

SETOMAA ARENGUKAVA AASTATEKS 2009-2013,
VISIOON AASTANI 2015

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

SISSEJUHATUS

Setomaa arengukava koostamise tingis ühtse strateegia ja eesmärgistatud tegevuse puudumine Setomaa arendustegevuses, mistõttu otsustasid nelja valla (Misso, Mikitamäe, Meremäe ja Värskä) vallavolikogud algatada Setomaa arengukava koostamise 2008. aastal.

Arengukava koostamiseks moodustati viis töörühma, kuhu olid kaasatud kõigi nelja Setomaa valla esindajad. I seminar ja töökoosolek toimus 05.03.2008. aastal Meremäe vallamajas, viimane (lõpuseminar) toimus 27. juunil 2008. aastal Värskä Veekeskuses.

Hetkeolukorra analüüsi koostamisel kasutati Statistikaameti andmeid, samuti saadeti vallavalitsustesse laiali küsimused täpsema ja detailsema informatsiooni saamiseks. Suureks abiks oli ka statistiliste andmete võrdlemisel tegeliku olukorraga Setomaa Valdade Liidu poolt tellitud „Meremäe, Mikitamäe, Misso, Orava, Vastseliina ja Värskä valla 2005. aasta ettevõtlikkuse ja tööturu uuringu analüüs“ (OÜ Irbis, 2005).

Visiooni, missiooni, SWOT-analüüsi ja eesmärkide määratlemiseks viidi läbi viis suuremat seminariblockki, kus töötati töörühmades ja viidi läbi ühiseid arutelusid. Lisaks sellele konsulteeriti visiooni ja missiooni väljatöötamisel erinevate tunnustatud spetsialistidega ning viidi läbi mitmeid arutelusid töö tellija ja töö teostaja vahel. Töörühmade töös osales kokku üle 60. inimese.

Arengukava tegevuste määratlemine usaldati vallavalitsustele, sest ilmes tõsiasi, et eri paigust töörühmades osalevad inimesed ei tunne piisavalt hästi naabervaldu (nii probleemseid objekte kui ka igapäevaseid olmeprobleeme), et määrata eesmärkide täitmiseks ühiselt konkreetseid tegevusi ja nende elluviimise aegu.

Töö tulemusena valmis perioodiks 2009-2013 IV osast koosnev arengukava, hõlmates endas hetkeolukorra analüüsi, strateegiat, arengukava rakendamise kava ja seire osa ning tegevuskava. Valminud arengukava näol on tegemist koostajate andmetel pilootprojektiga, st teadaolevalt ei ole üheski teises Eesti piirkonnas valminud arengukava, mis ühendaks endas kahe maakonna osa, nelja valda ja ajalooliste kultuuritraditsioonidega piirkonda. Eriliseks teeb arengukava ka see, et selle koostamise eestvedaja oli mittetulundusühing.

Arengukava koostamise protsessi konsulteeris FK Teenused OÜ, kes tänab siinkohal kõiki arengukava koostamise protsessis osalenuid, eriti aga Setomaa Valdade Liidu kirjutajat Kaja Tullus't, Setomaa Valdade Liidu juhatajat Margus Timmo't, nelja valla vallavanemaid (Lembit Sikk, Peeter Sibul, Raul Kudre ja Inge Hirmo) ning valdade arendusnõunikke (Rutt Riitsaar, Kadi Saarlo, Maivi Laar ja Inge Mälzer (arendusspetsialist)).

Arengukava koostamist koordineerinud konsultant: Siim Loik

Telefon: +434 9757

E-post: siim@fkt.ee

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

SISSEJUHATUS	2
I OSA	5
HETKEOLUKORRA ANALÜÜS	5
1. Asend ja territoorium	5
2. Setomaa rahvastik	6
2.1. Elanike arv	6
2.2. Iive	7
2.3. Rahvastiku soolis-vanuseline koosseis	8
2.4. Rahvaarvu prognoos	9
2.5. Rahvastiku analüüsi kokkuvõte	10
3. Tööturg	11
3.1. Töötud	11
3.2. Töötuse määr	11
3.3. Töötuse võimalikud põhjused Setomaal	12
3.4. Demograafiline tööturusurveindeks	12
3.5. Kokkuvõte tööturu analüüsi kohta	13
4. Majandus, sh ettevõtlus, turism, energeetika, elamu- ja kommunaalmajandus	13
4.1. Ettevõtlus	13
4.2. Setomaa ettevõtjad	16
4.3. Turism	16
4.4. Energeetika	17
4.5. Elamu- ja kommunaalmajandus, sh infrastruktuurid	17
4.5.1. Elamumajandus	17
4.6. Kommunaalmajandus	18
4.6.1. Vee- ja kanalisatsioonisüsteemid	18
4.6.2. Hooldatavad rohealad ja tänavavalgustus	19
4.7. Teedevõrk	20
4.8. Majanduse, sh ettevõtluse, turismi, energeetika, elamu- ja kommunaalmajanduse SWOT-analüüs	20
4.9. Majanduse, sh ettevõtluse, turismi, energeetika, elamu- ja kommunaalmajanduse eesmärgid	22
5. Haldus, avalik kord ja turvalisus	22
5.1. Valitsemine	22
5.1.1. Eelarve- ja arengunäitajad	22
5.2. Avalik kord ja turvalisus	24
5.3. Halduse, avaliku korra ja turvalisuse SWOT-analüüs	25
5.4. Halduse, avaliku korra ja turvalisuse eesmärgid	25
6. Haridus, kultuur ja sport	26
6.1. Haridus	26
6.1.1. Alusharidus	26
6.1.2. Üldharidus	26
6.1.3. Huviharidus ja noorsootöö	27
6.2. Kultuur ja sport	28
6.2.1. Kultuur	28
6.2.2. Sport	29
6.3. Hariduse, kultuuri ja spordi valdkonna SWOT-analüüs	30
6.4. Hariduse, kultuuri ja spordi eesmärgid	31
7. Keskkond, sh looduskeskkond ja keskkonnakaitse	31
7.1. Kaitsealad	31
7.2. Veekogud	33
7.3. Maavarad	33
7.4. Metsad	34
7.5. Keskkonna, sh looduskeskkonna ja keskkonnakaitse SWOT-analüüs.	34

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

7.6. Keskkonna, sh looduskeskkonna ja keskkonnakaitse eesmärgid	34
8. Sotsiaal- ja tervishoid	35
8.1.Sotsiaalsfäär	35
8.2.Tervishoid	35
8.3. Sotsiaal- ja tervishoiu valdkonna SWOT-analüüs	35
8.4. Sotsiaal- ja tervishoiu eesmärgid	36
II OSA	37
STRATEEGIA	37
1. VISIOON aastaks 2015	37
1.1. VISIOONI TÄITMISE MÕÕDIKUD	37
2. MISSIOON (L.A.P.S) aastani 2015	38
3. SETOMAA TUNNUSLAUSE	38
4. EESMÄRGID aastaks 2013	38
5. STRATEEGILISED ÜLESANDED aastani 2013	38
6. TEGEVUSED	38
III OSA	39
ARENGUKAVA RAKENDAMINE JA SEIRE	39
1. Arengukava rakendamine	39
2. Arengukava seire	39
IV OSA	40
TEGEVUSKAVA	40

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

I OSA HETKEOLUKORRA ANALÜÜS

1. Asend ja territoorium

Eesti kõige kagupoolsemas nurgas asub omanäoline ajalooline ja etniline piirkond – SETOMAA, mis kirdest piirneb Pihkva järvega, idas ja kagus on naabriks Venemaa, lõunas Läti ning läänes Võrumaa. Praegu on Setomaa administratiivselt jagatud kolmeks: üks osa jääb Võrumaale, teine Põlvamaale, kolmas aga Petseri rajooni Venemaa territooriumil¹. Kaardil 1 on Setomaa Venemaa osa läbikriibitud ning käesolev arengukava seda piirkonda ei käsitle, st dokumendi eesmärgid ja tegevused on suunatud Setomaa Eesti osale. Petseri piirkonnaga on setodel head suhted nii ettevõtluse kui ka kultuuri seisukohalt vaadatuna, nt loodetakse Petseris 2011. aastal valmis saada Seto Maja (tehniline projekt valmib 2009.a).

Setomaa suurimad lähimad keskused on Petseri ja Pihkva linn Vene Föderatsioonis ning Võru, Põlva ja Tartu linn Eestis. Võru ja Põlva on ühtlasi ka vastavate maakondade keskused. Eraldi Setomaa sisest tõmbekeskust ei ole välja kujunenud, kuigi Värskla valda peetakse Põlva maakonna siseseks väikeseks tsentriks, kus käivad tööl naabervaldade - Rāpina, Mikitamāe ja Orava valla elanikud. Eestimaal hõlmab Setomaa nelja valda: Meremāe, Vārskla, Mikitamāe ja Misso². Setomaa pindalaks on 647,558 km² ja keskmiseks asutustiheduseks 2007. aastal oli 6,7 inimest ruutkilomeetri kohta.

Kaart 1. Setomaa kaart

Pindalalt suurimaks Setomaa vallaks on Misso, väikseim Mikitamāe vald (vt Tabel 1). Rahvastiku tiheduselt on suurimaks vallaks Mikitamāe ja väikseimaks Misso. Setomaa rahvastiku tihedus on võrreldes nii Põlvamaa kui Võrumaa valdadega väiksem, samuti jääb rahvastiku keskmine tihedus alla Tartu-, Valga- ja Viljandimaa valdadele.

Tabel 1. Setomaa valdade pindalad ja rahvastiku tihedus

Vald	Pindala (km ²)	Rahvastiku tihedus (in/ km ²)
Mikitamāe vald	101,832	9,9
Vārskla vald	187,733	7,4
Meremāe vald	168,918	9
Misso vald	189,075	4,3
Setomaa	647,558	6,7
Põlva maakonna vallad	-	11,5
Tartu maakonna vallad	-	13,6
Valga maakonna vallad	-	8,6
Viljandi maakonna vallad	-	9,8
Võru maakonna vallad	-	10,4

Allikas: Statistikaamet

¹ www.setomaa.ee

² Portaali: www.setomaa.ee andmed

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

Setomaad läbivad suured maantee- ja raudteemagistraalid³:

1. Tallinn-Tartu-Võru-Pihkva-Novgorod-Moskva-Kiiev;
2. Riia-Luhamaa-Pihkva-Peterburg;
3. Riia-Valga-Võru-Petseri-Pihkva-Peterburg;
4. Tallinn-Tartu-Petseri-Moskva.

2. Setomaa rahvastik

2.1. Elanike arv

Setomaa rahvastiku statistikat analüüsidest võib täheldada tüüpilisi Eesti maapiirkonna rahvastikus toimuvaid protsesse, millest domineerivaks on Setomaa valdade ja Setomaa elanike arvu pidev kahanemine. 2003. aastal elas Setomaal 4679 inimest, 2007. aastal aga juba 4418 inimest. Nelja aastaga on elanike arv vähenenud 261 inimese võrra ehk ca 5,6%. Põlva maakonnas vähenes rahvaarv samal perioodil 2,3% võrra (ilma Põlva ja Räpina linnata 3%), Võru maakonnas 2,4% (ilma Võru linnata 2,9%) ja Valga maakonnas 2,2% (ilma Valga ja Tõrva linnata 2,7%). Teisisõnu kahanes vaadeldaval perioodil Setomaa rahvaarv ca 3,2-3,4 protsendipunkti võrra kiiremini kui Põlva, Võru ja Valga maakonna keskmine. Tartu maakonnas vähenes elanike arv aga samal perioodil ainult üheksa inimese võrra. Maakondade aeglasem rahvaarvu vähenemine on tõenäoliselt suuresti tingitud asjaolust, et rahvastiku muutuste arvutamisel on võetud arvesse ka maakonnasisesed linnad (Võru, Põlva ja Valga linn), kuid isegi siis, kui vaadelda nimetatud maakondasid ilma linnaliste asulateta on Setomaa valdade rahvaarvu vähenemine kiirem.

Setomaa valdade ja Setomaa rahvaarvu kajastab alljärgnev Tabel 2. Rahvastiku muutused aastate ja valdade kaupa on välja toodud Tabelis 3.

Antud analüüsis on kasutatud Statistikaameti andmeid, mis on välja arvatud (Statistikaameti poolt) 2000. aasta rahvaküsitluse tulemuste põhjal, mistõttu ebatäpsused võivad olla suured. Rahvaarvu ligikaudseks kontrolliks saab kasutada 2005. aastal läbi viidud kuue piiräärse valla olukorra uuringut/küsitlust, mille tulemusena välja arvatud Setomaa elanike arv on ära toodud Tabelis 2. Küsitluse tulemusena selgus, et Setomaal elavate inimeste arv võib olla Statistikaameti andmetest 394 võrra väiksem.

Tabel 2. Elanike laiendatud arv 2005. aasta andmete põhjal⁴

Aasta	Mikitamäe	Värska	Meremäe	Misso	Setomaa
Rahvaarv	960	1182	1058	659	3859
Leibkonnad	452	513	539	299	1803
Laiendatud elanike arv	1015,2	1285,7	1101,2	725,1	4122,3

Allikas: Autori arvutused, 2005. aasta kuue piiräärse valla olukorra uuringu põhjal

Setomaa valdade lõikes on nelja aasta jooksul enim vähenenud rahvastik Mikitamäe vallas, kellele järgnevad Värska ja Misso vallad. Setomaa keskmisest (1,42%-st) kõrgem rahvastiku vähenemise protsent on ainsana Mikitamäe vallal. Viimastel aastatel võib täheldada aga rahvaarvu vähenemise peatumist, mille üheks põhjuseks võib pidada ka aastate jooksul paranenud iibe näitajaid (vt Tabel 5).

Tabel 3. Setomaa rahvastik

Aasta	Mikitamäe	Värska	Meremäe	Misso	Setomaa
2003	1115	1465	1249	850	4679
2004	1091	1450	1227	843	4611
2005	1069	1418	1203	826	4516
2006	1048	1399	1195	811	4453
2007	1037	1385	1190	806	4418

Allikas: Statistikaamet

³ "Setomaa 2000+" andmetel

⁴ Arvutatud järgmiselt: (Küsitletud leibkonnad + küsitlemata leibkonnad)/Küsitletud leibkondade arv = koefitsient; Elanike arv = küsitletud leibkondade elanike arv * koefitsient.

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

Tabel 4. Rahvaarvu vähenemine

Aastad	Mikitamäe	Värska	Meremäe	Misso	Setomaa
2003-2004	24 (2,2%)	15 (1,0%)	22 (1,8%)	7 (0,8%)	68 (1,5%)
2004-2005	22 (2,0%)	32 (2,2%)	24 (2,0%)	17 (2,0%)	95 (2,1%)
2005-2006	21 (2,0%)	19 (1,3%)	8 (0,7%)	15 (1,8%)	63 (1,4%)
2006-2007	11 (1,0%)	14 (1,0%)	5 (0,4%)	5 (0,6%)	35 (0,8%)
KOKKU	78 (1,8%)	80 (1,39%)	59 (1,20%)	44 (1,32%)	261 (1,42%)

Allikas: Statistikaamet

2.2.live

Setomaa valdade iive on vaadeldaval perioodil (2003-2007) olnud pidevalt negatiivne. Viimastel aastatel võib aga täheldada iibe olukorra paranemist, kohati isegi hüppelist, va Värska vallas, kus sündide arv paranes ainult ühe punkti võrra võrreldes 2004. aastaga. Kõrvutades andmeid kolme Setomaa välise väikevallaga⁵, siis võib kahe pisema puhul märgata samuti olukorra olulist paranemist, kuid suurema valla (Pala) puhul ei ole nii drastilisi muutusi toimunud. Tõenäoliselt on iibe paranemine seotud nii Setomaal kui ka mujal nn laulva revolutsiooni põlvkonna jõudmisega sünnitusikka ja elanikkonna üldise elujärje paranemisega. Samuti mängib iibe juures rolli suuremuse suhteliselt suur kõikumine, nt Värska valla suuremus muutus perioodil 2004-2005 11-ne võrra väiksemaks.

Tabel 5. Sünnid, surmad ja iive

Sünnid	Sünnid, surmad ja iive aastate kaupa			
	2003	2004	2005	2006
Mikitamäe vald	11	5	6	14
Värska vald	13	4	8	15
Meremäe vald	7	8	18	12
Misso vald	7	3	4	9
Setomaa	38	20	36	50
<i>Pala vald (1267el)</i>	14	16	12	8
<i>Orava vald (860 el)</i>	9	11	11	10
<i>Põdrala vald (922 el)</i>	13	8	3	13
Surmad				
Mikitamäe vald	36	27	27	25
Värska vald	29	38	27	33
Meremäe vald	29	32	27	17
Misso vald	15	20	19	14
Setomaa	109	117	100	89
<i>Pala vald</i>	20	27	28	20
<i>Orava vald</i>	20	20	19	13
<i>Põdrala vald</i>	18	16	11	14
live				
Mikitamäe vald	-25	-22	-21	-11
Värska vald	-16	-34	-19	-18
Meremäe vald	-22	-24	-9	-5
Misso vald	-8	-17	-15	-5
Setomaa	-71	-97	-64	-39
<i>Pala vald</i>	-6	-11	-16	-12
<i>Orava vald</i>	-11	-9	-8	-3
<i>Põdrala vald</i>	-5	-8	-8	-1

Allikas: Statistikaamet

⁵ Juhuslikult valitud vallad. Põdrala vald Valgamaalt; Pala vald Jõgeva maakonnast; Orava vald Põlva maakonnast.

Setomaa om hüä elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

2.3.Rahvastiku soolis-vanuseline koosseis

Setomaa rahvastiku soolis-vanuseline koosseis (2007. aasta seisuga) on ära toodud Joonisel 1. Teravalt torkab jooniselt silma elanikkonna vanuses 15-19 ja 20-25 ülekaal elanikkonnast vanusegrupis 25-30, 31-34 ja 35-39. Selle põhjuseid on tõenäoliselt järgmised:

- 1) vanusegrupi 15-19 näol on tegemist suures osas nn laulva revolutsiooni põlvkonnaga, kes ei ole jõudnud veel kodust lahkuda ja käivad kohalikus gümnaasiumis või lähimas kutsehariduskoolis;
- 2) vanusegrupp 25-29 võib endas veel hõlmata kõrgkoolides õppivaid noori kui ka juba kaugemale paremat elujärge otsima läinud inimesi;
- 3) vanusegrupi liikmed vanuses 30-34 on selles eas, kes astusid iseseisvasse ellu või lahkusid kodukandist mujale õppima 1991-1995. aastal, mil valitsesid nii maapiirkondades kui ka ülejäänud Eestis majanduslikult rasked ajad (tööpuudus ja töökohtade vähesus), mistõttu paljud selle vanusegrupi esindajad siirdusid paremat elu otsima mujale või ei tulnud enam pärast kutsekooli/kõrgkooli lõpetamist kodukanti tagasi;
- 4) vanusegrupi liikmed vanuses 35-39 on eas, kes asusid iseseisvasse ellu perioodil 1986-1991 ehk teisisõnu oli paljudel neist sel ajal kui Eesti Vabariik taasiseseisvus olemas perekond, kelle ülalpidamiseks tuli liikuda maapiirkondadest tööpuuduse tõttu sinna, kus oli võimalik oma peret ülal pidada.

Elanikkonna soolis-vanuselise struktuuri põhjal võib väita, et käesoleval hetkel on Setomaa ülalpidavaks jõuks 40-60 aastased mehed ja naised, kusjuures mehi on selles vanusevahemikus rohkem kui naisi, pärast 60. eluaasta piiri ületamist kasvab aga naiste arv ja kahaneb meeste oma, mis läbi leiab kinnitust tõsiasi, et naised on Eestis meestest pikema elueaga.

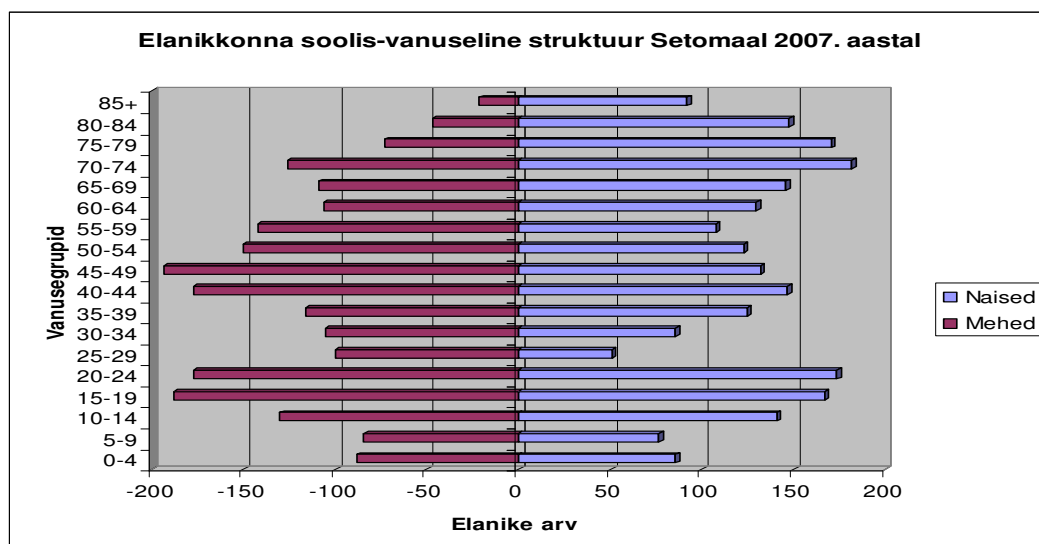
Järeldusena võib üheks Setomaa arengu põhiküsimuseks pidada, et kuidas hoida ja suurendada elanike arvu vanuses 25-39 ehk lähitulevikule mõeldes - kuidas kodukandis "kinni hoida" ja tagasi meelitada praegu vanuses 15-24 olevaid Setomaa elanikke, sest vastasel juhul võib paarikümne aasta jooksul tekkida olukord, kus pensioniealisi on rohkem kui tööealisi, mis võib endaga kaasa tuua mitmeid sotsiaalmajanduslikke probleeme (tööjõupuudus, ettevõtluse hääbumine, hoolekandeprobleemid jne).

Tuleviku tööjõuprobleemidel peatutakse ka peatükis 3. „Meremäe, Mikitamäe, Misso, Orava, Vastseliina ja Värska valla 2005. aasta ettevõtlikkuse ja tööturu uuringu analüüs“ (OÜ Irbis, 2005) toob 15-19 aastaste⁶ kohta välja järgmised tähelepanekud, mis on Setomaa rahvaarvu säilitamise ja noorte „kinnihoidmise“ saavutamise ohumärgid:

- 1) noored peavad kohapealset haridust kehvemaks kui mujal antavat ja on varmad minema mujale õppima;
- 2) üle 70% küsitletud noortest on valmis töökoha pärast elukohta vahetama, üle 30. aastaste seas on vastav protsent 37. 47% noortest eelistab pigem ümber asuda linnadesse;
- 3) noored ei kasuta enam igapäevases suhtlemises seto keelt, seda teeb ainult 7% küsitletutest, samas on küsitletutel aga väidetavalt väga hea inglise keele oskus.

⁶ 2005. aastal 15-19. aastased olnud noored on 2008. aastal endiselt veel kõige arvukamate vanusegruppide seas, st vanuses 15-24.

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

Joonis 1. Elanikkonna soolis-vanuseline koosseis

Allikas: Statistikaamet

2.4. Rahvaarvu prognoos

Võttes aluseks nelja aasta jooksul toimunud Setomaa elanike arvu vähenemise keskmine (Tabel 6), (arvestamata rännet, iivet ja sotsiaalmajanduslikke tegureid), võib välja tuua järgmise rahvastiku prognoosi (Tabel 7).

Tabel 6. Nelja aasta keskmine elanike arvu vähenemine (elanikku)

Mikitamäe	Värskä	Meremäe	Misso	Setomaa
19,5	20	14,75	11	65,25

Allikas: Statistikaamet

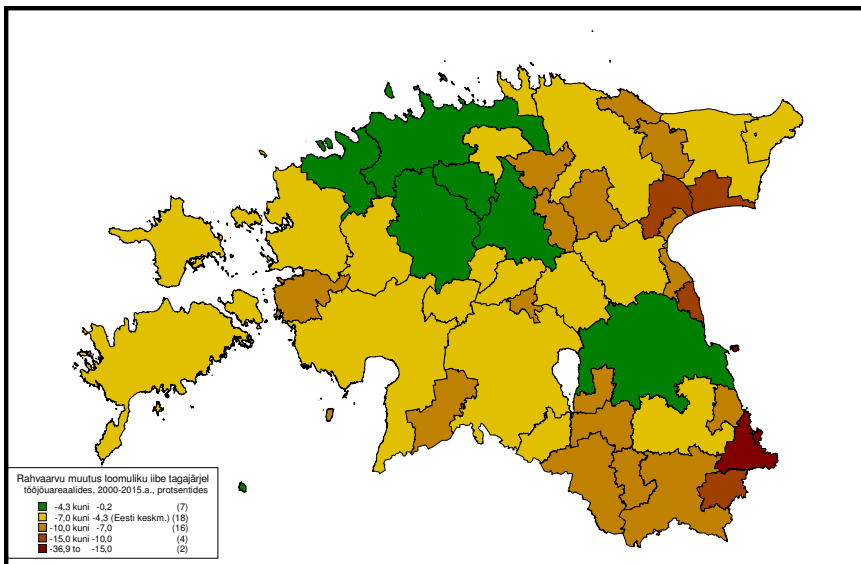
Tabel 7. Elanike arvu prognoos

Aasta	Mikitamäe	Värskä	Meremäe	Misso	Setomaa
2008	1017,5	1365	1175,25	795	4352,75
2009	998	1345	1160,5	784	4287,5
2010	978,5	1325	1145,75	773	4222,25
2011	959	1305	1131	762	4157
2012	939,5	1285	1116,25	751	4091,75
Muutus %	-7,67	-5,86	-5,02	-5,53	-6,00

Allikas: Autori arvutus

Eesti regionaalarengu strateegia 2005-2015 rahvastiku prognoosides on välja toodud järgmised joonised, mis kirjeldavad rahvaarvu muutusi tulevikus. Esimene joonis kajastab toimuma hakkavaid muutusi iibe tagajärjel. Joonisest nähtub, et esialgne ja ligikaudne prognoos (Tabel 7) on Setomaa jaoks pigem positiivne kui negatiivne, sest aastaks 2015 ennustatakse Värskä vallale rahvaarvu vähenemist iibe tagajärjel vahemikus -36% kuni -15%, Mikitamäele -10% kuni -7%, Meremäele -15% kuni -10% ja Misso vallale -10% kuni -7% (kaardil pruunid ja tumepruunid alad).

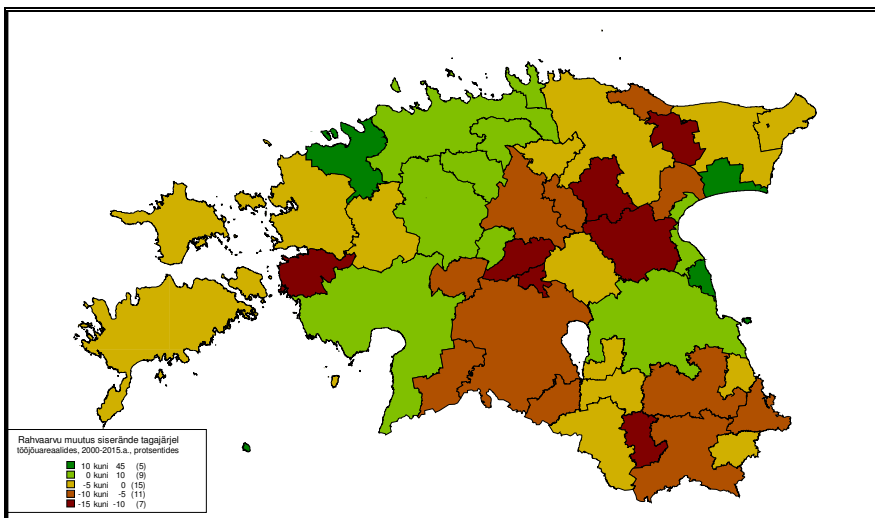
Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

Joonis 2. Rahvaarvu prognoositav muutus 2015.a loomuliku iibe tagajärjel

Allikas: Siseministerium Statistikaameti andmete põhjal

Riigisisese rände prognoosi kohaselt väheneks Värskla valla rahvaarv aastaks 2015 -10% kuni -5%, Mikitamäel -5% kuni 0%, Meremäel -5% kuni 0% ja Misso vallal -15% kuni -10%. Kaardilt nähtub, et siseränne on positiivne ainult nn rohkem arenenud piirkondades (rohelistel ja helerohestel aladel) – Tallinnas ja selle lähiümbruses, Järvamaal, Pärnumaal ning Tartumaal ehk inimesed suunduvad ka edaspidi äärealadelt paremate elu- ja töötingimuste otsingutel arenenumatele ja potentsiaalikumatele aladele.

Joonis 3. Rahvaarvu prognoositav muutus 2015.a siserände tagajärjel.

Allikas: Siseministerium 1989.a. ja 2000.a. rahvaloenduste andmete põhjal

2.5. Rahvastiku analüüsi kokkuvõte

Setomaa rahvastiku analüüsi kokkuvõtteks võib ütelda, et olukord on halb ja tõenäoliselt järske positiivseid muutusi lähitulevikus ei toimu, mida kinnitavad ka erinevad prognoosid. Üheks võimaluseks olukorra paremaks muutmiseks on tegelemine noortega, vanuses 15-24, et neil tekiks side oma kodukohaga ja oskus näha Setomaal olemasolevaid võimalusi (nt suur potentsiaal on turismiettevõtlusel), mille kasutuselevõtmisel oleks võimalik piirkonnas edukalt toime tulla. Noored vanuses 15-24 on Setomaa kõige arvukam vanusegrupp, mistõttu tähendaks nende äravool tõsist töökäte kadu, piirkonna väiksemat atraktiivsust tööandjatele jne.

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

3.Tööturg

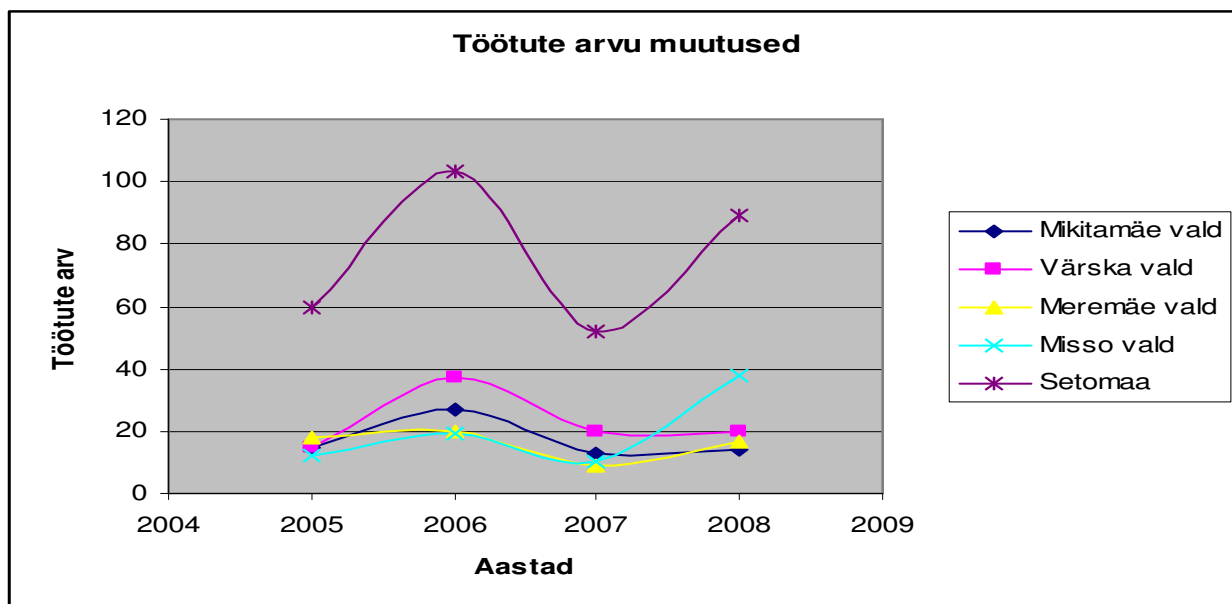
3.1.Töötud

31.01.08 seisuga oli Setomaal registreeritud 89 töötut, perioodil 01.02.05-31.01.08 on töötute arv suurenenud 29 inimese võrra. Töötute arvus võib aastate kaupa täheldada suuri kõikumisi - 2006. aastal suurenes töötute arv kõigis Setomaa valdades, 2007. aastal aga vähenes, 2008. aasta esimese kuu jooksul ei ole võrreldes 31.12.07 seisuga olulisi muutusi toimunud, välja arvatud Misso vallas, kus töötus on teadmata põhjustel suurenenud ühe kuu jooksul 26 inimese võrra. Allolevas Tabelis 8 kajastatud muutusi kirjeldab piltlikult joonis 4.

Tabel 8. Töötute arv Setomaal

Vald/aasta	2005	2006	2007	2008	Muutus (05-08)
Mikitamäe vald	15	27	13	14	-1
Värskä vald	15	37	20	20	5
Meremäe vald	18	20	9	17	-1
Misso vald	12	19	10	38	26
Setomaa (05-08)	60	103	52	89	29

Allikas: Tööturuamet

Joonis 4. Töötute arvu muutused

Allikas: Tööturuamet

3.2.Töötuse määr

Kuna Setomaa alla kuuluvad vallad kahest maakonnast, siis on Tabelis 9 toodud välja kahe maakonna töötuse määrad. Nii Põlva kui Võru maakonna töötuse määr on perioodil 2003-2007 vähenenud 5,3%. Võrreldes Setomaa valdade maakondi Valga ja Tartu maakonnaga selgub, et Valga maakonna töötuse määr oli 2007. aastal eelpoolnimetatud maakondadest kõrgem, samas Tartu oma tunduvalt väiksem. Muutused võrreldavates maakondades, Valga ja Tartu, ei ole olnud aga vaadeldaval perioodil nii suured kui Põlva- ja Võrumaal, lisaks ei ole Valga maakonnas töötus mitte vähenenud, vaid hoopis kasvanud. Teisisõnu võib toimunud muutuste põhjal pidada Põlva ja Võru maakondi võrreldes Tartu ja Valga maakonnaga edukateks.

Samas oli Põlva ja Võru maakonna töötuse määr 2007. aastal võrreldes Eesti ja Lõuna-Eestiga suurem. Kogu Eestis vähenes töötuse määr perioodil 2003-2007 5,3% võrra, mis on sama palju kui Põlva- ja Võrumaalgi. Lõuna-Eestis oli sama näitaja 3,5%, mistõttu võib Põlva- ja Võrumaad pidada töötuse vähendamise/vähendamise poolest kogu Eestiga võrdseks ja edukamaks kui Lõuna-Eestit tervikult.

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

Tabel 9. Tõõtuse määr maakonnas

Maakond/aasta	2003	2004	2005	2006	2007
Põlva maakond	13,7	14,9	12,4	8,4	8,4
Võru maakond	10,7	7	7	7	5,4
Valga maakond	7,9	11,1	11,1	8,6	9,1
Tartu maakond	5,3	5	4,5	6	3,9
Kogu Eesti	10	9,7	7,9	5,9	4,7
Lõuna-Eesti	8,3	8,1	6,3	6,6	4,8

Allikas: Statistikaamet

3.3. Tõõtuse võimalikud põhjused Setomaal

„Meremäe, Mikitamäe, Misso, Orava, Vastseliina ja Väraska valla 2005. aasta ettevõtlikkuse ja tõõturu uuringu/küsitluse analüüsi“ (OÜ Irbis, 2005) põhjal uuritud kuues vallas, sh kõik neli Setomaa valda, oli peamiseks probleemiks elanike vähene mobiilsus: kohapeal on tõõkohad kadunud, kuid inimesed ei saa kehva bussiliikluse, autojuhilubade puudusel või auto pidamise kulukuse tõttu väljaspool kodukohta tõõl käia.. 75% küsitlustele vastanutest ei ole tõõd saanud vastu võtta selle kauguse (puuduliku transpordi) või transpordi kulukuse tõttu. Küsitluse tulemuste põhjal tuuakse täiendavalt välja, et vähese mobiilsuse põhjuseks võib olla ka vanemaealiste harjumatus mujal tõõl käia, nimelt on noorte hulgas liikuvus märksa suurem. Teise probleemina märgitakse ära, et üle 450 inimese on pikaajalised tõõtud⁷, kes ilmselt vajavad ka ümberõpet ning harjumist taas pärast pikaajalist kodusõlemist kollektiivis õlemisega.

3.4. Demograafiline tõõturusurveindeks

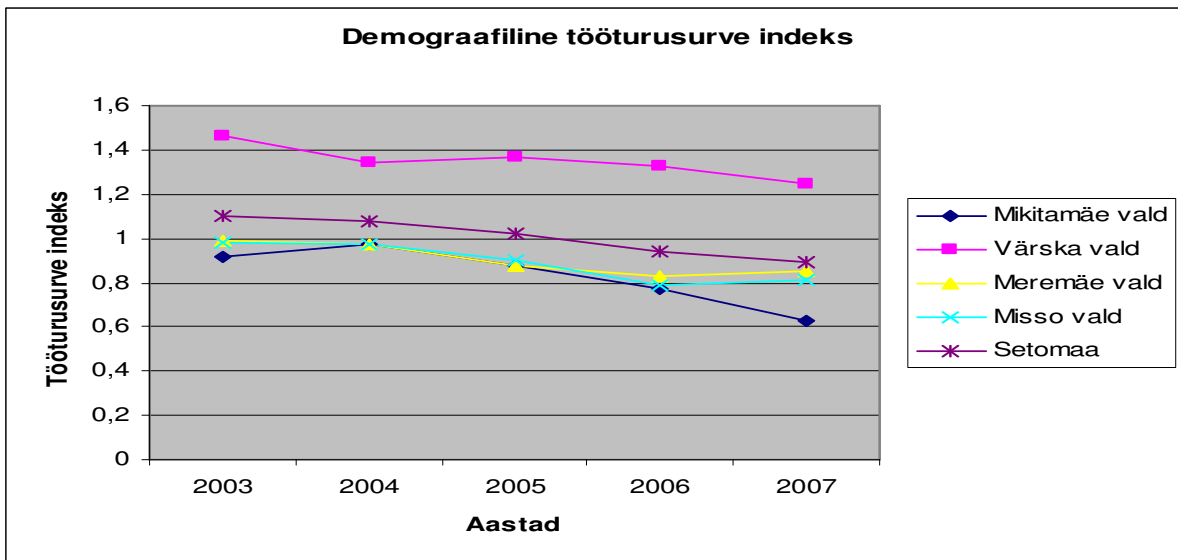
Demograafiline tõõturusurveindeks näitab eelseisval kümnendil tõõturule sisenevate noorte (5–14-aastaste) ja sealt vanuse tõttu väljalangevate inimeste (55–64-aastaste) suhet. Kui indeks on ühest suurem, siseneb järgmisel kümnendil tõõturule rohkem inimesi, kui sealt vanaduse tõttu potentsiaalselt välja langeb⁸. Ehk kui teisiti definitsiooni tõõlgendada, siis piirkonnal võib tekkida järgmisel kümnendil tõõsiseid probleeme tõõjõuga, kui tõõturusurveindeks on alla ühe, sest tõõturult lahkub rohkem inimesi kui asemele tuleb. Setomaa valdadest on kõige paremas olukorras Väraska, kelle tõõturusurve indeks on suurem kui 1,2, kuid tähele tuleb panna seda, et võrreldes 2003. aastaga on see oluliselt langenud (1,45-ilt 1,25-ni). Väike paranemine toimus küll 2005. aastal, kuid pärast seda on toimunud pidev langus⁹. Teiste valdade demograafiline tõõturusurveindeks on olnud vaadeldaval perioodil (2003-2007) pidevalt alla ühe ning kuni 2006. aastani kogu aeg kahanenud, va 2004. aastal, kui tõõturusurveindeks tõõsis Meremäe vallas 0,92-ilt 0,97-ni. 2007. aastaks paranes Misso ja Meremäe demograafiline tõõturusurveindeks, kuid samas vähenes see oluliselt Mikitamäe vallas. Kokkuvõtvalt on tuleviku tõõjõu perspektiive silmas pidades kõige paremas olukorras Väraska vald, kellele järgnevad Meremäe ja Misso vald, kuid Mikitamäe valla tõõturusurveindeksi langus on kõige järsem.

⁷450 tõõtut oli küsitluse ajal kuues vallas, tõõenäoliselt oli Setomaa neljas vallas tõõtus uuringu teostamise hetkel mõnevõrra väiksem.

⁸ Allikas: Statistikaamet

⁹ Kahjuks ei ole arengukava koostamise hetkel kättesaadavad Statistikaameti 2008. aasta andmed.

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

Joonis 5. Demograafilise tööturusurve indeks

Allikas: Statistikaamet

3.5. Kokkuvõte tööturu analüüsi kohta

Töötute arv on Setomaal pidevas kõikumises, meenutades kohati korrapäraselt sinusoidgraafikut (Joonis 5), st kord on töötute arv kasvanud, siis jälle langenud. Töötute arvu muutumisel võib täheldada valdade ja aastate lõikes küllaltki suuri kõikumisi, mistõttu on sellele paikapidavat põhjendust väga raske välja pakkuda. Seda iseloomustab ka näide, et 2008. aasta esimese kuu jooksul suurenes Misso valla registreeritud töötute arv 28 inimese võrra.

Töötuse määr on Põlva- ja Võrumaal pidevalt vähenenud, vähenedes sama kiiresti kui kogu Eesti töötuse määr, kuid Lõuna-Eesti omast kiiremini. Ometigi jääb 2007. aasta Põlva- ja Võrumaa töötuse määr suuremaks nii Eesti kui ka Lõuna-Eesti omast.

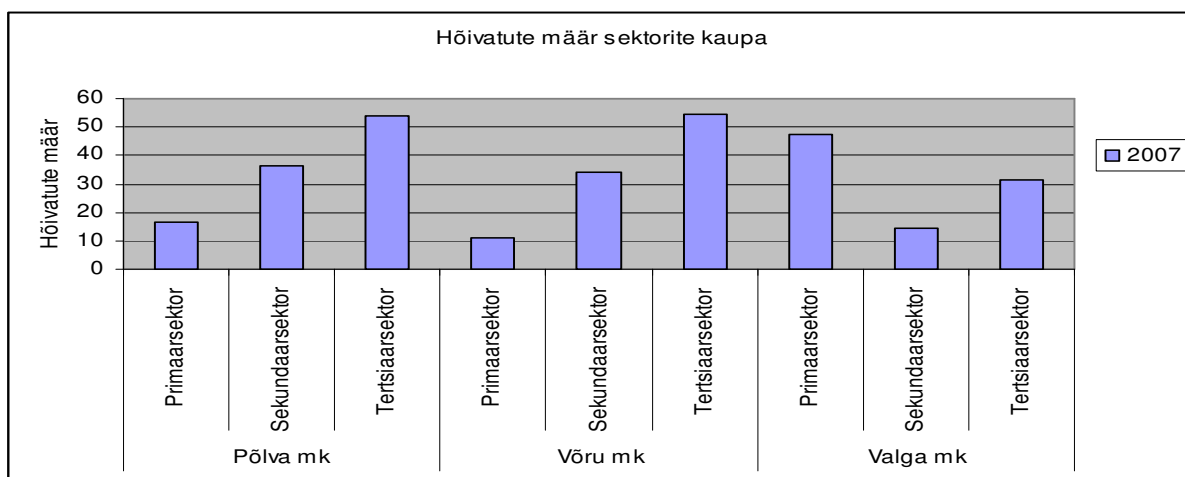
Demograafilise tööturusurveindeksi analüüsi tulemusena võib ütelda, et kõige paremas olukorras on tuleviku tööjõu küsimust silmas pidades Värskä vald, kelle tööturusurveindeks on suurem kui üks ning kõige halvemas seisus on teistega võrreldes Mikitamäe vald (tööturusurveindeks on natuke suurem kui 0,6).

4. Majandus, sh ettevõtlus, turism, energeetika, elamu- ja kommunaalmajandus

4.1. Ettevõtlus

„Meremäe, Mikitamäe, Misso, Orava, Vastseliina ja Värskä valla 2005. aasta ettevõtlikkuse ja tööturu uuringu analüüsis“ (OÜ Irbis, 2005) toodi välja, et kuues vallas on hõivatute arv kõige suurem põllumajandussektoris, millele järgneb avaliku sektori ja koolide ning tööstuse ja kaubanduse hõive. Küsitluse tulemusi ei kinnita aga Statistikaameti andmed Põlva- ja Võrumaa maa-asulate kohta, mille kohaselt on primaarsektoris hõivatute osakaal nii Põlva kui Võru maakonna maa-asulates kõige väiksem, suurim aga tertsiaarsektoris ehk teenindavas sektoris. Samas langevad küsitluste tulemused sektorite kaupa kokku Valga maakonna maa-asulate hõivatute struktuuriga. Statistikaameti andmed kajastuvad Joonisel 6. Samuti erinevad eelpool nimetatud uuringu/küsitluse tulemused Statistikaameti 2005. aasta andmetest.

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

Joonis 6. Hõivatute struktuur sektorite kaupa

Allikas: Statistikaamet

Vaadates aga Setomaa kohalike ettevõtete arvu tegevusvaldkondade kaupa, võib pidada küsitluse tulemusi paikapidavateks, sest kõige arvukamalt on Setomaal registreeritud ettevõtteid põllumajanduse, jahinduse ja metsamajanduse valdkonnas. Perioodil 2004-2006 on vähenenud ettevõtete arv hulgi- ja jaekaubanduse; mootorsõidukite ja kodumasinade ning veonduse, laonduse ja side valdkonnas. Meremäe, Mikitamäe, Misso, Orava, Vastseliina ja Värskä valla 2005. aasta ettevõtlikkuse ja tööturu uuringu analüüsis (OÜ Irbis, 2005) tuuakse välja, et ruumi arenguks peaks olema eelkõige laonduse ja puhkemajanduse valdkonnas, kuid kui vaadata tegelikult toimunud muutusi, siis võib tekkida selles osas kahtlusi, sest üks sektor, kus ettevõtete arv on järjepidevalt vähenenud on just veendus, laondus ning side. Muidugi võib olla tegu ainult veendus- või sideettevõtete kadumisega. Suurim positiivne muutus on toimunud ehituse valdkonnas – kui 2004. aastal ei olnud Setomaal registreeritud ühtegi ehitusettevõtet, siis 2006. aastal oli neid juba kuus. Tõenäoliselt mõjutas ehitusettevõtete juurdetulekut üle-eestiline ehitusboom, kuid 2008. aastaks ennustavad majandusanalüütikud ehitusboomi lõppu, mis võib ehitusettevõtteid löögi alla seada. Lähtudes Tabelist 10, selgub et edukas on tegutsemine kinnisvara, rentimise ja äritegevuse valdkonnas, kuna perioodil 2004-2006 on lisandunud neli ettevõtet. Ettevõtete lisandumist kinnisvara vahendamise ja rentimise valdkonnas võib ka seostada ehitusboomi ja inimeste üha kasvava vajadusega paremate elamispiindade järele.

Meremäe, Mikitamäe, Misso, Orava, Vastseliina ja Värskä valla 2005. aasta ettevõtlikkuse ja tööturu uuringu analüüsis (OÜ Irbis, 2005) luuakse järgmine kohaliku ettevõtja portree: “Praegune kuue valla “ettevõtja” on keskealine või üle selle FIE, kes on ettevõtjaks registreerunud, saamaks toetusi. Erilist motiivi uute ja kiiresti kasvavate (aga ka suure riskiga) ettevõtete loomiseks tal ei ole. Vaid pool % elanikest said sissetulekut dividendidest”.

Tabel 10. Setomaa ettevõtteid tegevusalade kaupa

	Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus	Kalapüük	Mäetööstus	Töötlev tööstus	Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	Ehitus	Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite ja kodumasinade remont	Hotellid ja restoranid	Veendus, laondus ja side	Finantsvahendus	Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus	Haridus	Tervishoid ja sotsiaalhooldus	Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus
2004	135	8	0	18	3	0	21	5	6	0	4	0	0	3	3
2005	152	6	0	19	3	3	17	5	3	1	6	0	0	3	4
2006	140	8	0	19	3	6	17	6	2	1	8	0	0	3	4
Muutus 04-06	5	0	0	1	0	6	-4	1	-4	1	4	0	0	0	1

Allikas: Statistikaamet

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

Juriidilise vormi järgi oli 2006. aastal Setomaal enim füüsilisest isikust ettevõtjaid (155), arvukuselt teisel kohal olid osaühingud (58) ja kolmandal mittetulundusühingud (57). Kuigi andmed on esitatud ainult perioodi 2004-2006 kohta, võib positiivseks pidada osaühingute arvu kasvu 13. võrra, kuid kas tegemist on jätkuva trendiga ei saa olemasolevate andmete põhjal ütelda. Kahtlustäratavad kõikumised on toimunud sihtasutuste ja mittetulundusühingute osas – 2004. aastal oli Setomaal 45 MTÜ-d, 2005. 2 ja 2006. aastal 57. Sarnane, standardist erinev, kõikumine on toimunud sihtasutuste arvus, kus 2004. aastal oli Setomaal kaks SA-d, 2005. aastal 49 ja 2006. aastal jälle 2. Võib oletada, et 2005. aastal toimus mingisugustel põhjustel (nt toetused) MTÜ-de registreerimine SA-deks ja 2006. aastal vastupidi. Positiivne on mittetulundusühingute arvu kasv 12. võrra perioodil 2004-2006.

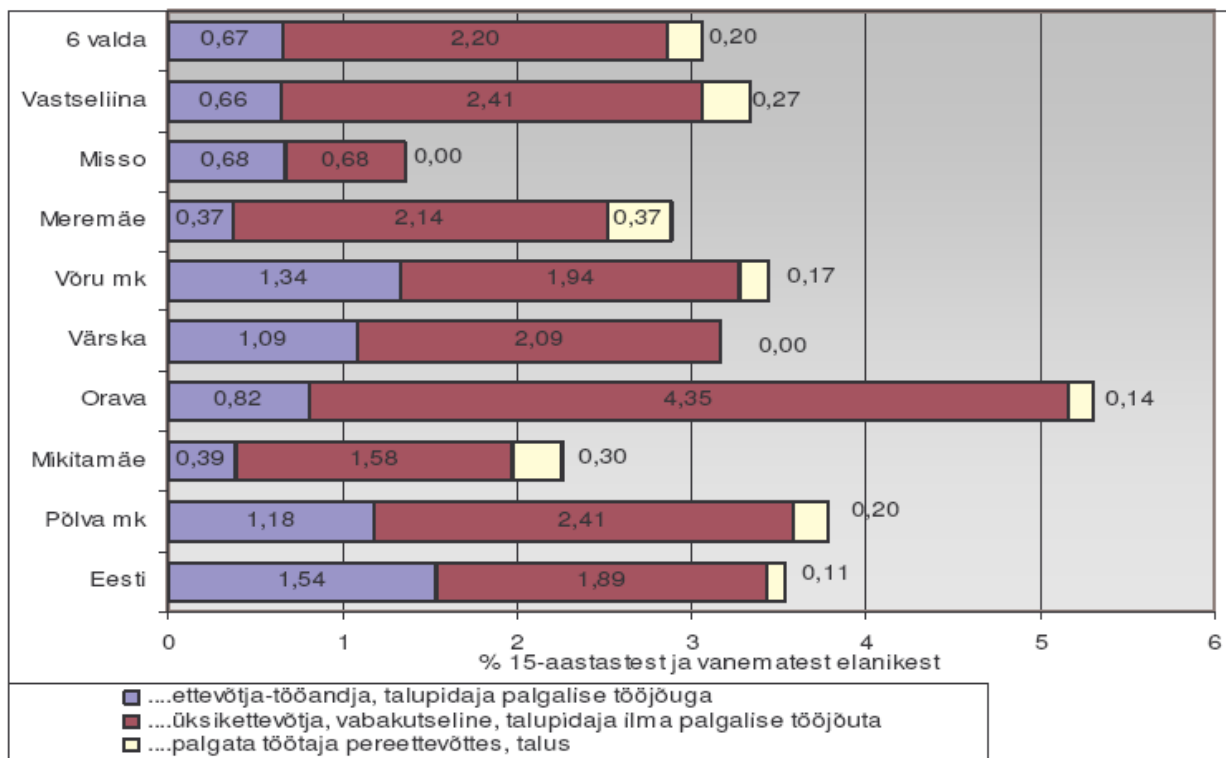
Tabel 11. Setomaa ettevõtted juriidilise vormi järgi

	Füüsilisest isikust ettevõtja	Täisühing	Usaldusühing	Osaühing	Aktsiaselts	Tulundusühistu	Välismaa äriühingu filiaal	Mittetulundusühing	Sihtasutus	Riiklik üksus	Kohaliku omavalitsuse üksus
2004	157	0	0	45	4	0	0	45	2	0	32
2005	173	0	0	45	4	0	0	2	49	0	31
2006	155	0	0	58	4	0	0	57	2	0	31
Muutus 04-06	-2	0	0	13	0	0	0	12	0	0	-1

Allikas: Statistikaamet

Põlva ja Võru maakond kuulusid perioodil 2003-2004 ettevõtjate arvu poolest viimaste sekka Eestis, olles ühes grupis Hiiu-, Lääne-, Rapla-, Järva-, Jõgeva- ja Valgamaaga. Samas oli Võru maakonnas selle perioodi jooksul ca 400 ettevõtet rohkem kui Põlva maakonnas. „Meremäe, Mikitamäe, Misso, Orava, Vastseliina ja Värska valla 2005. aasta ettevõtlikkuse ja tööturu uuringu analüüsis“ (OÜ Irbis, 2005) toodi ettevõtlusaktiivsuse kohta 2005. aastal välja alljägnev Joonis 7, kust nähtub, et „Ettevõtja-tööandja osakaal, palgalise tööjõuga tööandja“ kategoorias jäävad kõik Setomaa vallad alla Eesti ja mõlema maakonna keskmisele. „Üksikettevõtja, vabakutseline, talupidaja ilma palgalise tööjõuta“ kategoorias ületavad Eesti ja maakondade keskmist Värska ja Meremäe vald (osaliselt leiab kinnitust eelpool nimetatud ettevõtja portree kirjeldus). Grupis „Palgata töötaja pereettevõttes, talus“ on Eesti ja maakondade keskmisest suuremad Mikitamäe ja Meremäe vald.

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

Joonis 7. Üle 15-aastaste ettevõtlusega tegelevate elanike jaotus ja osakaal Eestis, Põlva ja Võru maakonnas, 6 vallas keskmiselt ja igas vallas eraldi, 2000.

Allikas: Mäger 2005

4.2. Setomaa ettevõtjad

Siseministeeriumi ja EAS-i toel on Setomaa vallad saanud regionaalarengu programmist toetust eraldi ettevõtlust kajastavate kodulehtede loomiseks – viited lehtedele leiab omavalitsuste veebilehekülgedelt. Kuna ettevõtjatega seotud andmed aja jooksul muutuvad ja eeldusel, et loodud lehekülgedel kajastatakse ka edaspidi asjakohast informatsiooni, siis toome siinkohal välja ainult viited nimetatud kodulehtedele. Võrumaa Arenguagentuuri juures tegutseb Setomaa ettevõtlusnõustaja, kes omab häid kontakte alustavate ja piirkonnas juba tegutsevate ettevõtjatega. Ettevõtlusnõustaja ametikoha säilimist peetakse oluliseks ka juhul, kui tulevikus peaksid ära kaduma erinevad Setomaa toetusprogrammid.

Setomaa ettevõtjate nimed ja kontaktid asuvad:

1. Värska vald - <http://www.verska.ee/ettevotlus/>;
2. Mikitamäe vald - <http://www.mikitamae.ee/ettevotlus/>;
3. Meremäe vald - <http://www.meremae.ee/ettevotlus/> ;
4. Misso vald - <http://www.misso.ee/ettevotlus/> .

Käsitööettevõtluse arendamiseks ja elavdamiseks on koostatud MTÜ Setomaa Valdade Liidu algatusel ja koostöös MTÜ Seto Käsitöö Kogo, Värska Kirävüü, ja teiste käsitööettevõtjate ja asjalistega ning Maaelu Arengu Instituudi eestvedamisel arengukava „Setomaa käsitöö arengukava 2008-2010“.

2006. aastal asutatud MTÜ Seto Käsitöö Kogo eesmärgiks on seto traditsioonilisel käsitööl põhineva ettevõtluse arendamine seto käsitöötraditsiooni järjepidevuse ja säilitamise kaudu. Käsitööettevõtluse elavdamiseks on ellu viidud mitmeid õppereise ja koolitusi, nt puidutöö koolitus, hõbesepise koolitus, pottsepatöö koolitus jne.

4.3. Turism

Setomaa suurimateks turismiressursideks on kultuuripärand ja traditsioonid, geograafiline asukoht (kolme riigi piir, erinevate uskude kokkupõimimine) ja ilus loodus. Setode omakultuur on kujunenud kahe kultuuri, ida ja

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

lääne, mõjuväljas (katõ ilma veere pääl). Ääreala seisund on andnud võimaluse lisaks mõlema kultuuri mõjutustele säilitada soome-ugri hõimudele algupärased kombed - säilinud on oma keel, elukombed, iseloomulike toitude valmistamis oskus, kaunid rahvariideid.

2008. aasta aprillikuus otsustas EAS rahastada Piirkondliku arengu kavandamise programmist Setomaa ühtse turismiarendukava ja turundustrateegia koostamist aastateks 2008-2013, mis valmib kõigi eelduste kohaselt 2008. aasta septembris. Loodav turismiarendukava ja turundustrateegia lähtub kindlasti käesoleva arengukava visioonist, missioonist ja eesmärkidest. Võimaliku dubleerimise vältimiseks ja vastuolude minimiseerimiseks käesolevas arengukavas turismi hetkeolukorra analüüsil pikemalt ei peatuta.

Setomaa turismiettevõtluse arendamiseks loodi 2006. aastal MTÜ Setomaa Turism, millel on 22 liiget (22.02. 2008. aasta seisuga). MTÜ Setomaa Turismi eesmärgid on:

- turismiettevõtluse arendamine Setomaal;
- ühendada turismiga seotud ettevõtteid ja piirkonna turismi arengust huvitatud mõttekaaslasi;
- liikmete ühiste huvide esindamine ja kaitsmine;
- osaleda piirkonna turismiinfrastruktuuri arendamisel ja haldamisel;
- arendada uusi töö- ja vabaaja vorme maaelu arenguks ja säästlike ning tervete eluviiside rakendamiseks.

4.4. Energeetika

Setomaa valdades puuduvad toimivad tsentraalkatlamajad. Elamute ja asutuste kütmine toimub lokaalsete kateldegaga (sh ahjud, pliivid, kaminad vms) või lokaalsete katlamajade kaudu. Setomaa valdades ei esine seega mitmetele teistele Eesti omavalitsustele tüüpilisi kaugküttevõrkudega seotud probleeme (suured soojakaod, amortiseerunud torustikud jms).

Elektrienergia kvaliteet on problemaatiline Setomaa valdade äärealadel (liini lõpus paiknevatel klientidel), kus esineb sagedaid elektriringe kõikumisi ja voolukatkestusi ning puudu jääb ka elektrivõimsusest. Suuremates asulates, mille ümber ENSV ajal olid koondunud piirkonna võimsamad tööstus- ja põllumajandusettevõtted, elektrivõimsusega probleeme ei ole. Samas esineb kohati ka elektrivõimsuse ülejääke, nt Obinitsa ja Meremäe külas. Elektrienergiaga varustab Setomaad OÜ Jaotusvõrk.

2009. aasta alguses valmib Setomaa energeetika arengukava, mis käsitleb energeetika teemat süvitsi. Setomaa energeetikaalaseks põhieesmärgiks on saada kohalikul ressursil põhineva energia tootmise ja kasutamise pilootpiirkonnaks.

Analoogselt turismiarendukava ja turundustrateegia koostamisega toimub see kooskõlastatult käesoleva arengukava visiooni, missiooni ja eesmärkidega. Energeetika küsimustega ja energiaalase arendustöö tegemiseks on loodud 2007. aastal MTÜ Piiriäärne Energiaarendus, kes on ka eelpool nimetatud arengukava koostamise eestvedaja..

4.5. Elamu- ja kommunaalmajandus, sh infrastruktuurid

4.5.1. Elamumajandus

Valdav enamik Setomaa elanikke elab eramajades, kuid suuremates asulates on ka kortermaju. Kortermajade arvu asulate ja valdade kaupa näitab allpool olev tabel. Nõudlus uute ja elamispidade järele tervikuna on kõige suurem Värskas vallas, kus omavalitsus tegeleb aktiivselt uute elamurajoonide planeerimisega. Kui 2006. aastal algatati Värskas vallas üks detailplaneering, siis 2007. aastal 11, projekteerimistingimusi väljastati 2006. aastal neljal ja 2007. aastal kümnel korral. Misso vallas algatati 2006. ja 2007. aastal detailplaneeringuid kahel korral, kuid projekteerimistingimusi väljastati viiel ja kuuel korral. Mikitamäel algatati detailplaneeringuid 2006. aastal ühel korral ja 2007. aastal kaks korda. Meremäel väljastati viiel korral projekteerimistingimused 2006. aastal ja seitsmel korral 2007. aastal.

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

Tabel 12. Kortermajade arv Setomaal

Asula	Kortermajade arv
Misso vald	
Misso alevik	8
Luhamaa küla	1
Mauri	1
Vungi	1
Värskavald	
Värskavald	14
Saatse	3
Matsuri	2
Väike-Rõsna	1
Mikitamäe vald	
Mikitamäe	9
Meremäe vald	
Meremäe	4
Obinitsa	9
Võmmorski	2

Allikas: vallavalitsused

4.6. Kommunaalmajandus

4.6.1. Vee- ja kanalisatsioonisüsteemid

Erinevalt kaugküttevõrkudest on igas Setomaa vallas olemas vee- ja kanalisatsioonitrassid. Olemasolevate vee- ja kanalisatsioonitrasside parameetreid ja hetkeolukorda kirjeldavad kokkuvõtvalt järgmised tabelid (Tabel 13 ja Tabel 14). Vee- ja kanalisatsioonitrasside pikkus on jäänud Setomaal perioodil 2006-2008 samaks, vee- ja kanalisatsioonisüsteemiga on selle perioodi jooksul täiendavalt liitunud mõned üksikud majapidamised.

Rekonstrueerimist vajavad Setomaa vee- ja kanalisatsioonitrassid eelkõige seetõttu, et need on aja jooksul amortiseerunud. Vee- ja kanalisatsiooni hinda on nimetatud ajaperioodil tõstnud Meremäe ja Misso vald, esimene neist tõstis vee kuupmeetri hinda 2007. aastal 5,35 krooni ja reovee kuupmeetri hinda 2,9 krooni võrra. Missos toimus hinnatõus 2008. aastal, mil joogi- ja reovee hind tõusis nelja krooni võrra.

Värskavallas haldab vee- ja kanalisatsioonitrasse nelja töötajaga munitsipaaltevõtte OÜ Värskavald ja Mikitamäel munitsipaaltevõtte OÜ Katel. Teistes valdades vee- ja kanalisatsioonisüsteemide haldavaid ettevõtteid loodud ei ole.

Tabel 13. Setomaa vee- ja kanalisatsioonitrassid

Veevärgi ja kanalisatsiooni olemasolu asulate kaupa ja pikkus (km)	Vee-trasside pikkus (km)	Kanal. trasside pikkus (km)	Veevärgiga ühendatud majapidamiste arv	Joogivee hind kr/m ³	Kanalisatsiooniga ühendatud majapidamiste arv	Reovee hind kr/m ³
Värskavald						
Värskavald alevik (1 km; 6 km)	1,5	6,3	157*+8 36**	9	157*+6 36**	10,5
Saatse küla (0,5 km; 0,3 km)			12*		12	
Matsuri (0,1 km, 0 km)			8*		0	
Misso vald						
Misso alevik (3,6 km, 4,2 km)	5,2	4,2	50	9	29	11

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

Luhamaa (1,6 km)		0	4		0	
Mikitamäe vald						
Mikitamäe (1,0; 1,36)	2	2,36	Andmed puuduvad	13,9	Andmed puuduvad	10,55
Selise (0,63; 0,63)			Andmed puuduvad		Andmed puuduvad	
Niitsiku (0,37; 0,37)			Andmed puuduvad		Andmed puuduvad	
Meremäe vald						
Meremäe	Vesi ja kanal kokku 1,1 km		Andmed puuduvad	10,35	Andmed puuduvad	8,90
Obinitsa	Vesi ja kanal kokku 1,6 km		Andmed puuduvad	10,35	Andmed puuduvad	8,90

Allikas: vallavalitsused

*korterid

**Väike – Rõsna korterid

Tabel 14. Rekonstrueerimist vajavad Setomaa vee- ja kanalisatsioonitrassid

Vee-trass (km)	Kanalisatsioonitrass (km)	Kommentaar
Värska vald		
1,5	1,5	Kalda tn
Misso vald		
3,2	3,7	Ehitatud 1974.a - väga halvas seisukorras
Mikitamäe vald		
2	2,36	Kõik olemasolevad veetrassid ja puurkaevud vajavad rekonstrueerimist. Mikitamäe asulas on vajadus ka veetrassi pikendamiseks. Rekonstrueerimist vajavad kõik kanalisatsioonitrassid ja biopuhastid.
Meremäe vald		
4,3	2,8	Meremäel vajavad nii vee- kui kanalisatsioonitrassid rekonstrueerimist, Obinitsas osaliselt

Allikas: vallavalitsused

4.6.2. Hooldatavad rohealad ja tänavavalgustus

Kuigi Setomaa näol on tegemist hajaasutusega maapiirkonnaga, siis leidub seal kohalike omavalitsuste poolt hooldatavaid rohealaid (osalt on tegemist kalmistutega) ning samuti tänavavalgustusega piirkondi. Setomaa rohealaid ja tänavavalgustust iseloomustab järgmine tabel.

Tabel 15. Setomaa rohealad ja tänavavalgustus

Hooldatavate rohealade pindala (ha)	Tänavavalgustus (asula ja liini pikkus (km))	Rekonstrueerimist vajav tänavavalgustus (asula ja liini pikkus (km))
Värska vald		
45 ha	Värska 2,2 km; Saatses on mõned üksikud tänavavalgustuslambid.	Värska asulas, Metsa tänav 400 m
Misso vald		
Misso alevik 3,0 ha Misso kalmistu 2,3 ha Luhamaa kalmistu 2,0 ha	Misso 3 km	1,8 km, ehitatud 1980. aastal ja amortiseerunud
Mikitamäe vald		
Kooli aed ja staadion 3,5 ha Lüübnitsa kultuurimaja park 0,42 ha	Mikitamäe Võõpsu	Mikitamäe asula, 870 m. Mikitamäe koolini ehitatakse tänavavalgustus välja 2008. aastal.

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

Lüübnitsa vaatetorni ümbrus ja rannaala 0,37 ha Vallamaja haljasala 0,63 ha Laossina kalmistu 1,60 ha Beresje kalmistu 0,19 ha Karisilla külaplats 1,50 ha Käre külaplats (eramaa) 0,40 ha Usinitsa külaplats 0,03 ha Selise külaplats 1,0 ha Audjasaare külaplats 0,12 ha Rääsolaane külaplats 0,03 ha Võõpsu külaplats 0,03 ha Lüübnitsa bussioote paviljoni ümbrus 0,01 ha Beresje bussioote paviljoni ümbrus 0,08 ha Kitobussuioote paviljoni ümbrus 0,01 ha	Lüübnitsa Beresje	Täiendamist vajab ka Võõpsu ja Audjasaare tänavavalgustus.
Meremäe vald		
Meremäe 3 ha Obinitsa 2 ha	Meremäe 1,4 km Obinitsa 1,2 km	-

Allikas: vallavalitsused

4.7. Teedevõrk

Pikim kohalik ja avalikult kasutatav teedevõrk on Väraska vallal (114, 397 km), kellele järgneb Meremäe vald (103, 218 km). Teede kogupikkuselt kolmas on Setomaal Misso vald (97, 326 km) ja kõige lühem teedevõrk on Mikitamäel (64, 6 km). Tänavaid on ainult Väraska vallal (2, 915 km)¹⁰. Kohalike teede kvaliteet on halb, suureks probleemiks on ka suur kõvakatteta teede osakaal Setomaa teedevõrgus.

4.8. Majanduse, sh ettevõtluse, turismi, energeetika, elamu- ja kommunaalmajanduse SWOT-analüüs

SWOT-analüüsis toodi majanduse, sh ettevõtluse, energeetika, elamu- ja kommunaalmajanduse osas välja järgmised arengut mõjutavad põhitegurid:

TUGEVUSED	NÕRKUSED
<ul style="list-style-type: none"> • Seto kaubamärk <ul style="list-style-type: none"> ○ Eriiline ja toimiv kultuuriruum; ○ Savi, käsitöö, rahvarõivad; ○ UNESCO – liikumine; ○ "Seto-juudi" võrdlus; ○ Seto programmide olemaslu; 	<ul style="list-style-type: none"> • Inimressurss <ul style="list-style-type: none"> ○ Ettevõtlike inimeste puudus; ○ Vananemine; ○ Tööjõu (spetsialistide) puudus; ○ Puudub kriitiline mass erinevate huvidega inimesi;

¹⁰ Riiklik Teeregister (<http://teeregister.riik.ee/mnt/index.do>)

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

<ul style="list-style-type: none"> ○ Setomaa Valdade Liit; ○ MTÜ-de ärkamine/loomine; ○ Kohaliku initsiatiivi toetamine. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Traditsioonide puudumine; ○ Naabritega võimaluste katmata jätmise; ○ Ettevõtlusalaste ühisplaanide puudumine.
VÕIMALUSED	OHUD
<ul style="list-style-type: none"> ● Piiriäärse asukoha võimalused <ul style="list-style-type: none"> ○ EL- poolsed; ○ Vene initsiatiivi tõus, mh Petseri maja; ○ Positiivne partnerlus Lätiga; ○ Piiripunktide maksimaalne kasutus; ● Täiendavad arenguressid <ul style="list-style-type: none"> ○ Setomaa Valdade Liidu võimekuse kasv; ○ Toimivate programmide jätkumine ja kasv; ○ Täiendavate seto ettevõtjate kaasamine; ○ Toimivate arengukavade väljatöötamine; ○ Riik panustab Setomaa infrastruktuuri täiendavalt; ● Poliitilise olukorra soodne muutus (seadusandlus) <ul style="list-style-type: none"> ○ Naabruspoliitika soodne mõju (EL); ○ KOV-ide rahastamisskeemi paranemine; ○ Hansa legaliseerimine; ○ Seto leelo UNESCO'sse; ○ Noorte perede poliitika käivitamine; ● Inimpotentsiaali paranemine <ul style="list-style-type: none"> ○ Jätkuv aktiivne koolitustegevus; ○ Koolide püsimine; ○ Seto juurtega noorte tagasitoomine; ○ Ettevõtjate aktiivne ühistöö (klubi, sh noored); ● Energeetiliselt sõltumatu Setomaa <ul style="list-style-type: none"> ○ Aatomielektrijaam; ○ Tasuta elekter Setomaa Valdade Liidu elanikele ja ettevõtjatele; ○ Odav soojus elektrijaama lähedal. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Poliitilised <ul style="list-style-type: none"> ○ Jätkuv regionaalpoliitika puudumine; ○ Setomaa programmide katkemine; ○ Naabruspoliitika viibimine; ○ Ebasoodne valitsus; ● Naabritest tulenevad <ul style="list-style-type: none"> ○ Piiripunktidega jätkuvad probleemid; ○ Venepoolsete partnerite puudus; ○ Loodusreostuse oht; ● Ressursid <ul style="list-style-type: none"> ○ Tööjõu jätkuv puudus; ○ Maavarad; ○ Koolide sulgemine; ○ Noorte äravool; ○ Oluliste ettevõtete kadumine; ● Keskkond <ul style="list-style-type: none"> ○ Maavarade ammendumine; ○ Keskkonnareostus.

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

4.9. Majanduse, sh ettevõtluse, turismi, energeetika, elamu- ja kommunaalmajanduse eesmärgid

Majanduse, sh ettevõtluse, turismi, energeetika, elamu- ja kommunaalmajanduse eesmärgid, strateegilised ülesanded ja tegevused on ära toodud tegevuskava punktides 1-13.

5. Haldus, avalik kord ja turvalisus

5.1. Valitsemine

Ühtse Setomaa valitsemist korraldab igapäevaselt neli omavalitsusüksust: Mikitamäe, Meremäe, Värskä ja Misso vald. Järgnev tabel kirjeldab vallavalitsuste ametiasutustes, vallavalitsustes ja volikogudes töötavate inimeste arvu 2008. aasta märtsikuu seisuga.

Tabel 16. Setomaa vallavalitsuste ametnike, volikogu ja vallavalitsuste liikmete arv

	Mikitamäe	Meremäe	Värskä	Misso
Vallavalitsuse ametnike arv	10	9	11	8
Vallavalitsuse liikmete arv	3	5	6	3
Ametnike arv vallavalitsuses	3	5	6	3
Volikogu liikmete arv	11	11	11	11

Allikas: valdade kodulehed ja vallavalitsused

Tabelist tuleb välja, et kõikide valdade vallavalitsused koosnevad ametnikest, kuigi kohustust selleks kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest ja teistest õigusaktidest ei tulene. Kohalike inimeste kaasatust võib seega vallavalitsuse pädevusse kuuluvate küsimuste lahendamisel pidada väheseks.

Tabel 17. Omavalitsuste allasutused ja munitsipaalettevõtted

Allasutuse liik	Mikitamäe	Meremäe	Värskä	Misso
Hallatavad asutused, va vallavalitsused	4	6	10	5
Töötajate arv	37	29	95-105*	41
Valla omandisse kuuluvad ettevõtted	1	0	1	0
Ettevõttes töötavate inimeste arv	2	0	4	0

*Suvisel perioodil on töötajaid rohkem

Allikas: vallavalitsused

5.1.1. Eelarve- ja arengunäitajad

2006. aastal Rahandusministeeriumi poolt läbiviidud Setomaa omavalitsuste tulude-kulude ja investeeringute analüüs liigitas Mikitamäe, Meremäe ja Misso valla väikesteks ning toimetulevateks omavalitsusteks, st brutotulu on alla 3870 krooni inimese kohta. Värskä vald on samuti toimetulev, kuid seda juba keskmise suurusega valdade grupis.

EAS-i¹¹ poolt koostatud finantsrapordis antakse kvantitatiivne hinnang iga omavalitsusüksuse finants- ja arengureitingute kohta Rahandusministeeriumi andmete põhjal. Perioodi 2003-2007 finantsrapordi andmeid kõrvutades saab välja tuua, et Setomaa brutotulu elaniku kohta jäi vahemikku 2338 - 3818 krooni. Väikseim brutotulu elaniku kohta teeniti Meremäe ja suurim Värskä vallas. Setomaa valdade finantsnäitajaid omavalitsuste seas hinnatakse "madalaks" (Misso ja Värskä) või "keskmiseks" (Meremäe ja Mikitamäe). Toimetulevate valdade grupis said kõik Setomaa vallad hinnanguks "keskmine". Riiklikul tasandil hinnati neid hindega 11, mis tähendab "keskmine".

Arenguhinded on peaaegu kõigil Setomaa valdadel ühesugused nii omavalitsuste, toimetulevate kui ka riiklikul tasandil, vastavalt siis "halb", "keskmine" ja "hea". Ainsaks erandiks on Misso vald, kes teenis omavalitsuste seas arenguhinnanguks "madal".

¹¹ EAS- Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

Sarnaseks tuleb pidada ka teostatud finantsolukorra nõrkuste ja tugevuste analüüsis väljatoodut. Peamiseks nõrkuseks peetakse toimunud (ja ilmselt ka jätkuvat) elanikkonna vähenemist (7,9-11,6% võrra)¹², mis pidurdab kohaliku omavalitsuse tulubaasi kasvu ning üldist arengut. Teise olulise puudusena tuuakse välja madalat arvestavate tulude taset elaniku kohta (42-69% Eesti keskmisest), mis näitab vajadust suuremate riiklike toetuste järele. Misso puhul tuuakse nõrkusena välja, et enamus tulusid kulutatakse ära jooksvalt ning ei suudeta riiklike toetusteta tagada varade säilimist ega panustada piirkonna arengusse. Misso suunas investeringuteks perioodil 2003-2007 ainult 7,9% omavahendeid ning valla omafinantseerimisvõimekus oli 0,98. Värska valla nõrkuseks peetakse eelarve defitsiiti, mis on olnud perioodil 2003-2007 9,9% puhastatud eelarvest, mis teisisõnu tähendab võlgu elamist tulevaste perioodide arvelt.

Tugevuste juures tuuakse välja maksumaksjate arvu kasvu, mis tõusis Setomaal perioodil 2002-2007 olenevalt vallast 7,4-20,7%. Kõige rohkem maksumaksjaid lisandus Värska ja kõige vähem Misso valda. Samuti iseloomustab Setomaa valdade eelarveid puhastulude kiire kasv, jäädes vahemikku 11-15%. Puhastulude kiire kasv tõstab omavalitsusüksuse jätkusuutlikkust ja võimaldab pakkuda elanikele mitmekülgseid avalikke teenuseid. Kõikide, va Misso valla, omafinantseerimisvõime oli perioodil 2003-2007 suurem Eesti keskmisest, mis näitab, et jooksvate kulude kõrvalt on olemas võimekus panustada arengusse ning tagada varade säilimine. Madala võlakoormusega omavalitsusteks liigitati Mikitamäe, Meremäe ja Misso vallad, Värska valla võlakoormus on Eesti keskmine (46% puhastatud eelarvest 2007. aasta lõpus seisuga).

Vaadates 2006. 2007. ja 2008. aasta andmeid valla eelarvete kohta, siis võib ütelda, et suuri muutusi vahepealsel ajal toimunud ei ole (vt tabel). Valdade tulubaasid on kasvanud ja kasvavad edaspidigi, investeringud suurenesid hüppeliselt 2007. aastal (kasvavad osaliselt ka 2008. aastal), samas aga laenukoormused 2007. aastal pigem vähenesid kui suurenesid. Värska vald suurendas 2008. aasta alguseks oma laenukoormust ning Mikitamäe vald planeerib 2008. aasta lõpus suurendada laenukohustusi 2 304 560 kroonini, Meremäe valla laenukoormus kahaneb 1 180 919 ning Misso vallal 148 000 kroonini.

Kokkuvõtvalt võib ütelda, et Setomaa valdade finantsvõimekus on küllaltki hea, suuremateks investeringuteks on igal omavalitsusel võimalus võtta täiendavalt laenu. Samuti saab 2007. aasta andmete põhjal väita, et investeringuteks ollaks suutelised leidma vahendeid ka olemasolevatest omavahenditest (ilma täiendava laenuta).

Tabel 18. Setomaa valdade eelarved

Setomaa valdade eelarved				
	Tulud (kr)	Kulud (kr)	Investeeringud (kr)	Laenukohustus (aasta alguses)
2006				
Mikitamäe	12 126 461	10 231 025	2 592 785	279 960
Meremäe	15 056 677	15 324 231	3 185 570	1 323 020
Värska	24 337 734	24 714 660	5 405 577	7 564 550
Misso	12 183 737	12 183 737	2 400 000	1 661 000
2007				
Mikitamäe	14 548 538	13 830 006	3 524 294	99 960
Meremäe	20 004 561	22 530 962	8 096 962	1 755 899
Värska	33 463 230	36 389 724	14 863 818	7 048 752
Misso	15401188	15401188	4 500 000	1 221 800
2008				
Mikitamäe	19 526 685	18 564 817	3 919 560	33 520
Meremäe	16 030 809	17 467 796	551 389	1 468 409
Värska	45 838 185	41 232 704	15 803 403	10 625 293
Misso	11 040 510	11 040 510	3 000 000	748 000

¹² EAS on kasutanud finantsraportis Rahvastikuregistri andmeid, mis erinevad Statistikaameti omadest.

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

Allikas: vallavalitsused

5.2. Avalik kord ja turvalisus

Kõik Setomaa vallad kuuluvad Lõuna-Politseiprefektuuri haldusalasse. Põlva maakonna avaliku korra, sisejulgeoleku tagamise, süütegude ennetamise, tõkestamise ja avastamise; kuritegude kohtueelse menetlemise, väärtegude menetlemise ning muude seadusega või seaduse alusel antud õigusaktidega politseile pandud ülesannete täitmise eest vastutab Põlva politseijaoskond, mis jaguneb struktuurilt kaheks: Põlva ja Räpina konstaablijaoskonnaks. Nii Värska kui ka Mikitamäe vald kuuluvad Räpina konstaablijaoskonna haldusalasse, kus turvalisuse eest vastutab Värska ja Mikitamäe valla konstaabel.

Ka Võru maakonnas on olemas konstaablijaoskond, mis jaguneb struktuurilt kahte ossa: Võru ja Antsla konstaablijaoskonnaks. Misso ja Meremäe vald kuuluvad Võru konstaablijaoskonna haldusalasse.

Värska vallas tegutsevad abipolitseinikud, kuid Meremäel, Mikitamäel, Missos abipolitseinike ei ole. Politsei kaasab Setomaa valdades oma tegevusse (suuremate reidide korraldamisse) kaitseliitlasi. Naabrivalve toimib pigem mitteformaalselt. Turvalise elukeskkonna üheks garandiks peetakse ka piirivalve tegutsemist valdades.

Üldjoontes peetakse Setomaad väga turvaliseks elupiirkonnaks, kuritegudest enimlevinumateks on vargused, kehalised väärkohtlemised ja mootorsõiduki joores juhtimised. Üldjuhul võib kasutada kuritegevusstatistikat iseloomustades sõna "juhuslik".

Tabel 19. Setomaa kuritegevus

Andmed seisuga 03/04/2008	Meremäe vald			Misso vald			Mikitamäe vald			Värska vald		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Registreeritud kuritegusid kokku	36	35	18	28	23	21	17	39	17	41	38	24
Tapmine, mõrv	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0
Vägistamine	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0		0
Raske tervisekahjustuse tekitamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Kehaline väärkohtlemine	1	11	2	1	10	0	2	6	2	1	3	0
Vargus	14	11	4	12	3	6	6	24	5	19	6	3
Avaliku korra raske rikkumine	2	0	0	0	0	0	0	2	1	1	2	1
Omavoliline sissetung	0	1	3	1	0	2	0	3	0	0	4	3
Mootorsõiduki joores juhtimine	2	2	6	1	2	7	1	1	2	5	6	2

Allikas: Justiitsministeerium

Päästetööde korraldamine ja tegemine, päästealane ennetustöö, riiklik tuleohutusjärelvalve ja kriisireguleerimine kuulub Päästeameti Lõuna-Eesti Päästkeskuse haldusalasse. Värskas on olemas Värska päästekomando, Mikitamäe valda teenindavad Värska ja Räpina päästekomando. Omavalitsuste toetusel paiknevad päästeautod Misso alevikus, Obinitša ja Meremäe külas.

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

5.3. Halduse, avaliku korra ja turvalisuse SWOT-analüüs

SWOT-analüüsis toodi halduse, avaliku korra ja turvalisuse osas välja järgmised arengut mõjutavad põhitegurid:

TUGEVUSED	NÕRKUSED
<ul style="list-style-type: none"> • Turvaline piirkond (jõustruktuurid); • Geograafiline asend, piiriäärne ala; • Setomaa arengu- ja kultuuriprogrammi olemasolu; • Tugev kolmas sektor; • Omavalitsuste hea koostöö; • Tugev kogukond. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inimressurssi puudus, sh noored; • Vananev elanikkond, vähenev ja madal iive; • Kehv infrastruktuur; • Kaugus suurematest keskustest; • Vähene investeerimisvõimekus; • Rahva vähene informeeritus; • Huvigruppide vastuolud; • Õpitud abitus; • Piiriäärne piirkond; • Vähene koostöö.
VÕIMALUSED	OHUD
<ul style="list-style-type: none"> • Riigi regionaalpoliitika; • EL programmid, koostöö; • Koolitus ja ümberõpe; • Transiit asukohast lähtuvalt; • Naabruspoliitika; • Koostöö (Eestisisene); • Turism; • Noored piirkonda tagasi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inimeste vähesus ja väljaränne; • Riigi regionaalpoliitika; • Venemaa poliitika; • Maaomanik ei ole kohalik; • Transiidiga kaasnevad ohud; • Keskkonna reostamise oht; • Kohalike poliitikute mõjutamine; • Kartus otsustada; • Valitsuse vahetumine.

5.4. Halduse, avaliku korra ja turvalisuse eesmärgid

Halduse, avaliku korra ja turvalisuse eesmärgid on tegevuskavas tähistatud numbritega 14- 19.

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

6. Haridus, kultuur ja sport

6.1. Haridus

6.1.1. Alusharidus

Alushariduse andmisega tegelevad Setomaal lasteaiad. Lasteaedade paiknemist valdades kirjeldab alljärgnev tabel.

Tabel 20. Setomaa lasteaiahoonete füüsiline olukord

Omavalitsus	Alusharidusasutuse nimi	Hinnang hoone/ruumide füüsilisele olukorrale
Värsk vald	Värsk Lasteaed	2005. aastal renoveeriti lasteaia vanem osa ja lõpetatud on ka juurdeehitus – seisund väga hea
Misso vald	Misso Lasteaed "Krõll"	Vajab remonti, plaan viia ruumid uude koolihoonesse
Mikitamäe vald	Mikitamäe Kool	Ruumid renoveeriti 2007. aastal ning alates 2008. aastast tegutseb lasteaed kooli juures asuvas väikeses majas
Meremäe vald	Meremäe Lasteaed „Tsirgupesäkene“	Ruumid remonditud
	Obinitsa Lasteaed	Hoone vajab renoveerimist (katus, aknad, sisetööd)

Allikas: vallavalitsused

Suurima laste arvuga lasteaed asub Värskas vallas, kus käib 2008. aasta seisuga 38 last (kohtade arv 58). Laste arv on Värskas lasteaias perioodil 2006-2008 vähenenud nelja lapse võrra. Misso vallas on 2008. aasta seisuga lasteaiaste arv 17 (kohtade arv lasteaias 18). Võrdluseks võib tuua, et 2006. aastal oli lasteaias veel kuus kasvandiku, mis näitab, et laste arv vallas on suurenenud. Mikitamäe Kool (hõlmab nii põhikooli kui ka lasteaeda) annab alusharidust 15. lapsele (kohtade arv on 18). Meremäe valla Obinitsa lasteaias on kokku 18 kohta, millest täidetud on 2007. aastal 14 ning Meremäe lasteaias „Tsirgupesäkene“ samuti 18 kohta, millest täidetud on 17. Väljastpoolt Setomaa valdu lasteaedades väga palju lapsi ei käi, aastate lõikes jääb see number vahemikku 1-3.

Suurima töötajate arvuga lasteaed on Värskas, kus on kuus töötajat. Väiksema ametikohtade arvuga aga Misso Lasteaed "Krõll", kus on 1,75 ametikohta. Lasteaiaste arvu prognoos aastani 2012 on ära toodud järgmises tabelis.

Tabel 21. Lasteaia laste arvu prognoos aastani 2012

Lasteaia asukoht	2008	2009	2010	2011	2012
Värsk	38	38	38	38	38
Misso	15	13	13	12	12
Mikitamäe	18	15	15	13	12
Meremäe	15	14	14	15	15
Obinitsa	14	12	12	11	13
Setomaa	100	92	92	89	90

Allikas: vallavalitsused

6.1.2. Üldharidus

Setomaal annavad üldharidust kaks põhikooli, üks keskkool ning üks gümnaasium. Põhikoolid asuvad Mikitamäe ja Meremäe vallas ning põhi- ja keskkoolid annavad keskkool Missol ning gümnaasium Värskas. Misso Keskkooli jätkusuutlikkus/jätkamine keskkooli andva õppeasutusena on olnud mitmeid aastaid päevakajaline küsimus. Praegusel momendil (st 2008. aastal) võib prognoosida kooli eksisteerimist keskkoolina aastani 2010.

Kutseõppeasutusi Setomaal ei ole, kuid Misso Keskkool pakub eelkutseõpet koostöös Räpina Aianduskooliga ja majandusõpet, samuti pakutakse eelkutseõpet Värskas Gümnaasiumis, kus saab õppida majandust, piirivalvetööd ja erialast võõrkeelt. Riigieksamite tulemuste põhjal on "Eesti Ekspress" koostanud viimastel aastatel koolide edeteabeli, mis paigutas 2007. aastal Misso Keskkooli 229. kohale ja Värskas Gümnaasiumi

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

239. positsioonile (edetabeli koostamisel arvestati 305. kooli tulemusi). Setomaa üldhariduskoole kirjeldab järgmine tabel.

Tabel 22. Setomaa üldhariduskoolid

Kooli nimetus	Õpilaste arv	Gümnaasiumis haridusteed jätkavate õpilaste osakaal	Kutseharidust andvas õppeasutuses haridusteed jätkavate õpilaste osakaal	Kõrgkoolis haridusteed jätkavate õpilaste osakaal	Pedagoogide arv
Värskas Gümnaasium	182	70%	30%; 25%	35%	28
Misso Keskkool	81	67-75%	0-33%; 33%-75%	0-13%	19
Mikitamäe Põhikool	70	60-66,7%	20-22,2%	-	15
Meremäe-Obinitsa Põhikool	67	63%	36%	10%	14

Allikas: vallavalitsused

Värskas Gümnaasiumis õppis 2006. aastal 192, 2007. aastal 201 ja 2008. aastal õpib 182 õpilast. Mikitamäe Põhikoolis oli 2006. aastal 81, 2007. aastal 79 ja 2008. aastal on 70 õpilast. Misso Keskkooli õpilaste arv on samas järjekorra olnud järgmine: 88, 78 ja 81. Vaatluse all olnud periood on olnud liiga lühike, et teha selle põhjal kaugeleulatuvaid järeldusi, kuid üldise rahavastiku vähenemise tendentsi põhjal võib prognoosida tulevikus pidevat õpilaste arvu vähenemist Setomaal. 2004. aastal prognoositi nt õpilaste arvu vähenemist Misso Keskkoolis aastaks 2010 40% võrra¹³. Tabelis 23 tuuakse välja haridusasutuste juhtide poolt koostatud õpilaste arvu prognoosid kuni aastani 2012. Tuleb märkida, et erinevalt eelpooltoodust peab Värskas ja Meremäe tõenäoliseks laste arvu mõningast kasvu võrreldes 2008. aastaga.

Tabel 23. Õpilaste arvu prognoos aastani 2012

Kooli nimetus	2009	2010	2011	2012
Värskas Gümnaasium	180	190	200	200
Misso Keskkool	80	*	*	*
Mikitamäe Põhikool	54	52	44	39
Meremäe-Obinitsa Põhikool	41	46	50	50
Setomaa				

* 2010. aastal on 10. klassi avamine kaheldav.

Allikas: koolijuhid

Misso vald loodab lõpetada Misso koolihoone ehituse 2008. aastal, Värskas Gümnaasiumis on renoveeritud üldkasutatavad ruumid, söökla, abiruumid, poiste- ja tütarlaste tööõpetuse klassid, vahetatud välisuksed, enamustes klassides valgustus ja põrandakatted. Meremäe-Obinitsa Põhikool tegutseb alates 2008/2009 õppeaastast senise kahe maja asemel ühes majas, mida tuleks renoveerida. Obinitsal suletud koolihoonesse plaanitakse rajada hooldekodu (projekti hinnanguline maksumus on ca 10 miljonit krooni). Mikitamäe Kooli nõ suur maja, kus tegutseb põhikool vajab renoveerimist, väike maja, kus asub lasteaed, renoveeriti 2007. aastal.

6.1.3. Huviharidus ja noorsootöö

2008. aasta seisuga tegutseb Setomaal kolm noortekeskust: Värskas Avatud Noortekeskus, Misso Noortekeskus ja Meremäe Avatud Noortekeskus. Mikitamäel, kus ei ole noortekeskust, ei tööta ka noorsootõtajat, mida võib pidada üheks oluliseks miinuseks noorsootöö arendamisel, sest puudub inimene, kes tegeleks igapäevaselt noorte sotsiaal-, kultuuri- ja tervisekasvatusega ja nende tegevuste elluviimiseks vajalike tingimuste loomisega.

¹³ www.riigikontroll.ee

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

Lisaks noortekeskuses pakutavale saavad noored osaleda koolide poolt korraldavates huvialaringides.. Ringide arv on valdade kaupa väga erinev, nt Mikitamäe vallas saavad lapsed osaleda ainult kuues ringis, mis on valdavalt traditsioonilised (laulu-, spordi- ja tantsuringid), kuid samas tegutseb Värskas muusikakool ja lisaks 20 erinevat ringi koolis, millest haruldasemateks on orienteerumine ja keemiaring ning Missos kümme erinevat ringi, millest esiletõstmist väärib puhkpilliring ja tehnikaring. Tulenevalt ringide arvust ja valikute mitmekesisusest on erinev ka nendes osalevate laste arv: Mikitamäel 68, Missos 111 ja Värskas 200.

6.2.Kultuur ja sport

6.2.1.Kultuur

Setomaa kultuurielu korraldavad kultuuri – ja rahvamajad, vallavalitsused ning mittetulundusühingud. 2008. aastal renoveeritakse Värskas Kultuurimaja, Mikitamäe vallavalitsus plaanib 2009. aastal renoveerida Lüübnitsa Kultuurimaja. Värskas vallas on kaks kultuurimaja filiaali (rahvamaja), nendest ühe, Saatse rahvamaja, renoveerimiseks otsitakse täiendavaid vahendeid. Misso rahvamaja on hetkel küll rahuldavas olukorras, kuid vajab lähiaastatel tõenäoliselt samuti renoveerimist. Obinitsa rahvamajal on olemas oma maja, Meremäe rahvamaja kasutab teiste asutuste ruume ja erinevalt teistest Setomaa valdadest ei toimu Meremäe vallas rahvamajade juures ringitegevust.

Kuigi Setomaa on kuulunud oma kultuuritraditsioonide poolest, on registreeritud kultuuriselts¹⁴ äärmiselt vähe - näiteks Misso vallas ei ole registreeritud ühtegi kultuuriseltsi. Seltsinguid ja mitteametlikke ühendusi on valdades rohkem, kuid samas on see takistuseks erinevate programmides osalemisel, projektide kirjutamisel ja toetuste saamisel.

Tabel 24. Setomaa kultuuriseltsid, rahva- ja kultuurimajad

Rahva- ja kultuurimajad	Kultuuriseltsid	KOV
Värskas Kultuurimaja	Värskas Käsitõõselts Kirävüü	Värskas
Värskas Kultuurimaja Saatse filiaal	Seto folklooriansambel Kuldatsäuk MTÜ	
Värskas Kultuurimaja Matsuri filiaal		
Misso Rahvamaja	-	Misso
Lüübnitsa Kultuurimaja	MTÜ Hõbehall	Mikitamäe
Mikitamäe vallamaja saal (kultuuriürituste korraldamiseks)	MTÜ Mikitamäe Naisteklubi Mixina	
-	Obinitsa Naisselts MIITSIRK	Meremäe
-	MTÜ Taarka Pärimusteater	

Allikas: Setomaa vallavalitsuste ja valdade ettevõtluse kodulehtede andmetel

Setomaal tegutseb ka mitu muuseumit, mis on saavutanud oma tegutsemisega üle-eestilise tuntuse, eelkõige Seto Talumuuseum. Võrdluseks – 2006. aastal oli Hiiumaa Muuseumil 17 510 külastajat (koosneb mitmest erinevast muuseumihoonest)¹⁵, Seto Talumuuseumil aga 20 497. Tabel 25 kirjeldab olemasolevaid muuseume ja nende külastatavust.

¹⁴ Kultuuriseltside all mõeldakse siinkohal registreeritud ühinguid, mis tegelevad laulu, tantsu, pillimängu ja taidlusega.

¹⁵ <http://www.kul.ee/index.php?path=0x2x213x790>

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

Tabel 25. Setomaa muuseumid ja nende külastatavus

Muuseumi nimetus	Külastatavus (2007)	KOV
Seto Talumuuseum	21 104	Värska
STM Saatse filiaal, Saatse Seto Muuseum	944	
Obinita Seto Muuseumitarõ	4055	Meremäe

Allikas: vallavalitsused

Setomaa on rikas ka raamatukogude poolest. Värska, Meremäe ja Misso vallal on kõigil kaks raamatukogu, mis asuvad suuremates vallakeskustes. Üks raamatukogu on Mikitamäe vallal. Raamatukogude kasutamisiintensiivsust kirjeldab kokkuvõtvalt tabel 26. Tähelepanu tuleb pöörata Meremäe valla raamatukogude suurele laenutuste arvule – Meremäe Raamatukogu laenutuste arv on suurem, kui Värska Raamatukogul.

Tabel 26. Raamatukogude laenutuste arv

Raamatukogu nimetus	Laenutuste arv (2007)	KOV
Värska Raamatukogu	12 369	Värska
Saatse Raamatukogu	5 660	
Misso Raamatukogu	6 749	Misso
Luhamaa Raamatukogu	Andmed puuduvad	
Mikitamäe raamatukogu	5 000	Mikitamäe
Obinita Raamatukogu	6 012	Meremäe
Meremäe Raamatukogu	13 105	

Allikas: vallavalitsused

Usul ja kirikutel on setode elus tähtis roll. Tegutsevad kogudused: EELK Vastseliina Katariina Kogudus, Luhamaa Vene Õigeusu Kirik, Kogudus Lunastatud Elu (Misso vallas); Eesti Apostliku Õigeusu Kiriku Issanda Muutmise Obinita kogudus, Meeksi Ristija Johannese kogudus (Meremäe vallas); Eesti Apostliku Õigeusu Värska Kogudus (Värska ja Mikitamäe vallas); Nelipüha Kogudus (Selises), Eesti Apostliku Õigeusu Rápina Kogudus, EELK Rápina Kogudus (Mikitamäe vallas).

6.2.2.Sport

Setomaal ei ole ühtegi spordikooli, treeninguid teostatakse huviringide põhiselt või moodustatud spordiklubides (ametlikes ja mitteametlikes), mille arv on väike. Olemasolevat spordi infrastruktuuri iseloomustab allolev Tabel 27. Kõige paremad sportimistingimused on elanikel Värska vallas. Üldjuhul iseloomustatakse aga avaliku sektori haldusalas olevate spordiobjektide füüsilist seisukorda Setomaal sõnadega “rahuldav” või “vajab renoveerimist”. Valdades on puudus mänguväljakutest, turnimiskohtadest ja palliplatsidest.

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

Tervisespordi ja Setomaa kui tervisepiirkonna maine parendamise seisukohalt võib pidada Setomaa üheks tugevaimaks küljeks Värskas Veekeskuse ja Värskas Sanatooriumi olemasolu – viimastes on olemas ka ujulad, mis võimaldavad ujumist harrastada ka talvekuudel.

Tabel 27. Setomaa spordiobjektid

Spordiplatsid	Spordisaalid	Staadionid	Mänguväljakud
Värskas vald			
Katusealune ekstreemspordiväljak Värskas	Värskas Gümnaasiumi võimla-saal	Värskas Gümnaasiumi staadion	Värskas Lasteaia mänguväljak
Hirvemäe: võrkpall, tennis, minigolf	Saatse Kooli võimla	Saatse staadion	Kooli Hirvemäe Puhkekeskuse mänguväljak
Lobotka võrkpalliplats	Värskas Sanatooriumi jõusaal		
Värskas sanatooriumi palliplatsid (jalgpall, võrkpall)	Värskas Veekeskuse jõusaal		
Podmotsa võrkpalliplats			
Misso vald			
Misso Keskkooli staadion (korv-, võrk- ja jalgpall)	Misso Rahvamaja aula-saal Misso Rahvamaja jõusaal	Misso alevik	Misso Lasteaia mänguväljak
Mikitamäe vald			
Mikitamäe Kooli spordiplats	Võimla funktsiooni täidab II korrusel olev koridor Mikitamäe koolihoones	Mikitamäe Kooli staadion	-
Meremäe vald			
Helbi küla palliplats	Meremäe aula-saal Meremäe jõusaal	Obinitsa staadion	Meremäe Lasteaia mänguväljak
Meremäe korvpalliplats	Obinitsa aula-saal	Meremäe staadion	Obinitsa mänguväljak
Meremäe ekstreemspordiväljak			
Obinitsa spordiplats			

Allikas: vallavalitsused

Setomaa tuntumad ametlikud spordiklubid on Värskas Orienteerumisklubi “Peko” (loodud 1990. aastal), mis tegeleb erinevate spordiürituste korraldamisega; MTÜ MC Setu Riders, 2008. aastal loodud motoklubi ja Misso Tehnikaspordiklubi (ametlik registreering 2007. aastal), kellel on plaanis kaasa aidata Kagu-Eesti tehnikaspordi edendamisele, kasutades selleks Misso valla motokrossialase “know-how” olemasolu. Klubi on hoolimata oma lühikesest tegutsemisajast saavutanud tehnikaspordiringkondades laiaulatusliku tuntuse.

Mitmeid mitteametlikke erinevatel rahvaspordivõistlustel osalenud spordiklubisid (korv-, võrk- ja jalgpalliklubid) tegutseb igas Setomaa vallas. Täiendavalt harrastatakse veel mitmeid kergejõustikualasid (põhiliselt jooksmist), suusatamist ja aeroobikat.

6.3. Hariduse, kultuuri ja spordi valdkonna SWOT-analüüs

SWOT-analüüsis toodi hariduse, kultuuri ja spordi osas välja järgmised arengut mõjutavad põhitegurid:	
TUGEVUSED	NÕRKUSED
<ul style="list-style-type: none"> • Omapärane seto kultuur: rahvariided, käsitöö, toit, arhitektuur ja keel; • Pärimuskultuuri edasiandjate olemasolu: leelogrupid, pikaajalise kogemusega tantsurühmad, teatrigrupp, seto käsitöökogu, seto muuseumid jmt; • Igas vallas on olemas vähemalt üks munitspaalkool ning lasteaed koos kvalifitseeritud kaadriga; • Traditsioonilised kultuuriüritused: Seto Kuningriigi päev, Lüübnitsa sibula- 	<ul style="list-style-type: none"> • Õpilaste arvu jätkuv vähenemine; • Kvalifitseeritud õpetajate ja treenerite puudus; • Vähene koostöö erinevate huvigruppide ja asutuste vahel (suured vahemaad, madal elatustase, suur transpordikulu); • Entusiastide ja vedurite (külavanemate) vähesus ning äraväsimine.

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

<p>kalalaat, Leelopäev ning seto rahvakalendri tähistamine, mis toovad Setomaale tuntuust ka väljaspoolt;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Setomaa Kultuuriprogrammi olemasolu; • Ilmunud ja ilmuvad Setomaalised väljaanded: CD-d, raamatud, filmid ning Setomaa ajaleht, seto raadiosaated (Vikerraadio, Marta), Setomaa internetiportaal www.setomaa.ee; • Setomaa koolidevaheline koostöö: majandusõppe projekt, Setomaa Olümpiamängud; • Sportimisrajatiste olemasolu: staadionid kõigis valdades; võimlad Värskas, Missos ja Meremäel; ujula, ujumiskohad kõikides valdades, skatepargid Meremäel, Värskas; • Traditsioonilised spordiüritused ning spordihuviliste olemasolu (võrkpall, orienteerumine, jalgpall, karate); • Noortekeskuste olemasolu Meremäe, Värska ja Misso vallas; • Seto kultuur on magnetiks turistidele; • Värska Muusikakooli olemasolu. 	
VÕIMALUSED	OHUD
<ul style="list-style-type: none"> • Kultuuriministeeriumi toetuste jätkumine: Setomaa Kultuuriprogramm, spordi- ja kultuuriväärtuste toetamine (KULKA jmt), huvihariduse toetamine; • Uute töökohtade tekkimisega suureneb elanike arv, mis toob juurde uusi lapsi koolidesse ja lasteaedadesse; • Noorte õpetajate toetamine tööleasumisel Setomaale; • Meedia parem ärakasutamine Setomaa tutvustamisel; • Ühinemine EL ja Schengeni viisavaba režiimiga toob kaasa väliskülalisi, tõuseb tulu seto kultuuri ja toidu müügist. 	<ul style="list-style-type: none"> • Olematu regionaal- ja hariduspoliitika; • Hariduse rahastamismudeli muutmine väikeste maakoolide kahjuks. Koolide kadumisega hääbub ka kohalik kultuur; • Setomaa Kultuuriprogrammi kadumine, Setomaa muuseumide riikliku toetuse kadumine; • Noorte äravool (linnadesse), pärandkultuuri kandjate vähenemine.

6.4. Hariduse, kultuuri ja spordi eesmärgid

Hariduse, kultuuri ja spordi eesmärgi on tegevuskavas tähistatud numbritega 20-27.

7. Keskkond, sh looduskeskkond ja keskkonnakaitse

7.1. Kaitsealad

Setomaa elanikud peavad üheks oma peamiseks rikkuseks mitmekesist, puutumatu ja ilusat loodust. Looduskeskkonna kaitseks on loodud Setomaale mitmeid maastikukaitse-, hoiu- ja looduskaitsealaid, lisaks on kaitse alla võetud palju üksikobjekte (puud, rändrahnud jne). Tabelis 28 on välja toodud Setomaa maastikukaitsealad, hoiualad ja looduskaitsealad, nende tüübid, pindalad ja valdaja. Tervikliku kaitstavate loodusobjektide nimekirjaga saab tutvuda Keskkonnaregistri avaliku teenuse vahendusel¹⁶. Lähtudes

¹⁶ <http://register.keskkonnainfo.ee/envreg/main>

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

allolevast tabelist, on näha, et kaitsealad hõlmavad Värskä valla pindalast ca 21% ja Misso valla territooriumist ca 13%.

Setomaal on loodud ka mitmeid NATURA 2000 alasid, mis suuremas osas kattuvad ka allpool olevas tabelis olevate kaitsealadega. Õiguslikult põhineb Euroopa Liidu liikmesriike ühendava Natura-võrgustiku loomine kahel EL direktiivil – nn linnudirektiivil (direktiiv 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta), mille eesmärk on kaitsta linde, ning nn loodusdirektiivil (direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ja loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta), mille ülesanne on kaitsta looma- ja taimeliike ning nende elupaiku ja kasvukohti¹⁷. Suuremateks NATURA 2000 aladeks on Mustoja loodusala (3462 ha), Lüübnitsa loodusala (1553 ha), Piusa loodusala (1237 ha), Parmu loodusala (741 ha), Hino loodusala (731 ha), Kisejärve loodusala (671 ha) ja Piusa-Võmmorski loodusala (547 ha).¹⁸

NATURA 2000 alade terviklik nimekiri on sätestatud Vabariigi Valitsuse 5. novembri 2004. aasta korralduses nr 615- k “Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” ning detailse kaardimaterjaliga saab tutvuda Maa-ameti kaardirakenduse vahendusel.

Tabel 28. Setomaa kaitsealad

Kaitseala nimetus	Kaitseala tüüp	Ala suurus (ha)	Valitseja	KOV
Piusa jõe ürgoru maastikukaitseala (NATURA 2000)	Maastikukaitseala (rahvusvaheline klass CORINE)	1205,4	Võrumaa Keskkonnateenistus	Meremäe vald
Piusa-Võmmorski hoiuala (NATURA 2000)	Hoiuala	113,2	Võrumaa Keskkonnateenistus	
Karisilla oja hoiuala (NATURA 2000)	Hoiuala	10,6	Põlvamaa Keskkonnateenistus	Mikitamäe vald
Lüübnitsa hoiuala (NATURA 2000)	Hoiuala	1542,2	Põlvamaa Keskkonnateenistus	
Mädajõe hoiuala (NATURA 2000)	Hoiuala	23,3	Põlvamaa Keskkonnateenistus	
Mustoja maastikukaitseala (NATURA 2000)	Maastikukaitseala	3470,1	Põlvamaa Keskkonnateenistus	Värskä vald
Tonja-Värskä kaitseala; Tonja-Karisilla-Värskä looduspark	Uuendamata kaitsekorraga ala	435	Põlvamaa Keskkonnateenistus	
Värskä lahe hoiuala (NATURA 2000)	Hoiuala	41,4	Põlvamaa Keskkonnateenistus	
Hino maastikuaitseala (NATURA 2000)	Maastikukaitseala	697,7	Võrumaa Keskkonnateenistus	Misso vald
Kisejärve maastikukaitseala (NATURA 2000)	Maastikukaitseala	664,9	Võrumaa Keskkonnateenistus	
Pabra järve hoiuala (NATURA 2000)	Hoiuala	57,9	Võrumaa Keskkonnateenistus	
Parmu looduskaitseala (NATURA 2000)	Looduskaitseala	1021,3	Võrumaa Keskkonnateenistus	

¹⁷ <http://www.envir.ee/natura2000/>

¹⁸ Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korraldus nr 615-k “Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri”

Setomaa om hüa elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

Pullijärve hoiuala (NATURA 2000)	Hoiuala	62,8	Võrumaa Keskkonnateenistus	
----------------------------------	---------	------	-------------------------------	--

Allikas: Keskkonnaregister ja Vabariigi Valituse 5. augusti 2004. aasta korraldus 615- k.

7.2.Veekogud

Setomaa valdade avalikku-puhkemajanduslikku veekogude kasutamist takistab üks ühine kitsaskoht – nimelt on igas vallas puudu korrastatud puhke- ja rannaaladest. Järved on üldjuhul selge ja puhta veega, huvitava taimestikuga ning kalariikad. Järvede rohkuse poolest torkab teiste seast silma Misso vald. Setomaad läbivad jõed (Piusa ja Võhandu) on üle-eestiliselt tuntud kanuusoidu jõed, mis tõmbavad külastajaid ligi oma käreda ja kiire vooluga.

Enamus Setomaa veekogusid asub kaitsealadel, mis osaliselt pärsib nende täieulatuslikku kasutamist. Samas soodustab tegevuse (sh traditsioonilise tegevuse) piiramine veekogudel nende kinnikasvamist ja soostumist. Selge näide probleemsest veekogu osast on Värsklaht, kus on hakanud vohama taimestik.

Siinkohal nimetame ära Setomaa tuntumad ja suuremad järved, jõed ja ojad:

Järved

Meremäe vallas asub kolm järve: Obinitsa, Engli ja Meremäe järv. Värskla vallas on veepiir Lämmijärve ja Pihkva järvega. Vallas asuvad veel Örsava, Saarõpää, Hilibiniidü ja Umbjärv. Mikitamäe valla järved on Beresje ja Lüübnitsa umbjärv, Lämmijärv/Pihkva järv, Järvepää ja Tegova järv. Missos on Kisõjärv, Saarijärv, Pullijärv, Hinojärv, Maiori, Murati ja Pabra järv.

Jõed

Meremäe ja Värskla valda läbivaks jõeks on Piusa jõgi. Mikitamäe vallast voolab läbi Eesti pikim Võhandu jõgi (piirijõgi Röpina vallaga), samuti asub valla territooriumil omapärane Mädajõgi (NATURA 2000 ala). Misso vallas on kaks jõge: Kuura ja Pedetsi.

Ojad

Meremäel: Tuhkvitsa oja. Värsklas: Värskla, Kuuleski, Karisilla oja ja Lobotka piirikraav. Mikitamäel: Varese mäe, Lüüdja ja Karisilla oja (NATURA 2000 ala), Selise piirikraav. Missol: Siksali, Pulli, Suurmäe oja ja Punaoja.

7.3.Maavarad

Setomaa on maavarade poolest Eesti mõistes küllaltki mitmekesine ja rikas. Setomaa maavarasid on palju uuritud ning uuringute tulemused on kajastatud mitmetes teadus- ja arengudokumentides. 1998. aastal on valminud Alar Rosentau poolt projekt "Setomaa ressursside kasutuselevõtu projekt". Projekti kohaselt on Setomaal 49 erinevat maavarade leiukohta, kus leidub:

- 1) savi (Premetsa, Mäasi ja Küllatova maardla 3 769 000 t, Andrikova leiukoht 1 000 000 m³; Luha 222 200 t; Obinitsa leiukoht 150 000 m³);
- 2) liiva (27 375,3 t);
- 3) kruusaliiva (348,2 t);
- 4) lubjakivi (Merinova MI blokk 4 089 000 m³, MII blokk 4 241 300 m³; Tiirhanna 769 000 m³);
- 5) turvast (17 323 000 t);
- 6) järvemuda, sh ravimuda (14 690 m³);
- 7) mineraalvett.

Kaevandamise ja kasutamise otstarbekuse on teadlased ainult turba puhul kahtluse alla pannud, samuti tuuakse välja, et piirkonnas leidub vähe ja kehva kvaliteediga kruusaliiva. Setomaa savist pinnast on võimalik Vaaksaare kõrgustiku kandis kasutada looduslike gaasireservuaaridena¹⁹.

¹⁹ http://www.loodusajakiri.ee/eesti_loodus/artikkel417_415.html

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

A.Rosentau annab oma töös soovitusi ka Setomaa maavarade kasutuselevõtuks. Soovitused puudutavad karbonaatse ehituskivi, savi, kruusa ja liiva kaevandamist ning järvemuda ja mineraalvee kasutamist. Muda peaks A.Rosentau hinnangul jätkuma 1998. aasta tarbimismahtude juures 1267 aastaks.

Vaadates aga üldisi ülemaailmseid keskkonnaalaseid suundumusi ja säästva arengu põhimõtteid, ei saa pidada Setomaa arengumootoriks senisest oluliselt suuremat maavarade kasutuselevõttu.

7.4.Metsad

Võru maakonna pindalast moodustab ca 49,5 % mets, Põlva maakonna pindalast on vastav protsent ca 52,4%. Nende näitajatega on Võru maakond Eesti viimaste seas, Põlvamaa aga Eesti maakondade keskmine. Võrumaa metsadest moodustavad tulundusmetsad 75,6%, kaitsemetsad 20,7% ja hoiu metsad 3,8%. Põlvamaa samad näitajad on järgmised: 80,6%, 14,8% ja 4,6%. Valitsevaks puuliigiks on mõlemas maakonnas mänd, teisel kohal kuusk (Võru maakonnas) ja kask (Põlva maakonnas).²⁰

7.5. Keskkonna, sh looduskeskkonna ja keskkonnakaitse SWOT-analüüs.

SWOT-analüüsis toodi keskkonna, sh looduskeskkonna ja keskkonnakaitse osas välja järgmised arengut mõjutavad põhitegurid:

TUGEVED	NÕRKUSED
<ul style="list-style-type: none"> • Suurtööstuste ja intensiivpõllunduse puudumine – keskkonnariskid on madalad; • Puhas ja mitmekesine elukeskkond (õhk, vesi, metsad, puhkekohad, kaitsealade olemasolu ja tänu hajaasutusele väikesed riskid; • Suured loodusressursid (dolomiit, mets, muda...); • Keskkonnateadlike huvigruppide olemasolu (PEA, ökoehitajad); • Suurlinnade kaugus (juhuslike "joodikturistide" nappus). 	<ul style="list-style-type: none"> • Keskkonnatoetuste taotlemisvõime madal; • Oskamatus kasutada kohalikku ressursi otstarbekalt; • Arendamisel keskkonnamõjudega arvestamise oskust ja tahet napib; • Inimtegevusest ja tegemastusest tulenev reostus; • Aegunud looduskaitse-eeskirjad.
VÕIMALUSED	OHUD
<ul style="list-style-type: none"> • Keskkonna arendamiseks toetussüsteemide olemasolu, kasutamise oskus, sellealase koostöö edendamine; • Loodusressursside ratsionaalseks kasutamiseks eelduste loomine, sh SAP; • Keskkonnasõbralike tootmistehnoloogiate väljatöötamine; • Loodussõbralike arendajate tulek, sh riigipoolsete avalikult kasutatavate puhkekohtade rajamine; • Keskkonda kaitsvad positiivsed poliitikad ja õigusaktid, sh energiapoliitika. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poliitikate ja seaduste muutmine keskkonnale kahjulikus suunas (energeetika, looduskaitsealade kaotamine, RMK kontorite sulgemine, toetuste kaod...); • Tööstuse ja kinnisvara arendamise käigus keskkonnamõjudega mitteamestamine; • Rahale orienteeritus; • Ülerahvastumine ja tiheasustus; • Erakondlike huvide domineerimine kohalikul tasandil.

7.6. Keskkonna, sh looduskeskkonna ja keskkonnakaitse eesmärgid

Keskkonna, sh looduskeskkonna ja keskkonnakaitse eesmärgi on nimetatud tegevuskava punktides 28-33.

²⁰ Aastaraamat Mets 2006 andmetel

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

8. Sotsiaal- ja tervishoid

8.1. Sotsiaalsfäär

Pensioniealiste osakaal jääb Setomaal vahemikku 23-40%, hoolimata sellest ei ole piirkonnas eriti palju hoolde- ja vanadekodusid, pansionaate vms. Ainuke hooldekodu on olemas Mikitamäe vallal, kus on 27 kohta, millest kõik on hõivatud. Täiendavalt on olemas Mikitamäel neli turvatuba, Meremäel üks varjupaik-turvakorter (voodikohtade arv 12, täidetud 12), Värskas Saatse sotsiaalkorter (ilma ööpäevase valveta, voodikohtade arv 11, täidetud 9) ning Missos turvakorterid (voodikohtade arv 14, täidetud 12). Värskas vallal on plaanis Saatse Põhikooli hoone baasil välja ehitada ööpäevaringselt hooldusteenust pakkuv hooldekodu-pansonaat. Positiivse küljeks on, et igas vallas on olemas vähemalt üks sotsiaaltöötaja ning et eestkoste võetud lapsi on väga vähe. Mikitamäe hooldekodu juurdeehituseks on olemas ehitusprojekt, mis vajab rahastamist. Ehitusele rahastuse saamisel saaks hooldekodusse juurde 28 kohta. Setomaal on sotsiaalelupindade järgi vajadus suur.

Puuetega inimeste ja pikaajalise haigusega inimeste osakaal elanikkonnast on 2008. aastal ca 23- 40,4%. Tõenäoliselt on enamus puude ja pikaajalise haigusega inimestest pensioniealised, kellel on vanuse kasvades välja lõõnud mõni tervisehädä, mis klassifitseerub puudena.

8.2. Tervishoid

Tervishoiuteenust pakuvad Meremäe, Mikitamäe, Värskas ja Misso vallas perearstid. Meremäe vallas on olemas võimalused hambaraviks. Missol pakutakse samuti hambaraviteenust ning olemas on ka apteek. Värskas alevikus osutatakse hambaraviteenust ning on olemas apteek ja sanatoorium, mis alates 2005. aastast osutab ka rehabilitatsiooniteenust. Inimeste tervise parandamisel on oluline roll kanda ka Värskes veekeskusel, kus inimesed saavad ujuda. Kõige kehvemas olukorras on tervishoiuteenuste seisukohalt Mikitamäe vald, kuid osaliselt kompenseerib seda Värskas aleviku ja Räpina linna lähedus.

8.3. Sotsiaal- ja tervishoiu valdkonna SWOT-analüüs

SWOT-analüüs toodi sotsiaal- ja tervishoiu osas välja järgmised arengut mõjutavad põhitegurid:	
TUGEVUSED	NÕRKUSED
<ul style="list-style-type: none"> • Kohapeal elukondlik teenindamine (kauplus, post, raamatukogu); • Piirkonnas pakutakse sotsiaal- ja tervishoiuteenuseid, makstakse toetusi <ul style="list-style-type: none"> ○ Hooldekodu ○ Sotsiaalkorterid ○ Avahooldus ○ Transporditeenus ○ Perarstid, hambaravi, apteek ○ Aktiivravihaiglad on lähedal ○ Taastusravi võimalus Värskas Sanatooriumis; • Terviseedendus (sporditraditsioonid, veekeskus); • Olemas on koolid, lasteaiad, noortekeskused, skatepargid, veekeskus, sanatoorium, töötavad huvialaringid; • On olemas sotsiaaltöötajate võrgustik; • Tervislik elukeskkond; • Olemasolevad töökohad. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hajaasutusega piirkonnas on vananev elanikkond. Tasuvate töökohtade puudumise tõttu lahkuvad noored linnadesse; • Sotsiaalteenuste võrgustik nõrk, hooldekodu kohtade vähesus, koduhooldus, avahooldus, hospits; • Ebatervislikud eluviisid, sõltuvusprobleemid ja nende rehabilitatsiooniteenuste puudumine; • Madal elatustase, toimetulematus – õpitud abitus, töötus ja töøjõupuudus; • Vähene info liikumine – rahva vähene teadlikkus teenustest ja toetustest.
VÕIMALUSED	OHUD
<ul style="list-style-type: none"> • Toetused, rahalised ressursid. Riigi poolt eraldatakse vallale pandud kohustuste täitmiseks piisavalt rahalisvahendeid; 	<ul style="list-style-type: none"> • Suurenevad riigi poolt KOV-ile pandud kohustused, kuid rahalisi vahendeid ei anta piisavalt (on juba käes);

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

<p>Projektipõhine rahastamine asendub järjekindla rahastamise süsteemiga;</p> <ul style="list-style-type: none">• Seaduste muutmine, täiustamine, sotsiaalprobleemide tähtsustamine;• Huvi-, täiend- ja ümberõppevõimaluste loomine; koolide säilimine• Koostöö maakondade ja kohalike omavalitsustega;• Tervisespordiedendus – muutub järjepidevaks, looduskeskkonna ärakasutamine, elanikkonna aktiveerimine;• Sotsiaal- ja tervishoiuteenuste arendamine - nt hospiits, eriarstiabi, aktiivravi, haiglate säilitamine maakonnas, hooldekodu.	<ul style="list-style-type: none">• Seadused on vastu võetud puudulikult, läbimõtlematult (perekonnaseadus, Euroopa Liidu Sotsiaalharta);• Madal sündivus, noorte väljaränne, vananev elanikkond, tasuvate töökohtade puudumine kohapeal;• Sotsiaalvaldkonnas puuduvad vastava erialase haridusega spetsialistid;• Tervishoiuteenuste kaugenemine (ei ole kohapeal perearste). Eriarstiabi kaugenemine Tartusse.
---	--

8.4. Sotsiaal- ja tervishoiu eesmärgid

Sotsiaal- ja tervishoiu eesmärgid on välja toodud tegevuskava punktides 33-44.

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

II OSA STRATEEGIA

1. VISIOON aastaks 2015

Ehedana hoitud pärimuskultuur on loonud eelised teiste piirkondade ees ja muutnud Setomaa aastaks 2015 väärtuslikuks elamispaigaks; aidanud kaasa haritud, traditsioone ja looduskeskkonda väärtustavate põlvkondade pealekasvule. Setomaa on atraktiivne turismipiirkond, kus on loodud soodne ettevõtlus- ja vaba aja veetmise keskkond kohalikele elanikele.

1.1. VISIOONI TÄITMISE MÕÕDIKUD

- **Elujõuline rahvastik** – Setomaa rändesaldo on null või muutunud positiivseks, Setomaal on sündide arv võrreldes 2007. aastaga kasvanud eelkõige tänu laulva revolutsiooni põlvkonna kodukohta naasmisele. Iive on kasvanud -39- lt -10-ni.
- **Hinnatud elu- ja puhkepiirkond** - Setomaa suudab pakkuda oma elanikele heal tasemel avalikke ja elukondlikke teenuseid. Säilinud on lasteaiad ja/või pakutakse lastehoiu teenuseid. Tagatud on koolieelne-, alg- ja põhiharidus, tegutseb gümnaasium. Leitud on võimalused kutsehariduse pakkumiseks. Loodud on rahvaülikool, mis võimaldab ennast täiendada ja korraldab ümberõpet täiskasvanutele ning huviharidust noortele.

Igas omavalitsuses on avatud noortekeskus.

Tegutseb vähemalt kaks hooldekodu.

Inimestel on võimalus töötada Setomaal või lähiümbruses. Toimib omavalitsuste, mittetulundussektori ja ettevõtjate koostöö omavahel ning naabervaldadega, sh osaletakse aktiivselt MTÜ Piiriveere Liider tegevuses. Võrreldes 2007. aastaga on suurenenud kvalifitseeritud tööjõudu vajavate äriühingute arv sekundaar- ja tertsiaarsektoris, vähenenud väikest lisandväärtust tootvate põllumajandusettevõtjate osakaal.

Setomaa elanikel ja turistidel on head võimalused puhkamiseks. Võrreldes 2007. aastaga on suurenenud toitlustus- ja majutuskohtade arv, korrastatud on looduskaunid puhkealad ning paigaldatud vajalik infrastruktuur. Turismi arendamine toimub ühtse arengukava alusel, mis aitab vähendada koormust kohalikele külakogukonnale ning toetab perekondlike traditsioonide jätkumist.

Aastal 2015 on Setomaa jätkuvalt turvaline, kuritegevus on 2007. aasta tasemel või veelgi vähenenud.

Aktiivne kodanikualgatus ja tegutseb tugev kolmas sektor. Mittetulundusühendused ja sihtasutused etendavad olulist rolli sektori dünaamilises arengus.

- **Pärandkultuurist hoolivad inimesed** - Setomaa pärandkultuuri õpetamise kavad on välja töötatud ja pärandkultuuri õpetamine toimub süsteemselt kõigis Setomaa koolides. Täisealistele inimestele korraldatakse pärimuskultuuri, sh. käsitööalaseid õppepäevi, koolitusi ja muid tegevusi. Õpet ja koolitusi viivad läbi pärimuskultuuri alal tunnustatud koolitajad, et vältida nn võlts-pärimuskultuuri teket. Seto leelo on kantud UNESCO vaimse pärandi meistriteoste ülemaailmsesse nimekirja. Toimivad Setomaad toetavad riiklikud programmid.
- **Mitmekesist ja puutumatu loodust väärtustavad ettevõtlikud inimesed** – Kõik Setomaa vallad on tõusnud ettevõtlike inimeste suhtarvu ja ettevõtlusaktiivsuse poolest Eesti 30. edukama piiriäärse omavalitsuse hulka. Teenused ja tooted, mille pakkumisel või valmistamisel ettevõtjad kasutavad loodusressursse, peavad vastama kehtivatele keskkonnanõuetele. Olulise turuosa on saavutanud turismiettevõtlus, mille pakutavad teenused ja tooted põhinevad seto traditsioonide, käsitöö, toitude,

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

kommete ja legendide tutvustamisel. Ehitustegevuses kasutatakse traditsioonilise arhitektuuri eeskuju, ökoehituse tehnoloogiaid ja maalähedasi materjale.

Setomaa maastike ilmet loovate ja maastikuarhitektuurilist väärtust omavate objektide (sh ehitiste) omanikud väärtustavad oma valduses olevat kultuuri- ja looduspärandit ning lähtuvad selle kasutamisel ja arendamisel säästva planeerimise põhimõtetest²¹.

Traditsioonilisest kasutusest välja jäänud/jäävad maastikud leiavad uued, nende maastikuarhitektuurilist väärtust omavaid elemente/struktuure taasesitavaid ja avalike huvidega tasakaalus olevad kasutusviisid.

Setomaal on ka aktiiviseerunud ettevõtluse korral säilinud puhas vesi ja õhk, omapärane looduskeskkond - kaitsealad; metsad; maavarade rikas maapõu; järved, jõed ja ojad.

2. MISSIOON (L.A.P.S) aastani 2015

Kujundame Setomaa noortele atraktiivse elu- ja puhkekeskkonna ning soodustame piirkonda sisserännet mujalt Eestist, selleks:

(L)ooma tingimused tugiprogrammide kestmiseks ja tõhusaks rakendamiseks, et tagada pärandkultuuri jätkusuutlikkus ja ettevõtluse areng;

(A)rendame soodsaid tingimusi ettevõtluseks, toetades seejuures keskkonnasäästlike põhimõtete rakendamist;

(P)arandame elamiseks ja puhkamiseks vajalikku infrastruktuuri ja teenuste kvaliteeti;

(S)äilitame Setomaal pärimuskultuuri, puhta ning mitmekesise looduse ja turvalise elukeskkonna.

3. SETOMAA TUNNUSLAUSE

SETOMAA OM HÜÄ ELÄMISE, OLÕMISÕ JA TULÕMISÕ KOTUS.

4. EESMÄRGID aastaks 2013

Valdkonnapõhised eesmärgid on ära toodud tegevuskavas, eesmärkidele on viidatud hetkeolukorra analüüsis.

5. STRATEEGILISED ÜLESANDED aastani 2013

Strateegilised ülesanded, mis töörühma koosolekute käigus välja töötati on ära toodud tegevuskavas.

6. TEGEVUSED

Strateegiat täiendab arengukava IV osa – tegevuskava, kus on määratletud valdkonnapõhiselt eesmärgid, strateegilised ülesanded ja tegevused ning nende toimumisajad. Iga vald koostas oma tegevuskava vastavalt oma nägemusele ja vajadustele, määrates ühtlasi ka need tegevused, mille teostamist ootab ta Setomaa Valdade Liidult. Tegevuskava täitmise ja seire korra paneb paika arengukava III osa. Tegevuskavas on välja toodud ka 2008. aasta tegevused, mida saab kasutada 2009. aasta rahastamisplaani koostamisel, nt kui tegevus jäi sooritamata või kui planeeritud tegevus venis oodatust pikemaks.

²¹säästev planeerimine tähendab siin maastike (laiemalt: paikade, toodete ja teenuste) kujundamist/loomist viisil, mis vähendab taastumatute loodusvarade kasutamist ja minimeerib keskkonnamõjusid ning seob inimesi looduskeskkonnaga).

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

III OSA

ARENGUKAVA RAKENDAMINE JA SEIRE

1. Arengukava rakendamine

Arengukava koostajate hinnangul on käesoleva arengukava näol tegemist Eestis pilootprojektiga. Arengukava muudavad eriliseks järgmised asjaolud:

- a) see hõlmab nelja valda;
- b) vallad asuvad kahes maakonnas;
- c) arengukava ei ole koostatud ühele kindlale organisatsioonile täitmiseks;
- d) arengukava on mõeldud Eestis unikaalse piirkonna, Setomaa, ühtseks arendamiseks;
- e) arengukava koostamise algatajaks olid vallavolikogud ja ülesanne tehti MTÜ – Setomaa Valdade Liidule.

Tulenevalt eelpool kirjeldatust on keeruline ka arengukava rakendamine – tõenäoliselt tulevad alljärgnevalt välja töötatud rakendamisskeemi vead välja selle elluviimise käigus.

Arengukava rakendamine hakkab toimuma järgmise skeemi kohaselt:

1. Igal aastal, ajavahemikus september-oktoober algatab MTÜ Setomaa Valdade Liidu Nõukogu arengukava tegevuskava rahastamisplaani koostamise eelseivaks aastaks.
2. Setomaa arengukava tegevuskava rahastamisplaani koostamine toimub samal perioodil nelja Setomaa valla eelarve koostamisega.
3. Setomaa arengukava rahastamisplaani koostamisega paralleelselt pannakse paika ka järgmise aasta MTÜ Setomaa Valdade Liidu eelarve.
4. Setomaa arengukava tegevuskava rahastamisplaani, sh MTÜ Setomaa Valdade Liidu eelarve eelnõu peab olema valmis hiljemalt 1. detsembriks, mille järel nelja valla vallavalitsused esitavad need koos valla eelarvetega vastuvõtmiseks valdade volikogudele.
5. Pärast eelseisva aasta rahastamisplaani ja MTÜ Setomaa Valdade Liidu eelarve vastuvõtmist vallavolikogude poolt, esitatakse need kinnitamiseks MTÜ Setomaa Valdade Liidu üldkoosolekule.
6. Setomaa arengukava rahastamisplaani koostamisel osaleb MTÜ Setomaa Valdade Liidu Nõukogu, täiendavalt kaasavad nõukogusse kuuluvad vallavanemad rahastamisplaani koostamisse oma valla arendusnõunikud ja/või valla eelarve koostamisega tegelevad spetsialistid.

2. Arengukava seire

Setomaa arengukava seiret hakkab teostama MTÜ Setomaa Valdade Liidu juhatus. Arengukava vaadatakse üle üks kord aastas. Juhatus esitab seire aruande MTÜ Setomaa Valdade Liidu Nõukogule koos omapoolsete muudatuste panekutega iga aasta 1. novembriks.

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

IV OSA TEGEVUSKAVA

Valdade tegevuste toimumisajad märgistatakse ajakavas X-ga, Setomaa Valdade Liidu (SVL) tegevused Y-ga.

Nummerdamissüsteem. Valdkonnad on märgistatud rooma numbritega (I, II, III, IV ja V), eesmärgid on tähistatud araabia numritega (1, 2, 3, 4 jne), strateegilised ülesanded aga teise tasandi numbritega (1.1, 2.1, 3.1 jne). Vallad on märgistatud kolmanda tasandi araabianumbritega (sõltumata sellest, kas strateegiline ülesanne on määratud või mitte): 1.1.1, 2.1.1, 3.1.1. jne on Misso vald; 1.1.2, 2.1.2, 3.1.2 jne on Mikitamäe vald; 1.1.3, 2.1.3, 3.1.3 jne on Meremäe vald; 1.1.4, 2.1.4, 3.1.4 jne on Värska vald. Valla tegevused on tähistatud neljanda tasandi araabia numbritega, nt : 1.1.1.1, 1.1.1.2, 1.1.1.3; 2.1.1.1, 2.1.1.2, 2.1.1.3 jne on Misso valla tegevused; 1.1.2.2, 1.1.2.2, 1.1.2.3; 2.1.2.1, 2.1.2.2, 2.1.2.3 jne on Mikitamäe valla tegevused. Setomaa Valdade Liit tähistatakse vastavalt vallale, kes on SVL- ile ülesandeid määranud, nt Misso valla kõrvaltulbas asuv SVL saab tähistuse 1.1.1.S, tegevused 1.1.1.1 S, 1.1.1.2S jne. „S“ tähistab SVL-u.

I VALDKOND: MAJANDUS, SH ETTEVÕTLUS, ENERGEETIKA, ELAMU- JA KOMMUNAALMAJANDUS		2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tegevuse sooritamise aasta:							
1.Eesmärk: Luua inimesi ja ettevõtjaid/ettevõtteid motiveeriv majanduskeskkond							
1.1.1. Misso vald	1.1.1.S SVL						
1.1.1.1. Ettepaneku tegemine regionaalministrile soodustingimuste loomiseks	1.1.1.1.S Ettevõtluse alustamise toetuse loomine		XY	XY	Y	Y	Y
1.1.1.2. Osalemine uuringutes ja omaosaluse tagamine nende läbiviimiseks	1.1.1.2.S Kohalike omavalitsuste töögrupi loomine, mis toob ettevõtlust piirkonda	XY	XY	XY	XY	XY	XY
	1.1.1.3. S Riigi tasandil soodustingimuste loomise mõjutamine (regionaalpoliitika)	Y	Y	Y	Y	Y	Y
	1.1.1.4. S Ettevõtlusnõustamise loomine (sh erinevate programmide ära kasutamisel)	Y	Y	Y	Y	Y	Y
	1.1.1.5.S Uuringute läbiviimine (toetada ettevõtjaid uuringute läbiviimisel)	Y	Y	Y	Y	Y	Y
	1.1.1.6.S Noore ettevõtja toetuse loomine		Y	Y	Y	Y	Y
1.1.2. Mikitamäe vald	1.1.2.S SVL						
1.1.2.1. Registri loomine kasutuseta olevatest hoonetest ja rajatistest – ja selle põhjal hoonete väljapakkumine ettevõtjatele, omanike kokkuviiimine	1.1.2.1. S Ettevõtluse alustamise toetuse loomine		XY	XY	XY	XY	XY
1.1.2.2. Registri avalikustamine valla ja SVL-i kodulehel	1.1.2.2.S Kohalike omavalitsuste töögrupi loomine, mis toob ettevõtlust piirkonda	Y		X			
1.1.2.3. Infrastruktuuri jätkuv korrastamine	1.1.2.3.S Riigi tasandil soodustingimuste loomise mõjutamine (regionaalpoliitika)	XY	XY	XY	XY	XY	XY
	1.1.2.4.S Ettevõtlusnõustamise loomine (sh erinevate programmide ära kasutamisel)	Y	Y	Y	Y	Y	Y
	1.1.2.5.S Uuringute läbiviimine (toetada ettevõtjaid	Y	Y	Y	Y	y	Y

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

	uuringu läbiviimisel)						
	1.1.2.6.S Noore ettevõtja toetuse loomine		Y	Y	Y	Y	Y
1.1.3. Meremäe vald	1.1.3.S SVL						
1.1.3.1. Kasutuseta totmishoonete kaardistamine ning omanike abistamine nende taaskasutusse võtmisel või likvideerimisel	1.1.3.1.S Ettevõtluse alustamise toetuse loomine		XY	XY	XY	XY	XY
1.1.3.2. Valla prügimajanduse korraldamine, elanike abistamine prügilepingute sõlmimisel	1.1.3.2.S Kohalike omavalitsuste töögrupi loomine, mis toob ettevõtlust piirkonda	XY	X	X			
1.1.3.3 Piirkonna võimaluste laiem tutvustamine ning investeerimisvõimaluste leidmine ja soodustamine	1.1.3.3.S Riigi tasandil soodustingimuste loomise mõjutamine (regionaalpoliitika)	XY	XY	XY	XY	XY	XY
	1.1.3.4.S Ettevõtlusnõustamise loomine (sh erinevate programmide ära kasutamisel)	Y	Y	Y	Y	Y	Y
	1.1.3.5.S Uuringute läbiviimine (toetada ettevõtjaid uuringute läbiviimisel)	Y	Y	Y	Y	Y	Y
	1.1.3.6.S Noore ettevõtja toetuse loomine		Y	Y	Y	Y	Y
1.1.4. Värska vald	1.1.4.S SVL						
1.1.4.1. Reklaamida ja tutvustada piirkonda ja investeerimisvõimalusi	1.1.4.1.S Riigi tasandil soodustingimuste loomise mõjutamine (regionaalpoliitika)	X Y	X Y	XY	X Y	X Y	X Y
1.1.4.2. Infrastruktuuri välja arendamine ja parendamine Värska vallas	1.1.4.2. S Ettevõtlusnõustamise jätkamine (sh erinevate programmide ära kasutamine)	XY	XY	XY	XY	XY	XY
1.1.4.3. Prügimajanduse korraldamine Värska vallas, Värska valla jäätmejaama ehitamine	1.1.4.3.S Uuringute läbiviimine (toetada ettevõtjaid uuringute läbiviimisel)		X	X			
	1.1.4.4. S Valla poolt tuvastatud vajadustele vastav ettevõtlusnõustamine (Setomaa Valdade Liidu ettevõtlusnõustaja poolt)	Y	Y	Y	Y	Y	Y
2.Eesmärk: Läbi arengukavade soodustada ökoloogilist tegevust ja pärimuskultuuriga seotud tegevusi							
2.1. Strateegiline ülesanne: Ökoehituse toetamine ja soodustamine							
2.1.1. Misso vald	2.1.1.S SVL						
2.1.1.1. Üldplaneeringu uuendamisel sisse viia vastavad punktid, mis toetaksid ja soodustaksid ökoehitust	2.1.1.1. S Ökoloogiliste lahenduste propageerimine	Y	XY	XY	Y	Y	Y
2.1.1.2. Inimeste ehitusalane nõustamine ökoehituse suunal.		X	X	X	X	X	X
2.1.2 Mikitamäe vald	2.1.2.S SVL						
2.1.2.1. Traditsiooniliselt ehitavate ehitusmeistrite kontaktide koondamine	-		X				
2.1.2.2. Üldplaneeringusse sisse viia vastavad punktid, mis		X					

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

toetaksid ja soodustaksid ökoehitust							
2.1.2.3. Projekteerimistingimuste väljastamisel soovituste andmine (ökoehituse toetamise eesmärgiga)		X	X	X	X	X	X
2.1.3. Meremäe vald	2.1.3.S SVL						
2.1.3.1. Taastuvenergia kasutuse ning ökoehituse innustamine läbi projekteerimistingimuste väljastamise	-		X	X	X	X	X
2.1.3.2. Energiasäästu ning ökoehituse alaste koolituste ning seminaride läbiviimine ning muu teavitustöö		X	X	X	X	X	X
2.1.4. Värska vald	2.1.4.S SVL						
2.1.4.1. Üldplaneeringu järgmine	-	X	X	X	X	X	X
2.2. Strateegiline ülesanne: Mahepõllunduse toetamine ja soodustamine							
2.2.1. Misso vald	2.2.1.S SVL						
2.2.1.1. Juhtida ettevõtete tähelepanu rohkem PRIA toetustele	-	X	X	X	X	X	X
2.2.1.2. Mahetootmise ettevõtjate tunnustamine			X	X	X	X	X
2.2.1.3. Mahetootmisettevõtluse propageerimine		X	X	X	X	X	X
2.2.2. Mikitamäe vald							
2.2.2.1. Mahetalude soodustamine läbi infrastruktuuri korrastamise		X	X	X	X	X	X
2.2.2.2. Sibulalaada jätkuv korraldamine (looduslikult kasvatatud köögiviljade müümise propageerimine)		X	X	X	X	X	X
2.2.3. Meremäe vald							
2.2.3.1. Mahetootmise propageerimine, tunnustamine ja väärtustamine		X	X	X	X	X	X
2.2.3.2. Mahetoitlustuse propageerimine ja soodustamine		X	X	X	X	X	X
2.2.4. Värska vald							
2.2.4.1. Mahetalude ja üldse põllumajanduse soodustamine läbi infrastruktuuri korrastamise		X	X	X	X	X	X
2.3. Strateegiline ülesanne: Käsitööettevõtluse toetamine ja soodustamine							
2.3.1. Misso vald	2.3.1.S SVL						
2.3.1.1. Ruumide rentimise võimaldamine	-	X	X	X	X	X	X
2.3.1.2. Läbi projektide käsitööettevõtluse toetamine ja soodustamine		X	X	X	X	X	X
2.3.2. Mikitamäe vald	2.3.2.S SVL						

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

2.3.2.1.Lüübnitsa kultuurimajja käsitööleti loomine	-		X				
2.3.2.2.Vallamaja keldrikorruse korrastamise läbi ruumide loomine ka käsitöölistele			X	X			
2.3.3. Meremäe vald							
2.3.3.1. Toetada käsitööettevõtlust läbi ruumide võimaldamise		X	X	X	X	X	X
2.3.3.2. Turustusvõimaluste kasutamise ja leidmise toetamine		X	X	X	X	X	X
2.3.3.3. MTÜ Seto Käsitüü Kogo tegevuse toetamine		X	X	X	X	X	X
2.3.4.Värskä vald							
2.3.4.1.Ruumide kasutada andmine kas tasuta või soodustingimustel käsitööga tegelevatele MTÜ-dele		X	X	X	X	X	X
2.3.4.2. Muuseumides tegevuse jätkuv toetamine (sepikoda, savikoda, käsitöö müük, käsitöötuba)		X	X	X	X	X	X
2.4. Strateegiline ülesanne: Miljööväärtusliku arhitektuuri ja maastikuarhitektuuri toetamine ja soodustamine							
2.4.1.Misso vald		2.4.1.S. SVL					
2.4.1.1.Üldplaneeringu muutmine	2.4.1.1. S Vastava arhitektuuri kaardistamine, selle suundade ja võimaliku arengu täpne defineerimine (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)	Y	XY	XY	Y	Y	Y
2.4.1.2.Detailplaneeringu tingimustes eelistada miljööväärtusega ehitisi	2.4.1.2. S Setomaa maastikuarhitektuuri (kultuurmaastike ja ehituspärandi) uurimisstrateegia ja -metoodika, sh. inventeerimisstrateegia ja - metoodika väljatöötamine (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)	X	XY	XY	XY	XY	XY
2.4.1.3. Projekteerimistingimuste andmisel järgitakse külade üldilmet ja hoonete traditsioonilist välimust	2.4.1.3. S Järjepidevate ja koordineeritud Setomaa kultuurmaastike ja ehituspärandi inventeerimise ja seire algatamine (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)	X	XY	XY	XY	XY	XY
2.4.1.3.Uue tsässona ehitamise planeerimine ja võimaldamine	2.4.1.4. S Setomaa maastikuarhitektuuriliste väärtuste tegevandmestiku katsevariandi loomine		Y	XY	XY	XY	XY
2.4.1.4. Nimetatud arhitektuuri soovitamise ja toetamine kohalikus ehitustegevuses.	2.4.1.5. S Esialgsete toetusmeetmete väljatöötamine seto maaehituspärandi ja kultuurmaastike säilitamiseks (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)	X	XY	XY	XY	XY	XY
	2.4.1.6. S Maastikuarhitektuurialase nõustamissüsteemi loomine Setomaal (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)		Y	Y	Y	Y	Y
2.4.2.Mikitamäe vald		2.4.2.S SVL					
2.4.2.1.Mikitamäe valla üldplaneeringuga määratletakse tiheasustusalade ehitustingimused	2.4.2.1. S Setomaa maastikuarhitektuuri (kultuurmaastike ja ehituspärandi) uurimisstrateegia ja -metoodika, sh.	X	Y	Y	Y	Y	Y

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

	inventeerimisstrateegia ja -metoodika väljatõõtamine (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)						
2.4.2.2. Ehituslubade andmisel järgitakse külade üldilmet ja hoonete traditsioonilist välist ilmet ja paigutust (soovitude andmine)	2.4.2..2. S Järjepidevate ja koordineeritud Setomaa kultuurmaastike ja ehituspärandi inventeerimise ja seire algatamine (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)	X	XY	XY	XY	XY	XY
2.4.2.3. Tsässonate renoveerimine	2.4.2.3. S Setomaa maastikuarhitektuuriliste väärtuste tegevandmestiku katsevariandi loomine (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)		XY	XY	XY	XY	XY
	2.4.2.4. S Esialgsete toetusmeetmete väljatõõtamine seto maaehituspärandi ja kultuurmaastike säilitamiseks (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)		Y	Y	Y	Y	Y
	2.4.2.5. S Maastikuarhitektuurialase nõustamissüsteemi loomine Setomaal (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)		Y	Y	Y	Y	Y
2.4.3. Meremäe vald	2.4.3.S SVL						
2.4.3.1. Ehituslubade väljastamisel ning projekteerimistingimuste kehtestamisel jälgitakse hoonete sobivust keskkonda lähtudes paiga traditsioonilistest ehituslikest eripäradest	2.4.3.1. S Setomaa maastikuarhitektuuri (kultuurmaastike ja ehituspärandi) uurimisstrateegia ja -metoodika, sh. inventeerimisstrateegia ja -metoodika väljatõõtamine (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)		XY	XY	XY	XY	XY
2.4.3.2. Jätkata tsässonate taastamist vallas	2.4.3.2. S Järjepidevate ja koordineeritud Setomaa kultuurmaastike ja ehituspärandi inventeerimise ja seire algatamine (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)	X	XY	XY	XY	XY	XY
	2.4.3.3. S Setomaa maastikuarhitektuuriliste väärtuste tegevandmestiku katsevariandi loomine (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)		Y	Y	Y	Y	Y
	2.4.3.4. S Esialgsete toetusmeetmete väljatõõtamine seto maaehituspärandi ja kultuurmaastike säilitamiseks (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)		Y	Y	Y	Y	Y
	2.4.3.5. S Maastikuarhitektuurialase nõustamissüsteemi loomine Setomaal (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)		Y	Y	Y	Y	Y
2.4.4. Värska vald	2.4.4.S SVL						
2.4.4.1. Vald jälgib ja suunab tegevusi läbi planeeringute ja ehituslubade	2.4.4.1. S Setomaa maastikuarhitektuuri (kultuurmaastike ja ehituspärandi) uurimisstrateegia ja -metoodika, sh. inventeerimisstrateegia ja -metoodika väljatõõtamine (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)	X	XY	XY	XY	XY	XY
	2.4.4.2. S Järjepidevate ja koordineeritud Setomaa kultuurmaastike ja ehituspärandi inventeerimise ja seire algatamine (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)		Y	Y	Y	Y	Y

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

	2.4.4.3. S Setomaa maastikuarhitektuuriliste väärtuste tegevandmestiku katsevariandi loomine (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)		Y	Y	Y	Y	Y
	2.4.4.4. S Esialgsete toetusmeetmete väljatöötamine seto maaehituspärandi ja kultuurmaastike säilitamiseks (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)		Y	Y	Y	Y	Y
	2.4.4.5. S Maastikuarhitektuurialase nõustamissüsteemi loomine Setomaal (koostöös MTÜ-dega Käsitüü Kogo ja PEA)		Y	Y	Y	Y	Y
3.Eesmärk: Luua koostöös õppeasutustega väljastpoolt Setomaad (kutse- ja kõrghariduse tasandilt) katselabor/- baas/praktikabaas tänapäevaste võimalustega. Majandusõpe koolides on järjepidev ja rahvaulikooli kaudu antakse inimestele võimalused ümber- ja täiendõppeks, vastavalt Setomaa ettevõtjate vajadustele, sh õpetatakse ühiskonnaõpetust							
3.1.1.Misso vald	3.1.1.S SVL						
3.1.1.1.Ühisprojektides osalemine	-	X	X	X	X	X	X
3.1.1.2. Täiend ja ümberõppe soodustamine ja toetamine		X	X	X	X	X	X
3.1.1.3. Misso Keskkoolis majandusõppe jätkamine		X	X	X	X	X	X
3.1.1.4. Õpilastele kohapealsete töövõimaluste tutvustamine ja vastava hariduse omandamiseks õppeasutuse soovitamine.		X	X	X	X	X	X
3.1.2.Mikitamäe vald	3.1.2.S SVL						
3.1.2.1.Mikitamäe Koolis jätkatakse majandusõpet		X	X	X	X	X	X
3.1.2.3. Mikitamäe Kooli baasil korraldatakse ettevõtluse ja ühiskonnaõpetuse kursusi ning rakendatakse kohalikkude olemasolevat potentsiaali (nt tegutsevad ettevõtjad) tundide andmisel	3.1.2.1. S Mikitamäe Kooli baasil ettevõtluse ja ühiskonnaõpetuse tundide andmiseks rahastuse leidmine		XY	XY	XY	XY	XY
3.1.3. Meremäe vald	3.1.3.S SVL						
3.1.3.1. Täiend- ja ümberõppevõimaluste tutvustamine	-	X	X	X	X	X	X
3.1.3.2. Jätkata Meremäe-Obinitsa Põhikoolis majandusõppe andmist ja toetada õpilasfirmade loomist		X	X	X	X	X	X
3.1.3.3. Toetada ja tutvustada elukestva õppe ideed		X	X	X	X	X	X
3.1.4. Värskas vald	3.1.4.S SVL						
3.1.4.1. Jätkata Värskas Gümnaasiumis majandusõpet	-	X	X	X	X	X	X
3.1.4.2. Sisse viia Värskas gümnaasiumis piirivalve algõpe (vabaainena)		X	X				
3.1.4.3. Täiskasvanutele keeleõppe, giidiõppe, klienditeeninduse jms korraldamine		X	X	X	X	X	X

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

4. Eesmärk: Elamumajanduse arendamine kohaliku omavalitsuse ja riigi vahendite ning erakapitaliga, tehes seejuures koostööd							
4.1.1. Misso vald	4.1.1.S SVL						
4.1.1.1. Koostöös osalemine	-	X	X	X	X	X	X
4.1.1.2. Munitsipaaleluruumide pinna suurendamine					X	X	X
4.1.2. Mikitamäe vald	4.1.2 S SVL						
4.1.2.1. Endisesse lasteaeda õpetajatele korterite loomine	-		X				
4.1.2.2. Kasutuseta hoonete müümine, tingimusel, et need renoveeritakse		X	X	X			
4.1.2.3. Vabade riigi omandis olevate maade taotlemine elamukruntide tarbeks.		X	X	X	X	X	X
4.1.3. Meremäe vald	4.1.3 S SVL						
4.1.3.1. Kasutusest väljasolevate elamispindade müük ja korrastamise tagamine	-	X	X	X	X	X	X
4.1.3.2. Kortermajade piirkondades kommunikatsioonide väljaehitamise lõpetamine		X	X	X			
4.1.3.3. Munitsipaaleluruumide remont		X	X	X	X	X	X
4.1.4. Värska vald	4.1.4.S SVL						
4.1.4.1. Rajada uuselamurajoonid koos kommunikatsioonidega	-		X	X	X	X	
4.1.4.2. Munitsipaaleluruumide pinna suurendamine		X	X	X	X		
5. Eesmärk: Üle Setomaaline tihedam ja läbimõeldum koostöö ettevõtluse toetamiseks vajamineva infrastruktuuri kaasajastamiseks ja arendamiseks							
5.1. Strateegiline ülesanne: Teede tolmuwabaks muutmine (ühise teehoiukava loomine)							
5.1.1. Misso vald	5.1.1.S SVL						
5.1.1.1. Osalemine ühise teehoiukava loomises	5.1.1.1. S Koordineerib teehoiukava koostamist ja taotleb rahastamist	XY	XY	XY	XY	XY	XY
5.1.1.2. Rammuka küla vahelise tee tolmuwabaks muutmine	5.1.1.2. S Rammuka küla vahelise tee tolmuwabaks muutmine			XY			
5.1.1.3. Hürsi-Põnni vaheline lõik tolmuwabaks muutmine	5.1.2.3. S Hürsi-Põnni vaheline lõik tolmuwabaks muutmine			XY			
5.1.2. Mikitamäe vald	5.1.2.S SVL						
5.1.2.1. Osalemine ühise teehoiukava loomises	5.1.2.1 S Koordineerib teehoiukava koostamist ja taotleb rahastamist	XY	XY	XY	XY	XY	XY
5.1.3. Meremäe vald	5.1.3.S SVL						
5.1.3.1. Viia lõpule vallateede remont	5.1.3.1. S Koordineerib teehoiukava koostamist ja taotleb rahastamist	XY	XY	XY	XY	XY	XY
5.1.3.2. Toetada vallaelanikke erateede remontimisel tasuta killustikuga				X	X	X	X

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

5.1.3.3. Osaleda teehoiukava loomisel		X	X	X	X	X	X
5.1.4. Värskavald	5.1.4.S SVL						
5.1.4.1. Osalemine ühise teehoiukava loomises	5.1.4.1 S Koordineerib teehoiukava koostamist ja taotleb rahastamist	XY	XY				
5.1.4.2. Värskavald Saatses mnt tolmuvabaks muutmine	5.1.4.2.S Värskavald Saatses mnt tolmuvabaks muutmine		XY	XY	XY		
5.1.4.3. Rajada Väike-Rõsna Verhulitsa ja Lobotka Värskavald kergliiklustee. Väikesadamate ja randumiskohtade väljaarendamine	5.1.4.3. S Rajada Väike-Rõsna Verhulitsa ja Lobotka Värskavald kergliiklustee. Väikesadamate ja randumiskohtade väljaarendamine		XY	XY	XY	XY	
5.1.Strateegiline ülesanne: Elektri ja side probleemide lahendamine							
5.1.1.Misso vald	5.1.1.S SVL						
5.1.1.1. Interneti püsiühenduse projektide koostamine ja kaasrahastamine	-	X	X	X	X	X	X
5.1.1.2. Ettepanekute tegemine Eesti Energiale elektriringe kõikumisest tekkinud probleemide lahendamisel		X	X	X	X	X	X
5.1.2.Mikitamäe vald	5.1.2.S SVL						
5.1.2.1. Internetiga liitumise jätkuv toetamine (nt Kõu, Elisa jms)	5.1.2.1. S Plootprojekt korterelamute ja eramajade aegunud elektrisüsteemide uuendamiseks	X	X	XY	XY	XY	XY
5.1.2.2. Elektriringe probleemide lahendamisele kaasaitamine (asjaajamine)		X	X	X	X	X	X
5.1.3. Meremäe vald	5.1.3.S SVL						
5.1.3.1. Luua Obinitsa külla WiFi ala	-		X				
5.1.3.2. Eesti Energiale ettepanekute tegemine väljavahetamist vajavate õhuliinde osas		X	X	X	X	X	X
5.1.3.3. Toetada jätkuvalt kiire interneti püsiühenduse võimaluste leidmist küladesse		X	X	X	X	X	X
5.1.4. Värskavald	5.1.4.S SVL						
5.1.4.1. Elektriringe probleemide lahendamisele kaasaitamine (asjaajamine)	-	X	X	X	X	X	X
5.1.4.2. Telefoniside parandamine väljaspool Värskavald alevikku		X	X	X	X	X	X
5.1.4.3. Traadita internetilevi laiendamine metsataludesse		X	X	X	X	X	X
6. Eesmärk: Otsida erinevaid võimalusi ökoloogiliselt puhta ja ohutu energia (alternatiivenergia) tootmiseks							
6.1. Strateegiline ülesanne: Kohapealse ressursi kasutuselevõtmise uurimine							
6.1.1.Misso vald	6.1.1.S SVL						
6.1.1.1. Bioenergia kasutuselevõtu uuringutes osalemine ning oma valla kohta uuringu koostamine	6.1.1.1. S Võimaliku tuumaelektrijaama sobivuse uuringute alustamine Setomaal	X	XY	XY	XY	XY	XY
6.1.1.2. Energiaalase teabe levitamine ja tutvustamine	6.1.1.2. S Bioenergia kasutuselevõtu uuringute teostamine	X	XY	XY	XY	XY	XY
6.1.1.3. Energiaauditite soovimine ja tutvustamine	6.1.1.3. S Päikeseenergia kasutuselevõtu uuringute	X	XY	XY	XY	XY	XY

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

	teostamine						
6.1.2. Mikitamäe vald	6.1.2.S SVL						
6.1.2.1. Mikitamäe valla olmehoone energiauuringute teostamine (alternatiivsete küttevõimaluste väljaselgitamine)	6.1.2.1.S Võimaliku tuumaelektrijaama sobivuse uuringute alustamine Setomaal	X	XY	Y	Y	Y	Y
	6.1.2.2.S Bioenergia kasutuselevõtu uuringute teostamine		Y	Y	Y	Y	Y
	6.1.2.3. S Päikeseenergia kasutuselevõtu uuringute teostamine		Y	Y	Y	Y	Y
6.1.3. Meremäe vald	6.1.3.S SVL						
6.1.3.1. Osaleda kõigis piirkonda puudutavates taastuenergiat kasutavates energiauuringutes	6.1.3.1.S Bioenergia kasutuselevõtu uuringute teostamine	X	XY	XY	XY	XY	XY
6.1.3.2. Tutvustada kõiki taastuenergia tüüpe ning kasutusvaldkondi - propagandatöö	6.1.3.2. S Päikeseenergia kasutuselevõtu uuringute teostamine	X	XY	XY	XY	XY	XY
6.1.3.3. Osaleda kõigis piirkonda puudutavates taastuenergiat kasutavates energiauuringutes		X	X	X	X	X	X
6.1.4. Värska vald	6.1.4.S SVL						
-	6.1.4.1.S Bioenergia kasutuselevõtu uuringute teostamine		Y	Y	Y	Y	Y
	6.1.4.2. S Vee-energia kasutuselevõtu uuringute läbiviimine (Piusa jõgi)		Y	Y	Y	Y	Y
	6.1.4.2. S Päikeseenergia kasutuselevõtu uuringute teostamine		Y	Y	Y	Y	Y
7.Eesmärk: Võtta olemasolevad kasutuseta hooned ja rajatised kasutusele							
7.1.1. Misso vald	7.1.1. S SVL						
7.1.1.1. Andmebaasi loomine kasutuseta olevatest hoonetest ja rajatistest, koostöö omanikega		X	X				
7.1.1.1. Kasutuseta olevate hoonete avalikustamine valla kodulehel	7.1.1.1. S Registri avalikustamine SVL kodulehel	XY	XY				
7.1.1.2. Vana palkhoone (kooli õuel) renoveerimine ja kasutuselevõtt muuseumina ja seminari saalina	-	X	X	X	X	X	X
7.1.1.3. Võimalike tegevuste (otstarbe) ja tegijate otsimine hoonetele ning toetusrahade taotlemine objektidele		X	X	X	X	X	X
7.1.2. Mikitamäe vald	7.1.2. S SVL						
7.1.2.1. Registri loomine kasutuseta olevatest hoonetest ja rajatistest – ja selle põhjal hoonete väljapakkumine ettevõtjatele, omanike kokku viimine	-		X	X	X	X	X
7.1.2.2. Registri avalikustamine valla ja SVL-i kodulehel	7.1.2.1. S Registri avalikustamine SVL kodulehel			XY			
7.1.3. Meremäe vald	7.1.3.S SVL						

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

7.1.3.1. Kasutuseta olevate hoonete registri loomine	-	X	X				
7.1.3.2. Kasutuseta olevate hoonete taaskasutusse võtmise protseduuri väljatõõtamine. Abi investeeringute leidmisel ning vajadusel võõrandamisel			X	X	X	X	X
7.1.3. Värska vald	7.1.4.S SVL						
7.1.3.1. Saatse koolimaja kasutusele võtt Saatse pansionaadina	-	X	X				
7.1.3.2. Endise katlamaja kasutuselevõtt jäätmejaamana			X				
7.1.3.3. Kindral Reegi suvila kasutuselevõtt muuseumina			X	X	X	X	X
8.Eesmärk: Tõõtada välja Setomaa toodete ja teenuste turundusprogramm							
8.1. Strateegiline ülesanne: Seto kaubamärgi võimalikult hea kasutamine ja selle nn müümine							
8.1.1.Misso vald	8.1.1.S SVL						
8.1.1.1. Osalemine Seto kaubamärgi heas kasutamises ja müümisel	8.1.1.1.S Sõna Seto lisamine toodete ja teenuste nimetustesse ning reklaam.	XY	XY	XY	XY	XY	XY
8.1.1.2. Võimalike toodete- ja teenusepakujate kaasamine Seto kaubamärgi arendusse.	8.1.1.2. S Seto nimetuse, kaubamärgi kaasamine algavas eesti mainekujunduskampaaniasse välismaal.	XY	XY	XY	XY	XY	XY
8.1.2. Mikitamäe vald	8.1.2.S SVL						
-	8.1.2.1. S Ühise Seto brändi väljatõõtamine		Y	Y	Y	Y	Y
	8.1.2.2. S Ühise, eesmärgistatud turundusprogrammi väljatõõtamine		Y	Y	Y	Y	Y
8.1.3.Meremäe vald	8.1.3.S SVL						
8.1.3.1. Jälgida Seto kaubamärgi kasutamist vallas	-	X	X	X	X	X	X
8.2.3.2. Toetada MTÜ Seto Käsitüü Kogo tegevust		X	X	X	X	X	X
8.1.4. Värska vald	8.1.4.S SVL						
8.1.4.1. Toetame MTÜ Setomaa Turismi ja MTÜ Seto Käsitüü Kogo tegevusi	8.1.4.1. S Ühise Seto brändi väljatõõtamine	X	XY	XY	XY	XY	XY
	8.1.4.2. S Ühise eesmärgistatud turundusprogrammi väljatõõtamine		Y	Y	Y	Y	Y
9. Eesmärk: Kasutada ära Koidula ja Luhamaa potentsiaal							
9.1.1.Misso vald	9.1.1.S SVL						
9.1.1.1.Detailplaneeringute kehtestamine, abi osutamine ettevõtjatele	9.1.1.1.S Turismimarsruutide väljatõõtamine (koostöös lätlastega Pihkva-Riia kivitee).	XY	XY	XY	XY	XY	XY
9.1.1.2. Ühisprojektides osalemine, mis kasutaks ära Koidula ja Luhamaa potentsiaal		X	X	X	X	X	X
9.1.1.3. Turismiettevõtluse toetamine ja arvestamine üldplaneeringu uuendamisel nn Pihkva-Riia kivitee ääres			X	X			
9.1.1.4. Kaardid, viidad, infopunktid, et turist saaks kätte		X	X	X	X	X	X

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

esmasse info ja huvi piirkonna vastu							
9.1.2. Mikitamäe vald	9.1.2.S SVL						
9.1.2.1. Registri loomine kasutuseta olevatest hoonetest ja rajatistest – ja selle põhjal hoonete väljapakkumine ettevõtjatele, omanike kokku viimine	9.1.2.1.S Turismimarsruutide väljatöötamine (koostöös lätlastega Pihkva-Riia kivitee).	Y	XY	XY	XY	XY	XY
9.1.2.2. Kasutuseta hoonete mahamüümine, tingimusel, et need renoveeritakse		X	X	X			
9.1.3. Meremäe vald	9.1.3.S SVL						
9.1.3.1. Võimaldades noortele piiril töötavatele peredele elamispindu, et tuua valda juurde püsielanikke	9.1.3.1.S Turismimarsruutide väljatöötamine (koostöös lätlastega Pihkva-Riia kivitee).	XY	XY	XY	XY	XY	XY
9.1.4. Värska vald	9.1.4. S SVL						
9.1.4.1. Koidula transpordikeskuse arendamine	9.1.4.1. S Turismimarsruutide väljatöötamine (koostöös lätlastega Pihkva-Riia kivitee).	XY	XY	XY	XY	Y	Y
10. Eesmärk: Luua tingimused vajaliku tööjõuressursi sissetoomiseks Setomaale							
10.1.1. Misso vald	10.1.1.S SVL						
10.1.1.1. Ettevõtjate abistamine	10.1.1.1 S Noore spetsialisti stipendiumi loomine (õppelaenu kustutamine jne)	X	XY	XY	XY	XY	XY
10.1.1.2. Munitsipaaleluruumide pinna suurendamine		X	X	X	X	X	X
10.1.1.2. Sotsiaaltoetuste süsteemi ülevaatamine ja arendamine			X	X			
10.1.1.3. Reformimata riigimaa munitsipaliseerimine			X	X	X	X	X
10.1.1.4. Vajaliku elukeskkonna loomine		X	X	X	X	X	X
10.1.1.5. Elamuehitusele kaasaaitamine (planeeringud, võimalikud krundid jne.)		X	X	X	X	X	X
10.1.2. Mikitamäe vald	10.1.2. S SVL						
10.1.2.1. Kasutuseta hoonete mahamüümine, tingimusel, et need renoveeritakse -	-	X	X	X			
10.1.2.2. Ametnikele majutustingimuste loomine		X	X	X			
10.1.3. Meremäe vald	10.1.3.S SVL						
10.1.3.1. Olemasolevate munitsipaalkorterite renoveerimine ja uute loomine	-	X	X	X	X	X	X
10.1.4. Värska vald	10.1.4.S SVL						
10.1.4.1. Munitsipaalkorterite ehitus, ostmise, renoveerimine, arendamine	-	X	X	X	X	X	X
10.1.4.2. Rajada uuselamurajoonid koos kommunikatsioonidega		X	X	X	X	X	X
11. Eesmärk: Riigi valitsemise ja poliitika kallutamine regionaalse tasakaalustatuse suunas							
11.1.1. Misso vald	11.1.1.S SVL						

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

11.1.1. Võtmeisikute kohapeale toomine (kutsumine) ja olukorra tutvustamine ning omapoolsete vajaduste ja nägemuste esitamine	11.1.1.1.S Muuta seadusandlust (läbi UNESCO) taoliselt, et Setomaa oleks piirkond, kus rakendatakse madalamaid maksumäärasid, nt Setomaal toodetud kaubad ja osutatud teenused on maksustatud 5% käibemaksuga	XY	XY	XY	XY	XY	XY
	11.1.1.2.S Regionaalpoliitika mõjutamine						
11.1.2. Mikitamäe vald	11.1.2.S SVL						
-	11.1.2.1.S Muuta seadusandlust (läbi UNESCO) taoliselt, et Setomaa oleks piirkond, kus rakendatakse madalamaid maksumäärasid, nt Setomaal toodetud kaubad ja osutatud teenused on maksustatud 5% käibemaksuga	Y	Y	Y	Y	Y	Y
	11.1.2.2.S Regionaalpoliitika mõjutamine	Y	Y	Y	Y	Y	Y
11.1.3. Meremäe vald	11.1.3.S SVL						
-	11.1.3.1.S Muuta seadusandlust (läbi UNESCO) taoliselt, et Setomaa oleks piirkond, kus rakendatakse madalamaid maksumäärasid, nt Setomaal toodetud kaubad ja osutatud teenused on maksustatud 5% käibemaksuga	Y	Y	Y	Y	Y	Y
	11.1.3.2.S Regionaalpoliitika mõjutamine	Y	Y	Y	Y	Y	Y
11.1.4. Värskä vald	11.1.4. S SVL						
-	11.1.4.1.S Muuta seadusandlust (läbi UNESCO) taoliselt, et Setomaa oleks piirkond, kus rakendatakse madalamaid maksumäärasid, nt Setomaal toodetud kaubad ja osutatud teenused on maksustatud 5% käibemaksuga	Y	Y	Y	Y	Y	Y
	11.1.4.2.S Regionaalpoliitika mõjutamine	Y	Y	Y	Y	Y	Y
12. Eesmärk: III sektori arenguks ja tegutsemiseks tingimuste loomine, mis ei oleks ainult projektipõhine							
12.1.1. Misso vald	12.1.1. S SVL						
12.1.1.1. MTÜ-de reklaamimine valla kodulehe kaudu	-	X	X	X	X	X	X
12.1.1.2. Koostöö tegusate inimestega, infoliikumise tagamine mõlemas suunas.		X	X	X	X	X	X
12.1.2. Mikitamäe vald	12.1.2.S SVL						
12.1.2.1. Lüübnitsa kultuurimaja kasutusele andmine MTÜ-le	-		X				
12.1.2.2. Noortekeskuse kasutusele andmine MTÜ-le			X	X			
12.1.3. Meremäe vald	12.1.3 S SVL						
12.1.3.1. Jätkata valla toetuste maksmist	-	X	X	X	X	X	X
12.1.3.2. Toetada tegevusi läbi ruumide kasutamise võimaluste		X	X	X	X	X	X
12.1.3.3. Toetada MTÜ-sid vallale kuuluva tehnika ja seadmete tasuta kasutamise võimalusega ürituste		X	X	X	X	X	X

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

läbiviimiseks							
12.1.4. Värsk vald	12.1.4.S SVL						
12.1.4.1. Külavanemate fondi jätkamine	-	X	X	X	X	X	X
12.1.4.2. Kogukonna toetuse jätkamine ja valla kodulehel MTÜ-de reklaamimine	-	X	X	X	X	X	X
13. Eesmärk: Koostöö naabritega (lätlased, venelased ja naabervallad)							
13.1.1.Misso vald	13.1.1.S SVL						
13.1.1.1.Sõprusidemetete tugevdamine Lätis asuva sõprusomavalitsusega	-	X	X	X	X	X	X
13.1.1.2. Ühisprojektide jätkamine, uute algatamine ja elluviimine teiste Setomaa valdadega		X	X	X	X	X	X
13.1.1.3. Oma ettevõtjate (ettevõtete) promomine. Ühisprojektide arendamine.	13.1.1.3.S Naabruses tegutsevate ettevõtete omavaheline tutvustamine.	XY	XY	XY	XY	XY	XY
13.1.2.Mikitamäe vald	13.1.2.S SVL						
13.1.2.1. Jätkata koostööd Setomaa valdadega	-	X	X	X	X	X	X
13.1.2.2. Otsida sõprusomavalitsus (Lätist või Leedust)		X	X				
13.1.3. Meremäe vald	13.1.3.S SVL						
13.1.3.1. INTERREG-i projektide jätkamine ning uute projektide alustamine	-	X	X	X	X	X	X
13.1.4. Värsk vald	13.1.4.S SVL						
13.1.4.1. Ühisprojektide jätkamine, uute algatamine ja elluviimine (jäätmemajandus, Värsk tervisespordikeskus, setomaa muuseumide koostöö)	-	X	X	X	X	X	X
II VALDKOND: HALDUS, AVALIK KORD JA TURVALISUS							
14. Eesmärk: Kohalikud omavalitsused panustavad ühiselt avalike teenuste kvaliteedi parandamisse, mille tulemusel luuakse paremad tingimused elanikkonnale, kaasates suuremal määral partnereid avalikust, era- ja kolmandast sektorist							
14.1. Strateegiline ülesanne: Luua ühine e- teenuste võrgustik							
14.1.1. Misso vald	14.1.1. S SVL						
14.1.1.1. Avalike teenuste kättesaadavus valla kodulehelt (avaldused, taotlused projektid)	14.1.1.1. S Luua ühine tööruhm e-teenuste võrgustiku väljatöötamiseks	X	XY	XY	XY	XY	XY
14.1.1.2. Lingid valla kodukalt erinevate tegevusvaldkondadele			X				
14.1.2. Mikitamäe vald	14.1.2. S SVL						
-	14.1.2.1. S IT-töötaja palkamine		Y	Y	Y	Y	Y
14.1.2.1. Ühise serveri loomise toetamine	14.1.2.2. S Ühise Setomaa dokumendiserveri loomine		XY	XY	XY	XY	XY
14.1.3. Meremäe vald	14.1.3. S SVL						

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

14.1.3.1. Andmete esitamine SVL' ile	14.1.3.1. S IT-tõõtaja palkamine, kes teenindaks SVL- i ja teisi valdu		XY	XY	XY	XY	XY
14.1.4. Värška vald	14.1.4.S SVL						
14.1.4.1. Avalike teenuste kättesaadavus valla kodulehelt (avaldused, taotlused, projektitaotluse vormid, aruandluse vormid)	-	X	X	X	X	X	X
14.1.4.2. Lingid valla kodukalt erinevatele tegevusvaldkondadele			X				
14.2.2 Strateegiline ülesanne: Haldamis- ja tugiteenuste ühine planeerimine ja osutamine (juriidiline nõustamine, raamatupidamine jms)							
14.2.1.Misso vald	14.2.1. S SVL						
-	14.2.1.1. S Juriidiline nõustamine		Y	Y	Y	Y	Y
	14.2.1.2. S Ehitusjärelvave teenuse lepinguline pakkumine		Y	Y	Y	Y	Y
14.2.2. Mikitamäe vald	14.2.2. S SVL						
-	14.2.2.1. S Juriidiline nõustamine (teenuse osutamine või selle hankimisel aitamine)		Y	Y	Y	Y	Y
	14.2.2.2. S Siseaudiitori palkamine (teenuse osutamine või selle hankimisel aitamine)		Y	Y	Y	Y	Y
14.2.3. Meremäe vald	14.2.3. S SVL						
14.2.3.1.Vallasekretäri pidev täiendkoolitamine	-	X	X	X	X	X	X
14.2.3.2. Raamatupidamise eest vastutava isiku pidev täiendkoolitamine		X	X	X	X	X	X
14.2.4. Värška vald	14.2.4. S SVL						
-	14.2.4.1. S Juriidiline nõustamine (teenuse osutamine või selle hankimisel aitamine)		Y	Y	Y	Y	Y
	14.2.4.2. S Siseaudiitori palkamine (eksperdina)		Y	Y	Y	Y	Y
14.3. Strateegiline ülesanne: Järjepidev ja planeeritud koolituste korraldamine ja võimaldamine ametnikele (IT, seadusandlus, personalijuhtimine, sotsiaaltöö, ettevõtlus jms)							
14.3.1.Misso vald	14.3.1.S SVL						
14.3.1.1. Läbiviidavate koolituste valiku laiendamine	-	X	X	X	X	X	X
14.3.2. Mikitamäe vald	14.3.2.S SVL						
14.3.2.1. Ametnike koolituse toetamine	14.3.2.1. S Ühise koolitusplaani koostamine	X	XY	XY	XY	XY	XY
14.3.3. Meremäe vald	14.3.3.S SVL						
14.3.3.1. Tõõtjate täiendkoolitusteks jooksva aasta eelarvesse vahendite planeerimine	-	X	X	X			
14.3.4. Värška vald	14.3.4.S SVL						
-	14.3.4.1. S Ühiste koolituste, seminaride korraldamine (koolitusplaani koostamine)		Y	Y	Y	Y	Y
14.4. Strateegiline ülesanne: Kohalikesse omavalitsustesse kõrgelt kvalifitseeritud ametnike toomine väljastpoolt - vajadusel programmide väljatõõtamine							

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

14.4.1. Misso vald	14.4.1. S SVL						
14.4.1.1. Ettepaneku tegemine SVL-i'le, et vajadusel võtta tööle nelja valla peale 1-2 juristi ja 1-2 ehitusspetsialisti, toetamine konkurssi läbiviimisel ja omaosalusega igal aastal	14.4.1.1.S Vajadusel võtta tööle nelja valla peale 1-2 juristi ja 1-2 ehitusspetsialisti	X	X	X	X	X	X
14.4.2.Mikitamäe vald	14.4.2.S SVL						
14.4.2.1. Ettepaneku tegemine SVL-ile ühise siseaudiitori teenuse sisseostmiseks, lepingu sõlmimiseks vms	14.4.2.1.S Ühine siseaudiitori teenuse sisseostmine	X	Y	Y	Y	Y	Y
	14.2.2. S Ühise juristi palkamine		Y	Y	Y	Y	Y
14.4.3.Meremäe vald	14.4.3.S SVL						
14.4.3.1. Teenuste sisseostmine (näiteks riigihangete ja järelvalvete korraldamine jne)	14.4.3.1.S Spetsialisti(de) palkamine (erinevad järelvalved jne)		XY	XY	XY		
14.4.4.Värskä vald	14.4.4. S SVL						
14.4.4.1. Ametikorterite pakkumine ametnikele	-		X	X	X	x	X
14.4.4.2. Ametnikele konkurentsivõimelise palgataseme kindlustamine			X	X	X	X	X
14.5. Strateegiline ülesanne: Setomaa omavalitsuste ühtse tööpõhimõtete regulatsiooni väljatöötamine (luuakse ühiste põhimõtetele tuginevad ametijuhendid, sisekorraeskirjad, asjaajamiskorrad jms)							
14.5.1. Misso vald	14.5.1. S SVL						
14.5.1.1. Töörühma moodustamise toetamine, tegevustoetus töörühmale	14.5.1.1. S Ühise töörühma moodustamine	XY	XY	XY			
14.5.1.2. Dokumentide väljatöötamisel osalemine	14.5.1.2. S Dokumentide väljatöötamine	XY	XY	XY			
14.5.2. Mikitamäe vald	14.5.2. S SVL						
14.5.2.1. Ühiste loomapidamise, kaevetööde eeskirjade, heakorraeskirjade jms väljatöötamine	14.5.2.1 S Ühiste kordade väljatöötamiseks töörühma moodustamine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
14.5.3. Meremäe vald	14.5.3. S SVL						
14.5.3.1. Erinevate kordade, ametijuhendite jne ühtlustamine	14.5.3.1.S Ühtlustamiseks töörühma moodustamine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
14.5.4. Värka vald	14.5.4.S SVL						
14.5.4.1. Avalike kordade ühtlustamine	14.5.4.1. S Ühtlustamiseks töörühma moodustamine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
14.6. Strateegiline ülesanne: Kohalike omavalitsuste poolt ühiste valdkondlike nõukogude moodustamine, nt haridussüsteemi nõukogu, noorte elanike nõukogu, sotsiaalteenuste nõukogu jne							
14.6.1. Misso vald	14.6.1.S SVL						
14.6.1.1. Nõukogude moodustamine, vald maksab transpordi ja projektides omaosaluse	14.6.1.1. S Nõukogude moodustamine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
14.6.1.2. Dokumentide väljatöötamine		XY	XY	XY	XY	XY	XY
14.6.2. Mikitamäe vald	14.6.2.S SVL						

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

14.6.2.1. Nõukogudesse liikmete nimetamine	14.6.2.1.S Nõukogude moodustamine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
14.6.3.Meremäe vald	14.6.3.S SVL						
14.6.3.1. Erinevate valdkondlike nõukogude moodustamine	14.6.3.1. S Nõukogude moodustamine		XY	XY	XY		
14.6.4.Värska vald	14.6.4. S SVL						
14.6.4.1. Nõukogudesse liikmete nimetamine	14.6.4.1. S Nõukogude moodustamine	X	X	X	X	X	
14.7. Strateegiline ülesanne: Suurendada avalike ja elukondlike teenuste pakkumisel era- ja mittetulundussektori osakaalu							
14.7.1. Misso vald	14.7.1.S SVL						
14.7.1.1. Konkursi väljakuulutamise (üritused, lumelükkamine, teeholdus jne)	-	X	X	X	X	X	X
14.7.1.2. Lepingute sõlmimine teenuste osutamiseks MTÜ-de ja erasektoriga		X	X	X	X	X	X
14.7.2. Mikitamäe vald	14.7.2.S SVL						
14.7.2.1. Lüübnitsa kultuurimaja kasutusele andmise kaalumise MTÜ-le			X				
14.7.2.2. Noortekeskuse kasutusele andmine MTÜ-le			X	X			
14.7.3. Meremäe vald	14.7.3.S SVL						
14.7.3.1. Korterühistute moodustamisele kaasaaitamine	-	X	X	X	X	X	X
14.7.4. Värska vald	14.7.4.S SVL						
14.7.4.1. Spordi ja kultuuriürituste korraldamisel kaasata senisest rohkem MTÜ-sid	-	X	X	X	X	X	X
15. Eesmärk: Setomaa omavalitsusüksused ja kolmanda sektori ühingud on tugevad ja hinnatud partnerid Eesti ja rahvusvahelistes koostöövõrgustikes							
15.1. Strateegiline ülesanne: Kohalikud omavalitsused toetavad ja motiveerivad kolmanda sektori osalemist erinevates koostöövõrgustikes							
15.1.1. Misso vald	15.1.1. S SVL						
15.1.1.1. Osalemise toetamine Piiriveere Liider tegevuses	-	X	X	X	X	X	
15.1.1.2. Projektides osalemisel omaosalusega toetamine valla eelarvest		X	X	X	X	X	X
15.1.2.Mikitamäe vald	15.1.2. S SVL						
15.1.2.1.Osalemise toetamine Piiriveere Liider tegevuses	-	X	X	X	X	X	X
15.1.2.2. Omafinantseeringu jätkuv tagamine MTÜ-dele		X	X	X	X	X	X
15.1.3.Meremäe vald	15.1.3. S SVL						
15.1.3.1.Osalemise toetamine Piiriveere Liider tegevuses, vastavalt valla eelarvele	-	X	X	X	X	X	X
15.1.4.Värska vald	15.1.4. S SVL						

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

15.1.4.1. Osalemise toetamine Piiriveere Liider tegevuses	-	X	X	X	X	X	X
15.1.4.2. MTÜ Setomaa Turismis osalemine		X	X	X	X	X	X
15.2.Strateegiline ülesanne: Katusorganisatsioonides loomine ja/või nendes osalemine							
15.2.1.Misso vald	15.2.1. S SVL						
15.2.1.1.Katuseorganisatsioonide loomisele kaasaitamine, sh valmidus liikmemaksu tasumiseks	-	X	X	X	X	X	X
15.2.1.2. Osalemise toetamine Piiriveere Liider tegevuses, vastavalt valla eelarvele		X	X	X	X	X	X
15.2.2. Mikitamäe vald	15.2.2.S SVL						
15.2.2.1. Katusorganisatsioonide loomisele kaasaitamine ja osalemise valmidus	-	X	X	X	X	X	X
15.2.3.Meremäe vald	15.2.3. S SVL						
15.2.3.1.Osalemise toetamine Piiriveere Liider tegevuses, vastavalt valla eelarvele	-	X	X	X	X	X	X
15.2.3.2.Setomaa Valdade Liidus osalemine ja tegevuse toetamine, vastavalt liikmemaksu suurusele		X	X	X	X	X	X
15.2.4. Värska vald	15.2.4. S SVL						
15.2.4.1. Olemasolevate katusorganisatsioonide tugevdamine	-	X	X	X	X	X	X
16. Eesmärk: Ettevõtlus- ja kultuurikeskkonna ühine arendamine ning kolmanda sektori läbimõeldud kaasamine.							
16.1.1.Misso vald	16.1.1. S SVL						
16.1.1.1.Setomaa Valdade Liidu tegevuse toetamine	16.1.1.1 S Riikliku kultuuriprogrammi jätkamise toetamine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
16.1.1.2. Üle-setomaaliste tegevuste toetamine	16.1.1.2. S UNESCO tegevuskava täitmine.	XY	XY	XY	XY	XY	XY
16.1.1.3.Ühiste uuringute ja analüüside läbiviimise toetamine	16.1.1.3. S Ühisteks uuringuteks ja analüüsideks vahendite leidmine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
16.1.1.4. Setomaa ettevõtlusnõustaja ametikoha säilitamise toetamine		X	X	X	X	X	X
16.1.2.Mikitamäe vald	16.1.2. S SVL						
16.1.2.1.Setomaa Valdade Liidu tegevuse toetamine	16.1.2.1. S Riikliku kultuuriprogrammi jätkamise toetamine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
16.1.2.2.Üle-setomaaliste tegevuste toetamine	16.1.2.2. S UNESCO tegevuskava täitmine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
16.1.2.3. Setomaa ettevõtlusnõustaja ametikoha säilitamise toetamine	16.1.1.3. S Ühisteks uuringuteks ja analüüsideks vahendite leidmine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
16.1.3. Meremäe vald	16.1.3. S SVL						
16.1.3.1. Setomaa Valdade Liidu tegevuse toetamine	16.1.3.1. S Riikliku kultuuriprogrammi jätkamise toetamine	X	X	X	X	X	X
16.1.3.2. Üle-setomaaliste tegevuste toetamine	16.1.3.2. S UNESCO tegevuskava täitmine	X	X	X	X	X	X
16.1.3.3. Setomaa ettevõtlusnõustaja ametikoha	16.1.2.3. S Ühisteks uuringuteks ja analüüsideks vahendite	XY	XY	XY	XY	XY	XY

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

säilitamise toetamine	leidmine						
16.1.4. Värsk vald	16.1.4. S SVL						
16.1.4.1. Setomaa Valdade Liidu tegevuse toetamine	16.1.4.1. S Riikliku kultuuriprogrammi jätkamise toetamine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
16.1.4.2. Üle-setomaaliste tegevuste toetamine	16.1.4.2. S UNESCO tegevuskava täitmine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
16.1.4.3. Setomaa ettevõtlusnõustaja ametikoha säilitamise toetamine	16.1.4.3. S Ühisteks uuringuteks ja analüüsideks vahendite leidmine (vajalike uuringute)	XY	XY	XY	XY	XY	XY
17. Eesmärk: Korrastada elamumajandus ja infrastruktuur vastavalt piirkonna elanike vajadustele ning luua eeldused Setomaale elama asumiseks.							
17.1. Strateegiline ülesanne: Kaasaegsete elamistingimuste loomine noortele peredele							
17.1.1. Misso vald	17.1.1. S SVL						
17.1.1.1. Ühisveevärgi projekteerimine	-	X	X				
17.1.1.2. Ühisveevärgi renoveerimine				X	X	X	X
17.1.1.3. Kohalike teede remont ja hooldamine		X	X	X	X	X	X
17.1.1.4. Interneti püsiühenduse edasiarendamine		X	X	X	X	X	X
17.1.1.5. Korterühistute loomisele kaasaaitamine		X	X	X	X	X	X
17.1.2. Mikitamäe vald	17.1.2. S SVL						
17.2.1.1. Osalemine „Hajaasustuse veeprojekti”	-	X	X	X			
17.2.2.2. Kasutuseta hoonete müümine, tingimusel, et hooned renoveeritakse, korterite pakkumine noortele peredele		X	X	X			
17.1.3. Meremäe vald	17.1.3. S SVL						
17.1.3.1. Korterühistute moodustamisele kaasaaitamine	-	X	X	X	X	X	X
17.1.3.2. Hajaasustuse Veeprogrammi kaasfinantseerimine		X	X	X	X	X	X
17.1.4. Värsk vald	17.1.4. S SVL						
17.1.4.1. I valdkonna tegevused	-						
18. Eesmärk: Ühises arendustegevuses tuginetakse Setomaa mitmekesisusele, vastavalt piirkondade väljakujunenud eripäradele ja tugevustele							
18.1.1. Misso vald	18.1.1. S SVL						
18.1.1.1. Misso kantide arengukavade väljatöötamise toetamine	-	X	X	X	X	X	X
18.1.2. Mikitamäe vald	18.1.2. S SVL						
18.1.2.1. Vene külade säilitamise toetamine arengukavades	-	X	X	X	X	X	X
18.1.2.2. Seto külade säilitamise toetamine arengukavades		X	X	X	X	X	X
18.1.3. Meremäe vald	18.1.3. S SVL						
18.1.3.1. Piirkonnale omaste ürituste korraldamise	18.1.3.1. S Üle-setomaaliste ürituste koordineerimine	X Y	XY	XY	Y	Y	Y

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

finantseerimine							
18.1.4. Värskavald							
18.1.4.1 Külade arengukavade väljatöötamise toetamine		X	X	X	X	X	X
19. Eesmärk: Setomaa on jätkuvalt turvalise elukeskkonnaga piirkond							
19.1.1. Missovald	19.1.1. S SVL						
19.1.1.1. Koostöö riigi jõustruktuuridega	-	X	X	X	X	X	X
19.1.1.1. Naabrivalve korraldamine ja toetamine		X	X	X	X	X	X
19.1.2. Mikitamäevald	19.1.2. S SVL						
19.1.2.1. Koostöö riigi jõustruktuuridega	-	X	X	X	X	X	X
19.1.2.2. Kaaluda korrakaitseametniku ametikoha taastamist			X				
19.1.3. Meremäevald	19.1.3. S SVL						
19.3.1.1. Koostöö riigi jõustruktuuridega	-	X	X	X	X	X	X
19.1.4. Värskavald	19.1.4. S SVL						
19.1.4.1. Värskavald pääste tugikomando säilitamine	-	X	X	X	X	X	X
19.1.4.1. Toetada konstaabli ja abipolitseinike tegevust		X	X	X			
III VALDKOND: HARIDUS, KULTUUR JA SPORT							
20. Eesmärk: Korrastada haridus-, kultuuri- ja spordirajatised							
20.1.1. Missovald	20.1.1. S SVL						
20.1.1.1. Kooli ehituse lõpetamine ja lasteaia ümberkolimine	-	X	X				
20.1.1.2. Kultuuri- ja spordikeskuse renoveerimine		X	X	X	X		
20.1.1.3. Laululava ja staadioni rekonstrueerimine. Spordirajatiste ja –platside ning laste mänguväljakute rajamine. Suusa- ja jooksuradade väljaehitamine koos vajalike rajatistega. Kohaliku muuseumi loomine.		X	X	X	X	X	X
20.1.2. Mikitamäevald	20.1.2. S SVL						
20.1.2.1. Mikitamäe Kooli kapitaalremont	-		X	X	X		
20.1.2.2. Lüübnitsa kultuurimaja-külakeskuse renoveerimine		X	X				
20.1.2.3. Noortekeskuse rajamine (projekt tellitud)			X				
20.1.2.4. Mikitamäe võimla rajamine				X	X	X	X
20.1.2.5. Mikitamäe staadioni renoveerimine			X				
20.1.3. Meremäevald	20.1.3. S SVL						

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

20.1.3.1.Meremäe staadioni renoveerimine	20.1.3.1. S Setomaa muuseumite varahoidla loomine		XY	Y	Y	Y	
20.1.3.2.Multifunktsionaalse külakeskuse väljaehitamine Obinitsa koolihoone baasil	20.1.3.2. S Jalgrattateede, liikumisradade ja loodusradade loomise propageerimine ja toetamine	XY	XY	Y	Y	Y	Y
20.1.3.3.Setomaa muuseumite varahoidla loomine			X	X	X	X	
20.1.3.4.Meremäe Avatud Noortekeskuse ruumide laiendamine			X	X	X	X	
20.1.3.5. Meremäe Rahvamaja saali remont		X	X				
20.1.3.6. Obinitsa Külakeskuse spordi- ja jõusaali inventari täiendamine		XY	Y	Y	Y	Y	Y
20.1.3.7. Loodusradade loomine		X	X	X	X	X	X
20.1.4.Värskä vald	20.1.4. S SVL						
20.1.4.1.Värskä Kultuurikeskuse renoveerimine, seadmete ja mööbli hankimine; Värskä laululava ala korrastamine suurürituste läbiviimiseks, uue laululava ehitus	-	X	X	X			
20.1.4.2. Värskä Tervisespordikeskuse väljaarendamine (sh staadion, 1,5 km valgustatud jooksurada, hoone) ja tööle rakendamine			X	X	X		
20.1.4.3. Saatse Muuseumi püsiekspositsiooni rajamine valminud tööprojekti põhjal, maa-ala korrastamine õueõppe läbiviimiseks		X	X	X			
20.1.4.4.Värskä Gümnaasiumi järk-järguline renoveerimine		X	X	X	X	X	X
21. Eesmärk: Tõsta Setomaa koolide mainet ja pakutava õppe kvaliteeti, et peatada õpilaste arvu vähenemine ning noorte linnadesse suundumine							
21.1.1. Misso vald	21.1.1. S SVL						
20.1.1.1.Leida kultuuri, spordi ja hariduse valdkonda kvalifitseeritud spetsialiste	-	X	X	X	X	X	X
20.1.1.2.Pedagoogide täiendõpe		X	X	X	X	X	X
20.1.1.3. Leida koolile kasulik õppesuund. Võimaldada insenererialade algteadmiste omandamine (joonestamine, geomeetria jne). Vene keele õpetamine alates viiendast klassist, vajalik tulenevalt meie asukohast		X	X	X	X	X	X
21.1.2. Mikitamäe vald	21.1.2. S SVL						
21.1.2.1.Leida kultuuri, spordi ja hariduse valdkonda kvalifitseeritud spetsialiste	-	X	X	X	X	X	X
21.1.2.2. Leida pärimuskultuuri tundev noortejuhendaja, kes oleks ise noor ja suudaks ka noortepäraselt			X				

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

kultuuritööd juhendada							
21.1.3.Meremäe vald	20.1.3. S SVL						
21.1.3.1. Leida kultuuri, spordi ja hariduse valdkonda kvalifitseeritud spetsialiste	20.1.3.1. S Noore õpetaja (spetsialisti) stipendiumi ja toetussüsteemi loomine		Y	Y	Y	Y	Y
21.1.3.2. Rakendada piirkonnas elavaid nn. „tegijad“ hariduse, kultuuri ja spordi valdkonnas (ei pea alati olema kvalifitseeritud spetsialist)		X	X	X	X	X	X
21.1.4. Värska vald	21.1.4. S SVL						
21.1.4.1. Leida kultuuri, spordi ja hariduse valdkonda kvalifitseeritud spetsialiste	21.1.4.1. S Leida kultuuri, spordi ja hariduse valdkonda kvalifitseeritud spetsialiste	XY	XY	XY	XY	XY	XY
21.1.4.2. Noore õpetaja toetuse väljaandmise jätkamine	21.1.4.2. S Majandusõppe jätkamine koolides	XY	XY	XY	XY	XY	XY
21.1.4.3. Keeleõppe(inglise, soome, vene vmt.) tugevdamine sh praktiline õpe	21.1.4.3. S Keeleõppe(inglise, soome, vene vmt.) tugevdamine sh praktiline õpe		XY	XY	XY		
22. Eesmärk: Jätkata igas Setomaa vallas põhihariduse pakkumist ning säilitada gümnaasiumihariduse andmine							
22.1.1. Misso vald	22.1.1. S SVL						
22.1.1.1. Misso Keskkooli säilitamine	-	X	X	X	X		
22.1.1.2. Misso Põhikooli ja Misso Lasteaia liitmine ühise juhtimise alla						X	
22.1.2.Mikitamäe vald	22.1.2. S SVL						
22.1.2.1. Mikitamäe Põhikooli toetamise jätkamine	-	X	X	X			
22.1.3. Meremäe vald	22.1.3. S SVL						
22.1.3.1. Meremäe-Obinitsa Põhikoolis töö jätkamine sõltumata õpilaste arvust, säilitades viis klassikomplekti	-	X	X	X	X	X	X
22.1.3.2. Valla haridusasutuste üle järelevalve teostamine valla poolt		X	X	X	X	X	X
22.1.4.Värska vald	22.1.4. S SVL						
22.1.4.1. Jätkata võimaluste otsimist eelkuteõppeks (toll, piir, hooldusõed jmt)	22.1.4.1. S Jätkata võimaluste otsimist eelkuteõppeks (toll, piir, hooldusõed jms)		XY	XY	XY		
22.1.4.2. Gümnaasiumi tegevuse jätkamine Värskas	22.1.4.2. S Gümnaasiumi tegevuse jätkamise toetamine Värskas	XY	XY	XY	XY	XY	XY
23. Eesmärk: Kultuuri, haridus ja spordi tegevuste ühine koordineerimine ja kooskõlastamine							
23.1. Strateegiline ülesanne: III sektori kaasamine							
23.1.1. Misso vald	23.1.1. S SVL						
23.1.1.1. Kultuuri- ja spordiürituste korraldamine	23.1.1.1. S Ühise kultuuri- ja spordiürituste kalendri koostamine.	XY	XY	XY	XY	XY	XY
23.1.1.2. Konkursside väljakuulutamise kultuuri- ja spordiürituste korraldamiseks MTÜ-dele ja seltsingutele		X	X	X	X	X	X

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

23.1.2.Mikitamäe vald	23.1.2. S SVL						
23.1.2.1. Ühise kultuuri- ja spordikalendri pidamise toetamine	23.1.2.1 S Ühise kultuuri- ja spordikalendri pidamine		XY	XY	XY	XY	XY
23.1.2.2. MTÜ-de loomisele kaasaaitamine (asjaajamine)		X	X	X	X	X	X
23.1.3.Meremäe vald	23.1.3. S SVL						
23.1.3.1. Meremäe Vallavalitsus osaleb III sektori ettevõtmistes ja arendamises	-	X	X	X	X	X	X
23.1.3.2. Meremäe Vallavalitsus algatab erinevate huvigruppide vahelisi koostööprojekte		X	X	X	X	X	X
23.1.4.Värska vald	23.1.4. S SVL						
23.1.4.1. MTÜ-de, seltsingute jätkuv toetamine kultuuri- ja spordiürituste läbiviimiseks (Haridus- ja kultuurikomisoni toetus)	23.1.4.1. S Setomaa Kultuuriprogrammi jätkumine, sh kogukonnatoetuse jätkamine	X Y	XY	XY	XY	XY	XY
23.1.4.2. Ühise kultuuri- ja spordikalendri pidamise toetamine	23.1.4.2. S Ühise kultuuri- ja spordikalendri pidamine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
23.1.4.3.Uute MTÜ-de loomise toetamine	23.1.4.3. S Uute MTÜ-de loomise toetamine	XY	XY	XY			
23.2. Strateegiline ülesanne: Mahukate investeeringute planeerimine ja elluviimine							
23.2.1. Misso vald	23.2.1. S SVL						
23.2.1.1. Investeeringute kava koostatakse tulenevalt arengukavast iga-aastaselt eelarve koostamise käigus	-		X	X	X	X	X
23.2.2. Mikitamäe vald	23.2.2. S SVL						
23.2.2.1. Võimla rajamine Mikitamäele	-			X			
23.2.2.2. Kooli arengukava koostamine (investeeringute planeerimine)		X					
23.2.3. Meremäe vald	23.2.3. S SVL						
23.2.3.1.Meremäe Vallavalitsus koostab investeeringute kava	23.2.3.1.S Ühtse investeeringute kava koostamine	X					
23.2.3.2. Meremäe Vallavalitsus koostab Meremäe valla ruumiprogrammi analüüsi	23.2.3.2. S Koostöö korraldamine naabervaldadega	XY	Y	Y	Y	Y	Y
23.2.3.3. Tehakse koostööd naabervaldadega		X	X	X	X	X	X
23.2.4.Värska vald	23.2.4. S SVL						
23.2.4.1. Ühise Setomaa muuseumide fondihoidla loomise toetamine	23.2.4.1. S Ühise Setomaa muuseumide fondihoidla loomine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
23.3. Strateegiline ülesanne: Erinevate programmide, fondide jms rahaliste vahendite tõhus kasutamine							
23.3.1. Misso vald	23.3.1. S SVL						
23.3.1.1. Arendusspetsialisti palkamine (esimesel aastal 0,5 kohta)	-	X	X				
23.3.1.2. Europrojektide koostamise sisseostmine		X	X	X	X	X	X

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

23.3.2. Mikitamäe vald	23.3.2. S SVL						
23.3.2.1. Kooli arengukava koostamine ja selle alusel toetuste taotlemine	-	X					
23.3.2.2. Kooli ja arendusnõuniku vahelise koostöö parandamine		X	X	X	X	X	
23.3.3. Meremäe vald	23.3.3. S SVL						
23.3.3.1. Koostöö tegemine erinevate huvigruppidega	23.3.3.1. S Rahastusvõimaluste info jagamine ja infopäevade korraldamine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
23.3.3.2. Avalik teavitamine koostööprojektide käivitamisest		X	X	X	X	X	X
23.3.3.3. Projektijuhtide olemasolu tagamine koostööprojektidel		X	X	X	X	X	X
23.3.4. Värska vald	23.3.4. S SVL						
23.3.4.1. SVL-i toetamine projektikirjutaja palkamisel või arendusnõunikule assistendi otsimine	23.3.4.1. S Ühisprojektide kirjutamine ja elluviimine,		XY	XY	XY	XY	XY
	23.3.4.2. S SVL projektikirjutaja palkamine või valdades arendusnõunikele assistentide palkamine		Y	Y	Y	Y	Y
23.4. Strateegiline ülesanne: Hariduselu ühine korraldamine							
23.4.1. Misso vald	23.4.1. S SVL						
23.4.1.1. Vald on valmis kaasfinantseerima ühiseid valdkonnapõhiseid tegevusi	23.4.1.1. S Koostöös SVL ja koolidega leida ühise tegevuse valdkonnad	XY	XY	XY	XY	XY	XY
23.4.2. Mikitamäe vald	23.4.2. S SVL						
-	23.4.2.1. S Setokeelsete õpikute väljaandmine		X				
	23.4.2.2. S Pärimuskultuuri õppe käivitamine koolides		Y	Y	Y	Y	Y
23.4.3. Meremäe vald	23.4.3. S SVL						
-	23.4.3.1. S Haridusspetsialisti palkamine ühise hariduselu korraldamiseks (info opetajate liikumise kohta jne)		Y	Y	Y	Y	Y
23.4.4. Värska vald	23.4.4. S SVL						
-	23.4.4.1. S Pärimuskultuuri õppe käivitamine koolides		Y	Y	Y	Y	Y
23.5. Strateegiline ülesanne: Ühiste spordi-, haridus- ja kultuurirütuste korraldamine							
23.5.1. Misso vald	23.5.1. S SVL						
23.5.1.1. Ühisrühmades osalemine, korraldamine ja korraldamisel omaosaluse tagamine	-	X	X	X	X	X	X
23.5.1.2. Seto Kuningriigipäeva korraldamise omaosaluse tagamine		X	X	X	X	X	X
23.5.2. Mikitamäe vald	23.5.2. S SVL						
23.5.2.1. Seto Kuningriigipäeva korraldamine	-			X			
23.5.2.2. Peipsi-äärsete valdade suve- ja talimängudel		X	X	X	X	X	X

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

osalemine							
23.5.3..Meremäe vald	23.5.3. S SVL						
23.5.3.1. Kõikide Setomaa valdade poolt määratud asjatundjatega koostatakse igal aastal ühiseid kultuuri- ja spordiüritusi ning hariduselu kajastav aastakalender	23.5.3.1. S Kõikide Setomaa valdade poolt määratud asjatundjatega koostatakse igal aastal ühiseid kultuuri- ja spordiüritusi ning hariduselu kajastav aastakalender	XY	XY	XY	XY	XY	XY
23.5.3.2. Ühisüritustes osalemine, korraldamine ja korraldamisel omaosaluse tagamine		X	X	X	X	X	X
23.5.4.Värskä vald	23.5.4. S SVL						
-	23.5.4.1. S Ühiste teemalaagrite korraldamine		Y	Y	Y	Y	Y
24. Eesmärk: Luua koostöövõrgustikud nelja valla siseselt ja osaleda koostöövõrgustikes väljaspool Setomaad – kultuuri, spordi ja hariduse valdkonnas							
24.1.1. Misso vald	24.1.1. S SVL						
24.1.1.1. Kaasaaitamine sõprussidemete loomisel lätlastega	-	X	X	X	X	X	X
24.1.1.2. Osalemine koostöövõrgustiku arendamisel ja tegevuste toetamine		X	X	X	X	X	X
24.1.2. Mikitamäe vald	24.1.2. S SVL						
-	24.1.2.1. S Koostöö mulgi, kihnu, venemaa, läti, soome kogukondadega erinevates teemavaldkondades		Y	Y	Y	Y	Y
24.1.3. Meremäe vald	24.1.3.S SVL						
24.1.3.1. Osalemine koostöövõrgustiku arendamisel ja tegevuste toetamine	24.1.3.1. S Setomaa valdade poolt määratud asjatundjad moodustavad koostöövõrgustiku	XY	X	X	X	X	X
24.1.4. Värskä vald	24.1.4. S SVL						
-	24.1.4.1. S Koostöö mulgi, kihnu, venemaa, läti, soome kogukondadega erinevates teemavaldkondades		Y	Y	Y	Y	Y
25. Eesmärk: Seto leelo kandmine UNESCO vaimse kultuuripärandi meistriteoste ülemaailmsesse nimekirja							
25.1.1. Misso vald	25.1.1. S SVL						
25.1.1.1. Osalemine tööruhmades ja SVL-i toetamine	25.1.1.1 S Tegevuse koordineerimine ja elluviimine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
25.1.2. Mikitamäe vald	25.1.2. S SVL						
25.1.2.1.Pärimuskultuuri toetamine	25.1.2.1. S Tegevuse koordineerimine ja elluviimine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
Meremäe vald	25.1.3. S SVL						
25.1.3.1. Osalemine tööruhmades ja SVL-i toetamine	25.1.3.1. S Tegevuse koordineerimine ja elluviimine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
25.1.3.2. Pärimuskultuuri toetamine		X	X	X	X	X	X
25.1.4.Värskä vald	25.1.4. S SVL						
25.1.4.1.Aktiivne osavõtt aruteludest	25.1.4.1. S Tegevuse koordineerimine ja elluviimine	XY	XY				
26. Eesmärk: Õppe- ja kultuuriasutustes käsitleda pärimuskultuuri ja õpetada noori praktilise tegevuse kaudu, toetudes traditsioonidele ja pärimuskultuuri edasiandjatele. Jätkata pidevalt haritud põlvkonna kaasamist kohalikk kultuuri							

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

26.1. Strateegiline ülesanne: Luua koolidesse tugevaid pärimuskultuuri hoidvad ja sellega tegelevaid õpilasarühmad, pöörates tähelepanu kõige noorematele.							
26.1.1. Misso vald	26.1.1. S SVL						
26.1.1.1. Huvijuhi palkamine ja õpilasfirmade moodustamine ning nende toetamine	-	X	X	X	X	X	X
26.1.1.2. Iga-aastaste kultuuri- ja spordiürituste korraldamine		X	X	X	X	X	X
26.1.1.3. Pärimuskultuuri õppe jätkamine algklassides		X	X	X	X	X	X
26.1.2. Mikitamäe vald	26.1.2. S SVL						
26.1.2.1. Lihtsamate laulude õpetamine lasteaialastele	-	X	X	X	X	X	X
26.1.2.2. Seto koori „Helmine“ noorterühma moodustamine ja kooslaulmine			X				
26.1.3. Meremäe vald	26.1.3. S SVL						
26.1.3.1. Pärimuskultuurialaste huvialaringide loomine haridusasutustes ja nende edasine toetamine	-	X	X	X	X	X	X
26.1.3.2. Juhendajate leidmine pärimuskultuurialastele huvialaringidele		X					
26.1.4. Värska vald	26.1.4. S SVL						
26.1.4.1. Muuseumides pärimuskultuurialaste õpete, laagrite, ürituste läbiviimine	-	X	X	X	X	X	X
26.1.4.2. Huvialaringide tegutsemise toetamine kultuurikeskuses, koolis, noortekeskuses		X	X	X	X	X	X
27. Eesmärk: Toetada kogukondade ja huvigruppide omaalgatust haridus-, kultuuri- ja spordivaldkonnas							
27.1.1. Misso vald	27.1.1. S SVL						
27.1.1.1. Kodukandipäeva korraldamine	-	X	X	X	X	X	X
27.1.1.2. Sportlike ja tervislike eluviiside toetamine		X	X	X	X	X	X
27.1.1.3. Ürituste korraldamine koostööd MTÜ-dega.		X	X	X	X	X	X
27.1.2. Mikitamäe vald	27.1.2. S SVL						
-	-						
27.1.3. Meremäe vald	27.1.3. S SVL						
27.1.3.1. Rahalise toetuse võimaldamine erinevatele huvigruppidele ja kogukondadele	27.1.3.1.S Rahalise toetuse võimaldamine erinevatele huvigruppidele ja kogukondadele	XY	XY	XY	XY	XY	XY
27.1.3.2. Moraalne toetuse tagamine erinevatele huvigruppidele ja kogukondadele	27.1.3.2.S Moraalse toetuse tagamine erinevatele huvigruppidele ja kogukondadele	XY	XY	XY	XY	XY	XY
27.1.3.3. Meremäe valla poolt suuremate ürituste korraldamise tellimine kolmandalt sektorilt		X	X	X	X	X	X
27.1.4. Värska vald	27.1.4. S SVL						
27.1.4.1. Külavanemate fondi rahastuse jätkamine,	27.1.4.1.S Kirikute ja tsässonate renoveerimine,	XY	XY	XY	X	X	X

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

külaplatside korrastamise jätkamine	korrastamine, turvalise külastuse tagamine						
27.1.4.2.Väraska Muusikakooli tegevuse jätkamine		X	X	X	X	X	X
IV VALDKOND: KESKKOND, SH LOODUSKESKKOND JA KESKKONNAKAITSE							
28. Eesmärk: Luua rohkelt avalikult kasutatavaid alasid – supelrannad, lõkkekohad, veesõidukite hoidmise ja vettelaskmise kohad, matkarajad							
28.1.1. Misso vald	28.1.1. S SVL						
28.1.1.1.Projektides osalemine ja koostöös MTÜ-dega tegevuste rahastamine	-	X	X	X	X	X	X
28.1.1.2. Supluskohtade väljaarendamine. Puhkealade rajamine koostöös MTÜ-dega. Vajalike maatükkide munitsipaliseerimine. Paatide hoiukoha rajamine. Avalike alade korrashoiu tagamine valla poolt		X	X	X	X	X	X
28.1.2.Mikitamäe vald	28.1.2. S SVL						
28.1.2.1. Ühistegevus – paadisadamate ehitamine	28.1.2.1. S Ühistegevus – paadisadamate ehitamine		XY	XY			
28.1.2.2. Koostöö tegemine Seto Line OÜ-ga			X	X	X	X	X
28.1.2.3. Rõsna- Lüübnitsa matkaraja käivitamine				X	X		
28.1.3. Meremäe vald	28.1.3. S SVL						
28.1.3.1. Avalike supelkohtade ja telkimisplatside väljaehitamine	28.1.3.1. S Supelrandade ja telkimisplatside väljaehitamise toetamine		X	Y			
28.1.3.2. Projektides osalemine ja koostöös MTÜ-dega tegevuste rahastamine		X	X	X	X	X	X
28.1.3.3. Avalikult kasutuses olevate alade hooldamise tagamine		X	X	X	X	X	X
28.1.4. Väraska vald	28.1.4. S SVL						
28.1.4.1. Avalikult kasutatavate puhkekohtade rajamine ja juurdepääsu tagamine veekogudele üldplaneeringu tasandil	-	X	X	X	X	X	X
29. Eesmärk: Otsida võimalusi veekogude traditsiooniliste kasutusviiside taastamiseks							
29.1.1. Misso vald	29.1.1. S SVL						
29.1.1.1.Veespordi traditsioonide taastamine (sh. mootorpaadiga sõitmise loa taotlemine Keskkonnateenistuselt)	29.1.1.1. Uuringu koostamine traditsiooniliste kasutusviiside taastamiseks ja arendamiseks	X	XY	XY	XY	XY	XY
29.1..2.Mikitamäe vald	29.1.2. S SVL						
-	-						
29.1.3. Meremäe vald	29.1.3. S SVL						

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

-	29.1.3.1. S Uuringu koostamine traditsiooniliste kasutusviiside taastamiseks ja arendamiseks		Y				
-	29.1.3.2. S Aidata kaasa vanade veskikohtade taastamisele			Y			
29.1.4. Värsk vald	29.1.4. S SVL						
-	29.1.4.1. Aidata kaasa vanade veskikohtade taastamisele		Y	Y	Y	Y	Y
30. Eesmärk: Soodustada keskkonnasõbralike tehnoloogiate kasutuselevõtmist							
30.1.1. Misso vald	30.1.1. S SVL						
30.1.1.1. Hajaasustuse veeprojektis osalemine	-	X	X	X	X	X	X
30.1.1.2. Vee ja kanalitrasside renoveerimine		X	X	X	X		
30.1.1.3. Energiasäästlikuse infopäevade korraldamine		X	X	X	X	X	X
30.1.1.4. Energiaauditite koostamine			X				
30.1.2. Mikitamäe vald	30.1.2. S SVL						
30.1.2.1. Lüübnitsa kultuurimaja õhkkütte ehitamine	-	X	X				
30.1.2.2. Mikitamäe Kooli maakütte rajamine		X					
30.1.3. Meremäe vald							
30.1.3.1. Hajaasustuse veeprojektis osalemine		X	X	X	X	X	X
30.1.3.2. Vee ja kanalitrasside renoveerimine		X	X	X	X		
Energiasäästlikuse infopäevade korraldamine		X	X	X	X	X	X
30.1.3.3. Energiaauditite koostamine			X				
30.1.4. Värsk vald	30.1.4. S SVL						
30.1.4.1. Värsk tervisespordikeskuse maaküttele viimise kaalumine	-		X	X	X	X	
31. Eesmärk: Suurendada teadlikust ja võimekust toetuste taotlemisel Setomaa inimeste seas. Aktiviseerida toetuste taotlemist (keskkonna seisukohalt)							
31.1.1. Misso vald	31.1.1. S SVL						
31.1.1.1. Infopäevad, info jagamine spetsialistide abil, vajadusel toetada tegevust rahaliselt	-	X	X	X	X	X	X
31.1.2. Mikitamäe vald	31.1.2. S SVL						
31.1.2.1. Kursuste korraldamine teadlikkuse tõstmiseks	31.2.2.1.S KIK-i toetuste taotlemine kursuste, õppepäevade jms korraldamiseks	XY	XY	XY	XY	XY	XY
31.1.3. Meremäe vald	31.1.3. S SVL						
31.1.3.1. Energiasäästlikuse infopäevade korraldamine	31.1.3.1. S Setomaa keskkonnajaama väljaehitus	X	XY	XY	X	X	X
31.1.3.2. Kursuste korraldamine teadlikkuse tõstmiseks		X	X	X	X	X	X
31.1.4. Värsk vald	31.1.4. S						
-	31.2.2.1.S KIK-i toetuste taotlemine kursuste, õppepäevade jms korraldamiseks	Y	Y	Y	Y	Y	Y
	31.1.4.2 S Läbi Piiriveere Liidri toetuste taotlemine kursuste,	Y	Y	Y	Y	Y	Y

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

	õppepäevade jms korraldmiseks						
32. Eesmärk: Turismi arendamisel arvestada keskkonnamõjudega							
32.1.1. Misso vald	32.1.1.S SVL						
32.1.1.1. Valla ja Keskkonnateenistuse poolt lubade väljastamisel võimalike keskkonnamõjude kontrollimine	-	X	X	X	X	X	X
32.1.1.2. Planeeringute arvestamine turismi arendamisel		X	X	X	X	X	X
32.1.2. Mikitamäe vald	32.1.2. S SVL						
32.1.2.1. Arvestada valla arengukava ja planeeringute nõuetega (nende valmimisel)	-	X	X	X	X	X	X
32.1.2.2. Huviobjektide, vaatamisväärsuste jms juurde keskkonnahoidu toetava infrastruktuuri loomine (nt laudtee)			X	X	X	X	X
32.1.3. Meremäe vald	32.1.3. S SVL						
32.1.3.1. Valla ja Keskkonnateenistuse poolt lubade väljastamisel võimalike keskkonnamõjude kontrollimine	-	X	X	X	X	X	X
32.1.3.2. Planeeringute arvestamine turismi arendamisel		X	X	X	X	X	X
32.1.4. Värska vald	32.1.4. S SVL						
32.1.4.1. Huviobjektide, vaatamisväärsuste jms juurde keskkonnahoidu toetava infrastruktuuri loomine (nt laudtee, jäätmemajandus jms)	-	X	X	X	X	X	X
33. Eesmärk: Välja on kujundatud elamupiirkonnad, tööstuspiirkonnad, puhkepiirkonnad ja piiratud majandustegevusega alad							
33.1.1. Misso vald	33.1.1. S SVL						
33.1.1.1. Üldplaneeringu uuendamine	-		X	X			
33.1.2. Mikitamäe vald	33.1.2. S SVL						
33.1.2.1. Valla üldplaneeringu koostamine	-	X					
33.1.3. Meremäe vald	33.1.3. S SVL						
33.1.3.1. Üldplaneeringu uuendamine	.		X				
33.1.4. Värska vald	33.1.4. S SVL						
33.1.4.1. Eraldi piirkondade loomine elamutele, tööstusele, loodulikele aladele jne.	-	X	X	X	X	X	X
V VALDKOND: SOTSIAAL JA TERVISHOID							
34. Eesmärk: Laiendada ja parandada olemasolevate hooldekodude, turvakodude füüsilist olukorda, viia need vastavusse tänapäeva nõuetega							
34.1.1. Misso vald	34. 1.1. S SVL						
34.1.1.1. Iga-aastane remont	-	X	X	X	X	X	X
34.1.1.2. Uue hooldekodu planeerimine või vana renoveerimine				X	X	X	X
34.1.2. Mikitamäe vald	34. 1.2. S SVL						

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

34.1.2.1. Mikitamäe hooldekodu juurdeehitus	-			X	X	X		
34.1.2.2. Turvatoa remontimine				X				
34.1.3. Meremäe vald	34. 1.3. S SVL							
34.1.3.1. Kaldteede ehitamine	34.1.3.1. S Uuringu koostamine valdade ühishooldekodu rajamiseks/ olemasoleva laiendamiseks		XY	Y				
34.1.3.2. Hügieenitingimuste parandamine				X				
34.1.3.3. Valdade ühishooldekodu projektis osalemine			X	X				
34.1.4. Värskala vald	34. 1.4. S SVL							
34.1.4.1. Värskala Pansionaadi rajamine koostöös Värskala Sanatooriumiga (maksumus kahe aasta peale 14 miljonit krooni)	-	X	X					
35. Eesmärk: Tõsta pakutavate hooldusteenuste kvaliteeti								
35.1. Strateegiline ülesanne: Hoolekandeesutustes huvitegevuse laiendamine								
35.1.1. Misso vald	35.1.1. S SVL							
35.1.1.1. Vastava inimese leidmine ja tema tasustamine	-		X	X	X	X	X	X
35.1.2. Mikitamäe vald	35.1.2. S SVL							
35.1.2.1. Tegelustunnid hooldekodus	-		X	X	X	X	X	X
35.1.2.2. Palvetundide läbiviimine		X	X	X	X	X	X	X
35.1.3. Meremäe vald	35.1.3. S SVL							
35.1.3.1. Töötajate koolitamine	35.1.3.1. STöötajate koolitamine	XY	XY					
35.1.3.2. MTÜ-de kaasamine	35.1.3.2. S Päevakeskuse loomine, pensionaadi või hooldekodu juurde		XY					
35.1.4. Värskala vald	35.1.4. S SVL							
35.1.4.1. Rajatavas Saatses Pansionaadis hakatakse pakkuma huvitegevust, raamatukoguteenust, iluteenuseid, ravivõimlemist, massaaži)	-		X	X	X	X	X	X
35.2. Strateegiline ülesanne: Pakkuda töötajatele täiend- ja ümberõpet								
35.2.1. Misso vald	35.2.1. S SVL							
35.2.1.1. Iga-aastane spetsialistide koolitus	-	X	X	X	X	X	X	X
35.2.2. Mikitamäe vald	35.2.2. S SVL							
35.2.2.1. Täiend- ja ümberõppe toetamine	-	X	X	X	X	X	X	X
35.2.3. Meremäe vald	35.2.3. S SVL							
-	35.2.3.1. S Iga-aastaselt spetsialistide koolitus	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

	(ühiskoolitused teiste setomaa hooldekodu- ja sotsiaaltöötajatega)						
35.2.4. Värsk vald	35.2.4. S SVL						
35.2.4.1. Töötajatele hakatakse pakkuma täiend- ja ümberõpet	-		X	X	X	X	X
35.3. Strateegiline ülesanne: Ööpäevaringse valve sisseviimine kõigis hoolekandeesutustes							
35.3.1. Misso vald	35.3.1. S SVL						
35.3.1.1. Ööpäevaringse valve jätkuva tegutsemise tagamine	-	X	X	X	X	X	X
35.3.2. Mikitamäe vald	35.3.2. S SVL						
35.3.2.1. Mikitamäe hooldekodus ööpäevaringse valve jätkuv tagamine	-	X	X	X	X	X	X
35.3.3. Meremäe vald	35.3.3. S SVL						
35.3.3.1. Ööpäevaringse valve sisseviimiseks võetakse tööle piisavalt töötajaid	-		X				
35.3.4. Värsk vald	35.3.4. S SVL						
35.3.4.1. Ööpäevaringse valve pakkumiseks võetakse tööle piisavalt töötajaid	-		X				
36. Eesmärk: Tervishoiuteenuste pakkumise probleemi lahendamine lamavatele inimestele							
36.1.1. Misso vald	36.1.1. S SVL						
36.1.1.1. Koduõendusteenuse pakkumine koostöös SVL-ga	36.1.1.1. Koduõendusteenuse pakkumine	X	X Y	XY	XY	XY	XY
36.1.2. Mikitamäe vald	36.1.2. S SVL						
36.1.2.1. Hooldekodus vastava teenuse pakkumise jätkamine	-	X	X	X	X	X	X
36.1.2.2. Hooldekodu juurdeehitus				X	X	X	
36.1.3. Meremäe vald	36.1.3. S SVL						
36.1.3.1. Koduõendusteenuse pakkumine koostöös SLV-ga	36.1.3.1. S Koduõendusteenuse pakkumine		XY	XY	XY	XY	XY
36.1.4. Värsk vald	36.1.4 S SVL						
36.1.4.1. Koduõendusteenuse osutamine	-	X	X	X	X	X	X
36.1.4.2. Eriarsti toomine koha peale				X			
37. Eesmärk: Laiendada hooldusteenuste valikut							
37.1. Strateegiline ülesanne: Avahooldusteenuse suurem rakendamine (supiköök, pesupesemise teenuse pakkumine, pesemisteenuse pakkumine)							
37.1.1. Misso vald	37.1.1. S SVL						
37.1.1.1. Senisest suurem ja efektiivsem avahooldusteenuste pakkumine	-	X	X	X	X	X	X

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

37.1.1.2. Turvatubade töö jätkamine ja võimaluste laiendamine		X	X	X	X	X	X
37.1.2. Mikitamäe vald	37.1.2. S SVL						
37.1.2.1. Mikitamäe hooldekodu tegevuse jätkamine (teenuseid juba pakutakse)	-	X	X	X	X	X	X
37.2.2.2 Supikõõgi teenuse pakkumine (valmisolek teenuse pakkumiseks)		X	X				
37.1.3. Meremäe vald							
37.1.3.1. Pesumaja loomine Obinitsa külakeskusesse			X				
37.1.3.2. Supikõõgi loomine (Meremäel ja Obinitsas kooli ja lasteaia baasil)		X	X				
37.1.3.3. Sauna rajamine Obinitsa külakeskusesse			X				
37.1.4. Värskä vald	37.1.4. S SVL						
37.1.4.1. Senisest suurem ja efektiivsemä avahooldusteenuste pakkumine	-	X	X	X	X	X	X
37.1.4.2. Pansionaadi baasil supikõõgi loomine (valmisolek teenuse pakkumiseks)				X	X	X	X
38. Eesmärk: Osutatava transporditeenuse probleemi lahendamise elukondlike murede leevendamiseks							
38.1. Strateegiline ülesanne: Puuetega inimeste, tööealiste ja vanurite liikuvuse parandamine							
38.1.1. Misso vald	38.1.1. S SVL						
38.1.1.1 Transporditeenuse osutamine / toetamine	-	X	X	X	X	X	X
38.1.2. Mikitamäe vald	38.1.2. S SVL	X	X	X			
38.1.2.1. Osaliselt toetatud transporditeenus, tegevuse jätkamine	-	X	X	X	X	X	X
38.1.2.2. Bussiliinide dotatsioonide säilimine ja suurenemine ning liinide optimeerimine		X	X	X	X	X	X
38.1.3. Meremäe vald	38.1.3. S SVL						
38.1.3.1. Transporditeenuse osutamine	38.1.3.1. S Bussiliikluse säilitamiseks ja tihedamaks muutmiseks „lobbytöö“ tegemine	X Y	X Y				
	38.1.3.2. S Invatranspordi võimalus loomine		Y	Y			
38.1.4. Värskä vald	38.1.4. S						
38.1.4.1. Bussi ostmine vallale	38.1.4.1. S Invatranspordi võimaluse loomine		Y				X
38.1.4.2. Bussijuhi palkamine							X
38.2. Strateegiline ülesanne: Rändkaupluse ja posti- ja pangateenuse säilimine, sh viimase teenuse hinna kontrolli all hoidmine							
38.2.1. Misso vald	38.2.1. S SVL						
38.2.1.1. Inimeste transpordi korraldamine poodi sõiduks	-	X	X	X	X	X	X

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

38.2.2. Mikitamäe vald	38.2.2. S SVL						
38.2.2.1. Kauplusauto jätkuv toetamine	-	X	X	X	X	X	X
38.2.2.2. Ühistegevuses osalemine vajalike riiklike toetuste saamiseks		X	X	X	X	X	X
38.2.3. Meremäe vald	38.2.3. S SVL						
38.2.3.1. Vallaeelarvest toetuse määramine	38.2.3.1. S „Setomaa Helos” - Tsõõridel Puut”	XY	XY	XY			
38.2.4. Värskä vald	38.2.4. S SVL						
38.2.4.1. Rändkaupluse doteerimine, tingimusel, et teenuse kvaliteet säilib	-	X	X	X	X	X	X
38.2.4.2. Postiteenuste osutamine Saatse raamatukogus, raamatukogu töötaja poolt		X					
38.2.4.3. Eesti Postile rendiruumide võimaldamine vallamajas		X					
38.2.4.2. Ruumide võimaldamine		X	X	X	X	X	X
39. Eesmärk: Ennetavate meetmete kasutuselevõtmine ja rehabilitatsioon riskirühmade, sh noorte hulgas, et nad ei satuks sotsiaalse riskigrupi hulka (pikaajalised töötud)							
39.1. Strateegilised ülesanne: Koolituste korraldamine ja võimaldamine							
39.1.1. Misso vald	39.1.1. S SVL						
39.1.1.1. Koostöö jätkamine maavalitsuse sotsiaaltöötajatega ja projektides osalemine	-	X	X	X	X	X	X
39.1.1.2. Noorteklubi töö korraldamine		X	X	X	X	X	X
39.1.1.3. Võimalike koolituste tegemine kohapeal. Töötute koolitus ja rakendus ühiskonnale kasulikult		X	X	X	X	X	X
39.1.2. Mikitamäe vald	39.1.2. S SVL						
39.1.2.1. Lastevanemate koolitamine oma lastega hakkama saamiseks	-	X	X	X	X	X	X
39.1.2.2. Töötutele koolituste korraldamine ja võimaldamine			X	X	X	X	X
39.1.3. Meremäe vald	39.1.3. S SVL						
39.1.3.1. Meremäe ja Obinitša noortekeskustes koolituste korraldamine	39.1.3.1. S Ühiste ürituste korraldamine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
39.1.3.2. Skatepargi edasi arendamine ja ürituste korraldamine			X	X			
39.1.4. Värskä vald	39.1.4. S SVL						
39.1.4.1. Noortekeskus korraldab seminare, loenguid ja ekskursionõõ	-	X	X	X	X	X	X

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

39.1.4.2. Tasuta nõustamine		X	X	X	X	X	X
39.2. Strateegiline ülesanne: Sotsiaalkorterite võimaldamine							
39.2.1. Misso vald	39.2.1. S SVL						
39.2.1.1. Kriisilukorras olevatele perekondadele ajutise elamispinna jätkuv võimaldamine	-	X	X	X	X	X	X
39.2.2. Mikitamäe vald	39.2.2 S SVL						
39.2.2.1. Turvatoa jätkuv pidamine	-	X	X	X	X	X	X
39.2.3. Meremäe vald	39.2.3 S SVL						
39.2.3.1. Sotsiaalkorterite väljaehitamine	-		X				
39.2.4. Värskä vald	39.2.4. S SVL						
39.2.4.1. Olemasolevate sotsiaalkorterite remontimine	-	X	X	X	X	X	X
39.3. Strateegiline ülesanne: Huvitegevuste soodustamine ja võimaldamine							
39.3.1. Misso vald	39.3.1. S SVL						
39.3.1.1. Projektide kaasfinantseerimine, toetamine	-	X	X	X	X	X	X
39.3.2. Mikitamäe vald	39.3.2. S SVL						
39.3.2.1. Noortekeskuse rajamine	-		X				
39.3.3. Meremäe vald	39.3.3. S SVL						
39.3.3.1. Huvitegevuste läbiviimine noortekeskustes ja külakeskustes	-	X	X	X	X	X	X
39.3.3.2. Juhendajate leidmine ja palkamine			X	X	X	X	X
39.3.4. Värskä vald	39.3.4 S SVL						
39.3.4.1. Noortekeskuse töö jätkumine	-	X	X	X	X	x	X
39.3.4.2. Tervisespordikeskuse loomine			X	X	X	X	X
39.4. Strateegiline ülesanne: Töö tugiisikute olemasolu tagamine							
39.4.1. Misso vald	39.4.1. S SVL						
39.4.1.1. Tugiisikute olemasolu tagamise toetamine	-	X	X	X	X	X	X
39.4.2. Mikitamäe vald	39.4.2. S SVL						
39.4.2.1. Tugiisikute väljaselgitamine	-		X				
39.4.3. Meremäe vald	39.4.3. S SVL						
39.4.3.1. Tugiisikute olemasolu tagamise toetamine	-	X	X	X	X	X	X
39.4.4. Värskä vald	39.4.4. S SVL						
39.4.4.1. Töö tugiisiku tagamise toetamine	39.4.4.1. S Toetada MTÜ loomist, kes hakkab teenust pakkuma	X	XY	X	X	X	X
	39.5.4.2. S Pakkuda MTÜ-le tasuta ruume		Y				
39.5. Strateegiline ülesanne: Võlanõustamisteenuse loomine							

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

39.5.1. Misso vald	39.5.1. S SVL						
39.5.1.1. Ühistegevuse korraldamine koostöös SVL-ga	39.5.1.1. S Ühise võlanõustamisteenuse loomine		XY	XY	XY	XY	XY
39.5.1.2. Sotsiaaltöötaja koolitus vastaval teemal		X	X	X	X	X	X
39.5.2. Mikitamäe vald							
39.5.2.1. Võlanõustaja (isiku) leidmine			X				
39.5.3. Meremäe vald	39.5.3. S SVL						
39.5.3.1. Ühistegevuse korraldamine koostöös SVL-ga	44.5.3.1. S Koolituste korraldamine sotsiaaltöötajatele		XY	XY	XY	XY	XY
39.5.4. Värskas vald	39.5.4. S SVL						
39.5.4.1. Sotsiaaltöötaja koolitamine võlanõustamise alal	39.5.4.1. S Toetada MTÜ loomist, kes hakkab teenust pakkuma	X	XY	X	X	X	X
	39.5.4.2. S Pakkuda MTÜ-le tasuta ruume		Y				
	39.5.4.3. S Sotsiaaltöötajate koolitamine võlanõustamise alal	Y	Y	Y	Y	Y	Y
40. Eesmärk: Sõltuvusprobleemide ennetamine ja rehabilitatsioonitöö							
40.1.1. Misso vald	40.1.1. S SVL						
40.1.1.1. Koostöö tegemine politseiga	-	X	X	X	X	X	X
40.1.1.2. Noortklubi töö toetamine		X	X	X	X	X	X
40.1.1.3. Sportlike ja tervislike eluviiside toetamine		X	X	X	X	X	X
40.1.1.4. Alternatiivsete ja huvitegevuse toetamine, osaline kompenseerimine		X	X	X	X	X	X
40.1.2. Mikitamäe vald	40.1.2. S SVL						
40.1.2.1. Koostöö tegemine politseiga, ennetustöö koolides	-	X	X	X	X	X	X
40.1.3. Meremäe vald	40.1.3. S SVL						
40.1.3.1. Noortekeskuste, skate-parkide ja huvialaringide loomine ja arendamine	40.1.3.1. S Noorte ühistegevuste korraldamine	XY	XY	X	X	X	X
40.1.3.2. Alternatiivsete ja huvitegevuse toetamine, osaline kompenseerimine		X	X	X	X	X	X
40.1.4. Värskas vald	40.1.4. S SVL						
40.1.4.1. Alternatiivsete tegevuste pakkumine	-	X	X	X	X	X	X
40.1.4.2. Huvitegevuse toetamine- tegevuste laiendamine, osaline kompenseerimine		X	X	X	X	X	X
40.1.4.3. Teraapia võimaldamine			X				
40.1.4.4. Nõustamine		X	X	X	X	X	X
40.1.4.5. Rakendamine rehabiliteerivatesse tegevustesse (töökasvatus)		X	X	X	X	X	X
41. Eesmärk: Tagada ja laiendada pensionäridele ja puuetega inimestele kooskäimiskohti igas piirkonnas ja mitmekesistada seal pakutavaid huvitegevusi							

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

41.1.1. Misso vald	41.1.1. S SVL						
41.1.1.1. MTÜ-de toetamine	-	X	X	X	X	X	X
41.1.2. Mikitamäe vald	41.1.2. S SVL						
41.1.2.1. Lüübnitsa külakeskus-kultuurimaja renoveerimine	-	X	X				
41.1.2.2. Vallamaja renoveeritud keldrikorrusele rajatakse ruumid ka pensionäride kooskõlmiseks			X				
41.1.2.3. Karisilla külamaja võimaluse loomine			X				
41.1.3. Meremäe vald	41.1.3. S SVL						
41.1.3.1. Obinitsa Külakeskuse pensionäride toa loomine	41.1.3.1. S Ühisürituste korraldamine pensionäridele	X	X				
41.1.3.2. Olemasolevate külakeskuste toetamine		X	X				
41.1.4. Värska vald	41.1.4. S SVL						
41.1.4.1. Tasuta ruumide võimaldamine	-	X	X	X	X	X	X
41.1.4.2. Värska valla Pensionäride Seltsi toetamine vallaelarvest		X	X	X	X	X	X
42. Eesmärk: Elanike arvu vähenemisel tagada perearstiteenuse kättesaadavus igas vallas							
42.1.1. Misso vald	42.1.1. S SVL						
42.1.1.1. Perearstile ruumide tasuta rentimine	-	X	X	X	X	X	X
42.1.2. Mikitamäe vald	42.1.2. S SVL						
42.1.2.1. Perearstile tasuta ruumide rentimise võimaldamine	-	X	X	X	X	X	X
42.1.3. Meremäe vald	42.1.3. S SVL						
42.1.3.1. Omavalitsuse poolt ruumide tagamine perearsti(punktide)le	42.1.3.1. S Perearstide motiveerimine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
42.1.4. Värska vald	42.1.4. S SVL						
42.1.4.1. Terviseedenduslike strateegiate väljatöötamine	-		X				
42.1.4.2. Vahendite leidmine strateegiate elluviimiseks				X			
42.1.4.3. Tasuta ruumide tagamine perearstidele, sh ka apteegile		X	X	X	X	X	X
43. Eesmärk: Võimaluste loomine tervislike eluviiside harrastamiseks.							
43.1. Strateegiline ülesanne: Tervisespordikomisjoni (de) loomine							
43.1.1. Misso vald	43.1.1. S SVL						
43.1.1.1. Komisjoni moodustamine ja tegevuskava loomine	-		X	X			
43.1.1.2. Sportlike ja tervislike eluviiside toetamine		X	X	X	X	X	X

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

43.1.2. Mikitamäe vald	43.1.2. S SVL						
-							
43.1.3. Meremäe vald	43.1.3. S SVL						
43.1.3.1. Teavitustöö komisjonide loomisest	43.1.3.1. S Teavitustöö, elanikkonna aktiviseerimine	XY	XY	XY	XY	XY	XY
43.1.4. Värskä vald	43.1.4. S SVL						
43.1.4.1. Tervisekomisjoni kokkukutsumine, kes hakkab korraldama ja koordineerima terviseedenduslikke üritusi		X					
43.1.4.2. Spordiklubide toetamine		X	X	X	X	X	X
43.2. Strateegiline ülesanne: Sportimisteenuste eest kompenseerimissüsteemi loomine							
43.2.1. Misso vald	43.2.1. S SVL						
43.2.1.1. Kompenseerimissüsteemi loomine ja arendamine	-		X	X	X	X	X
43.2.2. Mikitamäe vald	43.2.2. S SVL						
-	-						
43.2.3. Meremäe vald	43.2.3. S SVL						
43.2.3.1. Kompenseerimissüsteemii jätkamine	43.2.3.1. S Ühisprojekti läbiviimine	X	XY	XY	XY	Y	Y
43.2.3.2. Veekeskusest hinnasoodustuste taotlemine		X	X	X			
43.2.4. Värskä vald	43.2.4. S SVL						
43.2.4.1. Kompenseerimissüsteemi loomine	-			X			
44.3. Strateegiline ülesanne: Tervisespordiürituste korraldamine							
44.3.1. Misso vald	44.3.1. S SVL						
44.3.1.1. Tervisejooksude korraldamine ja jalgpallivõistluste korraldamine ning omaalgatuslike ürituste toetamine	44.3.1.1. S Setomaa nelikürituse väljatöötamine ja korraldamise koordineerimine. Igal aastal erinev etapp (kui näiteks üks aasta on Värkas suusamaraton, siis järgmine aasta oleks jooks ja suusatamine mõnes teises vallas jne.)	XY	XY	XY	XY	XY	XY
44.3.1.2. Murati-Luhamaa teatejooksu traditsiooni taastamine			X	X	X	X	X
44.3.1.3. Nelikürituse etapi korraldamine ja propageerimine		X	X	X	X	X	X
44.3.2. Mikitamäe vald	44.3.2. S SVL						
44.3.2.1. Piirkondlikest spordiüritustest osavõtmise toetamine (Peipsi suvemängud, Põlva maakonna mängud)	-	X	X	X	X	X	X
44.3.3. Meremäe vald	44.3.3. S SVL						
44.3.3.1. Tervisespordiürituste korraldamine koostöös MTÜ-dega	44.3.3.1. S Ühiste tervisespordiürituste korraldamine	XY	XY				
44.3.4. Värskä vald	44.3.4. S SVL						

Setomaa om hää elämise, olõmisõ ja tulõmisõ kotus.

44.3.4.1. Tervisekomisjoni kokkukutsumine, kes hakkab korraldama ja koordineerima terviseedenduslikke üritusi	-	X					
44.3.4.2. Spordiklubide toetamine tervisespordiürituste korraldamisel.		X	X	X	X	X	